

PIĄTEK-PONIEDZIAŁEK
18-21|04|2025|

GAZETA WEEKEND OLSZTYŃSKA

GAZETA WARMII I MAZUR

cena 5,99 zł (w tym 8% VAT)

ISSN 0137-9127

16

9 770137 912057

**Chrystus
zmartwychwstał!
Prawdziwie
zmartwychwstał!**

Wesołego Alleluja!

życzą Redakcja
i Zarząd Spółki

*Drodzy Siostry i Bracia!
Drodzy Pielgrzymi Nadziei!*

*Chrystus zmartwych-
wstał! Prawdziwie zmar-
twychwstał. Alleluja!*

Zradością i wdzięcz-
nością wobec Boga
przeżywamy kolej-
ne Święta Wielkanocne
– czas zwycięstwa życia
nad śmiercią, światła
nad ciemnością, nadziei
nad zwątpieniem.

Chrystus Zmartwych-
wstał jest dla nas źródłem
nowego życia i niegasnącej
nadziei, że miłość Boga
jest silniejsza od wszelkie-
go zła i cierpienia.

Tegoroczne świętowanie
odbywa się w szczególnym

kontekście roku jubileu-
sowego, który przeżywa-
my pod hasłem „Pielgrzy-
mi nadziei”. To wezwanie
przypomina nam, że jako
Lud Boży jesteśmy w dro-
dze – w pielgrzymce wia-
ry, która prowadzi nas ku
ostatecznemu spotkaniu
z Chrystusem Zmar-
twychwstałym. Jednak
ta pielgrzymka dokonuje
się w świecie, który niesie
ze sobą trudności i nie-
pokoje. Wojny, konflikty,
napięcia społeczne oraz
niepewność jutra do-
tykają serc wielu ludzi,
a niektórym odbierają
nawet odwagę do dalszej
drogi. W takich chwilach
tym bardziej potrze-
ba nam nadziei – nie tej

ulotnej i kruchej, lecz tej,
która wypływa z pustego
grobu Chrystusa. To On,
zwycięzca śmierci, grze-
chu i zła, jest naszą jedy-

ną prawdziwą nadzieją.
Zmartwychwstanie Jezu-
sa to znak, że Bóg nigdy
nie opuszcza człowieka.
Jest obecny pośród nas,

nawet gdy przechodzimy
przez ciemne doliny cier-
pienia i zwątpienia. Każdy
z nas jest wezwany, by stać
się świadkiem tej nadziei

w naszych rodzinach,
wspólnotach, miejscach
pracy – poprzez modlitwę,
budowanie zgody i pokoju,
a także gesty miłości i soli-
darności wobec bliźnich.

Niech przeżywany rok
jubileuszowy umocni w nas
ducha pielgrzymowania ku
Bogu i uczy nas, jak nieść
nadzieję tym, którzy jej
najbardziej potrzebują.
Niech radość płynąca ze
Zmartwychwstania na-
pełni nasze serca pokojem,
odwagą i mocną wiarą, że
Chrystus żyje i działa po-
śród nas. Życzę błogosła-
wionych, pełnych nadziei
Świąt Wielkanocnych!

+ JÓZEF GÓRCZYŃSKI

**ARCYBISKUP
METROPOLITA WARMIŃSKI**

*„Nie bójcie się!
Szukacie Jezusa z Naza-
retu, ukrzyżowanego;
On zmartwychwstał,
nie ma Jego tutaj”.*

(Mk. 16,6)

**ХРИСТОС ВОСКРЕС,
ВОИСТИНУ ВОСКРЕС!
Chrystus Zmartwychwstał,**

Święto Zmartwych-
wstania Pana Nasze-
go Jezusa Chrystusa,
to zwycięstwo życia nad

śmiercią, dobra nad złem.
To święto Bożego zwy-
cięstwa, które jest źród-
łem nadziei dla każdego
chrześcijanina na życie
wieczne z Panem Bogiem.

Niech Zmartwychwstanie
Jezusa będzie dla nas źród-
łem siły i ożywiającej mocy
nieustannie inspirującej do
uczeństwa we wspólno-
cie Kościoła.

Niech święta Wielka-
nocne przynoszą duchowe
odrodzenie, nawrócenie
i przemianę dotychczas-
owego życia.

Niech wzmocnią nas
w przekonaniu zwycię-
stwa dobra nad złem oraz
przyniosą pokój umęczonej
wojną Ukrainie.

Wszystkim chrześcija-
nom z okazji wspólnego
świętowania Zmartwych-
wstania Pana Naszego
Jezusa Chrystusa życzę
błogosławionych świat,
pełnych miłości i pokoju
w zdrowiu i radości.

**Chrystus Zmartwych-
wstał,
ХРИСТОС ВОСКРЕС,
ВОИСТИНУ ВОСКРЕС!**

**KS. BISKUP ARKADIUSZ
TROCHANOWSKI**

**BISKUP OLSZTYŃSKO-GDAŃSKI
KOŚCIOŁA GRECKOKATOLICKIEGO
W POLSCE**

Fort. Wikipedia

Dla jednych duchowe
przeżywanie, dla innych
tradycja, dla większości
trochę tego i tego.

Ewangelicy obchodzą
Wielkanoc zawsze w tym
samym czasie co katolicy.

Protestantyzm dotarł na
Mazury 500 lat temu za
sprawą hołdu pruskiego
i późniejszych edyktów nor-
malizujących życie społecz-
ne. To oficjalna data, bo prą-
dy reformacji, czyli odnowy
Kościoła chrześcijańskiego,
pojawily się już wcześniej.
Na Warmię nauka Marcina
Lutra dotarła 250 lat temu.
Przed II wojną światową
ewangelicy stanowili na
tych terenach większość. Po
wojnie sytuacja się odwró-
ciła za sprawą wyjazdów do
Niemiec i przybycia na te
tereny ludności napływowej,
głównie wyznania rzymsko-
katolickiego.

Obecnie ewangelicy żyją
w naszym województwie
w mniejszości, ale pielegnu-
ją życie religijne niemal we
wszystkich większych mia-
stach regionu.

Święta Zmartwychwstania
Pańskiego są okazją do ro-
dzinnych spotkań, ale kościół
też jest bardzo ważny.

Składając życzenia Boże-
go Pokoju, modłę się o po-

kój w Europie, na świecie
i pomiędzy nami. Niech nie
zabraknie chleba na naszych
stołach, ale też modlitwy!

Wiara w Zmartwychwsta-
łego Zbawiciela jest dla
chrześcijan konstytutywna
bez względu na wyznanie.
Jak kobiety u grobu, a po-
tem uczniowie Jezusa mamy
dawać świadectwo wiary, że
On żyje! Pośród niewierzą-
cych lub też coraz częściej
inaczej wierzących w coraz
bardziej globalnym świecie.

Udanych Świąt, wolnych
od troski i chorób, pełnych
radości z tego, że możemy
pokładać nadzieję w Tym,

który umarł za grzechy
wszystkich ludzi i zmar-
twychwstał.

Dlatego niech to będą dobre
Święta, przeżywane w spokoju
i w miłości do Boga i bliźniego.

Niech poruszone zostaną na-
sze serca, abyśmy stali się lepsi,
bardziej podobający się Bogu.

Z krzyża płynie wieść o tym,
do czego w swej nienawiści
zdolny jest człowiek, ale też o
tym, do czego zdolny jest Bóg
w swej wielkiej miłości do nas.

On żyje i daje nam przez
to obietnicę: „Ja żyję i wy
żyć będziecie”!

**Radosnego Alleluja!
BISKUP PAWEŁ HAUSE**

WYDAWCA
GALINDIA
Sp. z o.o.
ul. Tracka 7b,
10-364
Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzadz@gazetaolsztynska.pl
DYREKTOR
ZARZĄDZAJĄCY
Agnieszka
Weder-Gryglewicz

ZASTĘPCY REDAKTORA
NACZELNEGO
Michał Podolak,
Igor Hrywna,
Andrzej Mielnicki,
Barbara Barczuk

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Zuzanna Leszczyńska
wydawca@gazetaolsztynska.pl

sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztynska.pl
514 800 549

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 515

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
502 499 531

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Rybacka 35
tel. 885 998 201
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 514 800 517

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikelblaski.pl
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikelblaski.pl
PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@dziennikelblaski.pl
502 499 531

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7b
tel. 502 499 539

KARUZELA CELNA

Mam wrażenie, że ostatnie moje teksty o polityce handlowej USA mogły być trochę przeterminowane. Gdy pisałem, że Trump nie podejmuje działań w sprawie ceł, właśnie je wprowadzał. Gdy analizowałem skutki właśnie wprowadzonych cła, okazało się, że są one zawieszane na 90 dni. W takich warunkach trudno pisać cotygodniowe komentarze czy felietony. Ale wyobraźcie sobie Państwo jak trudno jest

w takich warunkach prowadzić biznes? Podejmować działania, gdy na stole są miliony czy miliardy dolarów. Trump liczy, że teraz Europejczycy, czy Chińczycy podejmą decyzję o budowie fabryk w USA. Ale jak podejmować takie decyzje, gdy nie wiadomo, jakie będą cła pod koniec lipca? Jakie będą za tydzień? Cykl inwestycyjny dotyczący nowej fabryki trwa pięć lat. Wtedy Amerykanie będą mieli nowego prezydenta.

Cła Trumpa obecnie wymierzone są głównie w Chiny. Na konsumentów padł strach, że elektronika projektowana w Kalifornii i produkowana w Chinach będzie teraz dwa razy droższa. Dlatego akurat cła na elektronikę zostały też zawieszone. Konsument, ale też największe cyfrowe korporacje odetchnęły z ulgą. Gorzej mają mali i średni przedsiębiorcy. Oni nie zostaną przyjęci na audiencji w Białym Domu. A swoje produkty wytwarzają

w Chinach bo tak jest taniej. Część z nich rozważa przeniesienie produkcji do USA. Mają jakąś pustą halę. Teoretycznie wystarczy wstawić maszyny. Ale maszyny też są produkowane... w Chinach. I obłożone cłem w wysokości 145 procent. To czyni cały pomysł nieopłacalnym. Co więc planuje mały i średni biznes w USA? Najbardziej rozsądna strategia to produkować w Chinach i sprzedawać... na innych rynkach niż amerykański. Brzmi

ryzykownie, ale jest chyba bezpieczniejsze, niż poddawanie się kaprysom Donalda Trumpa. Wielki biznes poparł jego kandydaturę, inwestorzy, rynki finansowe. Mali i średni przedsiębiorcy również. Wierzyli, że „słowa Trumpa należy brać na poważnie, ale nie odczytywać ich dosłownie” – taka postawa dominowała w świecie amerykańskiego biznesu. Dzisiaj widzimy, że chyba nie do końca była ona rozsądna.

MARCIN KULASEK,
MINISTER NAUKI I SZKOLNICTWA
WYŻSZEGO

Warmia i Mazury to region o bogatej, wielokulturowej i zróżnicowanej religijnie przeszłości. Szczególnie wyraziście ukazują bogactwo chrześcijańskich tradycji Wielkanocy. Choć katolicy obrządku rzymskiego, grekokatolicy, prawosławni i protestanci obchodzą to święto w nieco odmienny sposób, jego istota pozostaje ta sama: zmartwychwstanie Chrystusa, nadzieja życia wiecznego i triumf dobra nad złem.

W 2025 roku większość chrześcijan na Warmii i Mazurach obchodzi Wielkanoc w tym samym czasie. Katolicy, grekokatolicy, prawosławni i protestanci świętują Zmartwychwstanie Pańskie 20 kwietnia. Ten zbieg dat wynika ze specyfiki obliczania Wielkanocy. Katolicy i większość protestantów kierują się kalendarzem gregoriańskim, a prawosławni — juliańskim. Grekokatolicy w Polsce od 2023 roku przyjęli tzw. kalendarz neojuliański, który ujednolica daty świąt ruchomych obchodzonych przez nich i zachodnich katolików. W efekcie w 2025 roku święto Zmartwychwstania Pańskiego obchodzone jest w podobnym czasie przez większość wyznań chrześcijańskich.

Wspólna tajemnica

Katolickie triduum paschalne, rozpoczynające się w Wielki Czwartek, prowadzi wiernych przez mękę, śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa. W kolejnych dniach katolicy uczestniczą w liturgii Wieczery Pańskiej,

Zmartwychwstanie Jezusa,
Tycjan (1520-1522)

liturgii Męki Pańskiej (w tym adoracji krzyża) i liturgii Wigilii Paschalnej. W Wielką Sobotę wierni święcą pokarmy, ogień i wodę, a kulminacyjnym momentem jest wniesienie do świątyni Światła Chrystusa i procesja rezurekcyjna w Niedzielę Wielkanocną.

złożonego do grobu, wystawiane do adoracji w centrum świątyni. Liturgie paschalne są niezwykle uroczyste, pełne symboliki światła i życia. Nocna paschalna liturgia Zmartwychwstania, rozpoczynająca się procesją wokół cerkwi, to kulminacyjny moment. Świątynie rozbrzmie-

zacieśnia rodzinne więzi i podkreśla radość święta.

Prawosławni i grekokatolicy przynoszą do świątyni kosze z paschą, czyli ciastem ze słodkiego twarogu, ikuliczem, czyli słodkim chlebem drożdżowym. Po 40-dniowym Wielkim Poście pokarmy te nabierają wyjątkowego smaku i symbolicznego znaczenia. Tradycja ta jest szczególnie żywa wśród społeczności ukraińskich i białoruskich na Mazurach i we wschodniej Warmii.

Coraz częściej w wielowyznaniowych rodzinach różne tradycje przenikają się. Wielkanoc staje się okazją do łączenia zwyczajów: malowania pisanek, pieczenia mazurków i dzielenia się jajkiem niezależnie od obrządku liturgicznego.

Zmartwychwstanie

Niewielka społeczność starowierców, zamieszkująca głównie okolice Suwałk, ale obecna także na Mazurach, celebrowała Wielkanoc według staroobrzędowego kalendarza juliańskiego. Ich obchody, skupione wokół surowych zasad liturgicznych, obejmują ścisły post i modlitwy w molennach.

Tradycja święcenia pokarmów jest skromniejsza, ale jajka i chleb pozostają ważnymi symbolami. Niedzielę Wielkiejnocy obchodzą bardzo uroczysto, choć z zachowaniem charakterystycznej dla nich ascetycznej prostoty. Zmartwychwstanie pomimo różnic w liturgii i obrzędach ukazuje w tym roku szczególnie mocno, jak wiele łączy wszystkich chrześcijan. W tym roku także data świętowania.

JAN BERDYCKI

RÓŻNE WYZNANIA, JEDNA WIARA

W kościołach protestanckich — szczególnie ewangelicko-augsburskich — w czasie Wielkanocy nadszkuje kładziony jest na liturgię Słowa, kazania i śpiew, aby podkreślić duchowy wymiar Zmartwychwstania. W tradycji luteranckiej nie ma adoracji Grobu Pańskiego w formie znanej z katolicyzmu ani święcenia pokarmów. Wielki Piątek i Niedziela Wielkanocna są dniami szczególnie uroczystymi, skłaniającymi do refleksji nad męką i zmartwychwstaniem Chrystusa.

W cerkwiach prawosławnych i grekokatolickich centralnym symbolem Wielkiego Piątku jest płaszczyzna — ikonograficzne przedstawienie Chrystusa

wają chóralnym śpiewem. Kapłan intonuje: „Chrystus zmartwychwstał!”, na co wierni odpowiadają: „Prawdziwie zmartwychwstał!”. Cerkwie i cerkiewki w wielu miejscowościach regionu, takich jak Kętrzyn, Bartoszyce czy Górowo Iławskie, wypełniają się wiernymi.

Wielkanocny stół

Katolicka święconka przygotowywana w Wielką Sobotę to klasyczny zestaw symboli: jajka jako znak nowego życia, baranek — symbol Chrystusa, chrzan — symbol siły i zdrowia. W protestanckich domach nie ma tradycji święcenia pokarmów, ale świąteczne śniadanie spożywane przy wspólnym stole pełni podobną rolę:

Rekolekcjonista wspominał też nadziei dla Kościoła w czasach jego kryzysu, o tym, że nie wolno załamywać się, konstatując, że w trudnych czasach żyjemy i nie ma już nadziei na jego podźwignięcie się. Ojciec Pałys ujął jednak to po swojemu, z dozą humoru, iż byłyby czasy historii papieża i Kościoła, że niesławna Dąbrowa Górnicza przy Watykanie to była igraszka. Kościół mimo niezwykle skomplikowanej i momentami przykrej kondycji, przede wszystkim moralnej, potrafił się dźwigać, powstawać, odradzać, wydawać światu wielu wspaniałych świętych w najtrudniejszych i najciemniejszych czasach.

Kościół w ruinie

Mówiąc dość ogólnie, pozycja Kościoła dziś nie jest najsilniejsza. Socjolog ks. dr Tomasz Adamczyk z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego potwierdził, że z licznych badań wynika, że tak źle, jeżeli chodzi o sytuację Kościoła w Polsce, jeszcze nie było. Twierdzi, że to „największy kryzys od 1989 r.”. W ostatnich latach zmniejszyła się liczba osób, które co niedzielę chodzą do kościoła. Maleje także liczba powołań do kapłaństwa. Badania pokazują, że zaufanie do instytucji regularnie spada – podkreśla naukowiec z KUL-u. Jeszcze dosadniej ujął to metropolita łódzki kard. Grzegorz Ryś podczas mszy przy grobie św. Jana Pawła II w watykańskiej bazylice. Powiedział, że „skoncentrowani na swoich własnych kościelnych, wewnętrznych interesach, pożytkach nie patrzymy na to, że Dom Pana – jeden wielki, święty Kościół jest w ruinie”. Natomiast prefekt senior Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów kard. Robert Sarah 13 czerwca na Katolickim Uniwersytecie Ameryki (CUA) w Waszyngtonie podkreślił, że „obecny kryzys w Kościele spowodowany jest nie tyle przez świat zewnętrzny i panujący w nim

NADZIEJA ZMARTWYCHWSTANIA KOŚCIOŁA

MIAŁAM TO SZCZĘŚCIE W WIELKIM TYGODNIU UCZESTNICZYĆ W REKOLEKCJACH, KTÓRE W OLSZTYNIE, W PARAFII CHRYSTUSA KRÓLA NA ZATORZU PROWADZIŁ DOMINIKANIN O. KRZYSZTOF PAŁYS. CO PRAWDA WIAZAŁO SIĘ TO Z PODRÓŻAMI DO OLSZTYNA OD NIEDZIELI PALMOWEJ AŻ DO WIELKIEJ ŚRODY, ALE WARTO BYŁO. OJCIEC KRZYSZTOF MÓWIŁ O CNOCIE CHRZEŚCIJAŃSKIEJ NADZIEI.

zło, ile przede wszystkim przez brak wiary w samą Kościół”. Skrytykował też pojawiające się w Kościele dążenia do przystosowywania teologii moralnej i praktyk liturgicznych do praktyk świeckich naszych czasów. W podobnym tonie mówią i inni biskupi. Ksiądz biskup Mirosław Milewski uważa, że obecny kryzys Kościoła jest przede wszystkim kryzysem duchowieństwa. A ks. bp Andrzej Jeż utrzymuje, że ów kryzys Kościoła to kryzys wiary, który draży współczesnych ludzi i „ma on silny związek z zanikiem pragnienia Boga; ma związek z uśpieniem ducha i przyzwyczajeniem się do życia z dnia na dzień. Ludzie skupiają się na swoich potrzebach doczesnych, pozwalając jednocześnie, by wyparowała z nich tęsknota za czymś więcej.

Są zbyt skupieni na mapach ziemi, a zapominają o wznoszeniu spojrzenia ku niebu, ku Bogu”. A zatem za obecny stan Kościoła wszyscy ponosimy winę. Nikt bez winy nie pozostaje.

Twarde dane

Tak, Kościół popada w ruinę i zatracą swój autorytet, co widać w badaniach, ale także gołym okiem. To, co czytam w portalu „Do Rzeczy”, w tekście z 6 kwietnia bieżącego roku, potwierdza stawiane tezy. „45 proc. Polaków krytycznie ocenia działalność Kościoła rzymskokatolickiego, a 42 proc. badanych ocenia ją dobrze – wynika z opublikowanego sondażu Centrum Badania Opinii Społecznej, przeprowadzonego w pierwszej połowie marca br. Według CBOS

opinie o funkcjonowaniu Kościoła rzymskokatolickiego są gorsze niż przed sześcioma miesiącami. Odsetek osób negatywnie oceniających działalność Kościoła wzrósł o 4 pkt proc. O 6 pkt proc. spadł odsetek oceniających go pozytywnie”.

To nie są satysfakcjonujące dane. Gdybyśmy zapytali tylko młodzież akademicką, z którą pracuję i mam też kontakt przez dwójkę moich studiujących dzieci, to wynik byłby jeszcze gorszy. Łatwo to zobrazować empirycznie, bez poważnych badań. Na roku mojego syna na Wydziale Wiertnictwa, Nafty i Gazu Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie na 22 osoby wiarę deklaruje 8 studentów, którzy jednak sporadycznie bywają w kościele. Na studiach mojej

córki na Uniwersytecie Jagiellońskim, na kierunku dziennikarstwo na 80 studentów tylko garstka przyznaje się do praktykowania, a na jej drugim kierunku, psychologii na Uniwersytecie Jana Pawła II, na ostatniej mszy świętej zorganizowanej przez opiekuna jej roku dla studentów psychologii była tylko ona i jej koleżanka z pierwszego roku. Okazuje się, że nie ma jakiejś istotnej różnicy między uczelniami, choć wydawałoby się, że od uczelni o papieskiej proveniencji można wymagać więcej. Ta absencja w kościele wynika przecież nie z ilości zajęć i obowiązków, ale z krytycznego stosunku do Kościoła. A dodajmy, że w większości ci studenci dwie dekady temu byli ochrzczeni. Są zatem chrześcijanami.

Objazd wokół krzyża

W obliczu tych głosów, że Kościół zwija się, Kościół umiera, że będąc w takiej kondycji, już nie będzie w stanie się podźwignąć, my, katolicy, czujemy głęboki niepokój i niechętnie chcemy słuchać o „śmierci Kościoła”, stymulując się pocieszająco prorocstwem „o niezwykłym przez bramy piekielne Kościele”.

ŻEBY KOŚCIÓŁ MÓGŁ NIE BYĆ ZWYCIEŻONYM PRZEZ BRAMY PIEKIELNE, MUSI JEDNAK ZNALEŹĆ SIĘ NA TRZY DNI CIEMNOŚCI NA POZIOMIE... PIEKŁA, PODOBNE JAK CHRYSTUS, KTÓRY W ŚMIERCI ZSTĄPIŁ DO CZELUŚCI. A JESZCZE WCZEŚNIEJ MUSI DOŚWIADCZYĆ KRZYŻA. ALE KRZYŻ NIE BYŁ, ANI ZA CZASÓW JEZUSA, ANI TERAZ, MILE WIDZIANY. NIKT O KRZYŻU NIE CHCE SŁYSZEĆ I ZA BARDZO ZBLIŻAĆ SIĘ DO NIEGO, BO A NUŻ DOTKNIĘ ON I MNIE. NIE LUBIMY NAWET SŁUCHAĆ CZYTAŃ O MĘCE PANA JEZUSA. NIC DZIWNEGO, ŻE LUDZIE TŁOCZYLI SIĘ DO NIEDAWNA W KOŚCIOŁACH W WIELKANOC, ALE NIE W WIELKI PIĄTEK.

Zawsze jesteśmy kuszeni, jak mówi o. Augustyn Pelanowski, aby zrobić „objazd wokół krzyża” na korzyść otwartego grobu. Najbardziej nielubiane nabożeństwo to droga krzyżowa, a najliczniej nawiedzane przez ludzi są nabożeństwa z modlitwami o uzdrowienie! A tymczasem pragnąc zmartwychwstania, zapomina się, że porządek zbawczego planu nakazuje najpierw przejść przez krzyż i śmierć. Po prostu nie ma innego wyjścia. Przez ucieczkę od śmierci oddala się zmartwychwstanie. Taki paradoks! Kto mógłby sobie wyobrazić, że Jezus mógłby zbawić świat, umierając szczególnie haniebną śmiercią? Jak można pokonać śmierć, umierając?

Jak można odnieść zwycięstwo w klęsce? Czy można pokonać śmierć, unikając jej jak najdłużej? Jak można by było zmartwychwstać, jedynie zabiegając o to, by przedłużyć życie? Czy można przeinterpretować hańbę, wstyd, ból, pogardę, nie przebóstwiając ich? Czy można uświęcić bycie ostatnim, ciągle będąc pierwszym? Okazuje się, że krzyż odwraca wszystko. Krzyż jest ostatecznym odwróceniem. Krzyż jest symbolem hańby, w której znajduje się nadzieja. Kościół zatem, jeśli chce naśladować Jezusa, musi zrozumieć tę odwróconą logikę krzyża i przejść przez śmierć, aby powrócić do przemienionego życia. Musi dać się ukrzyżować i poddać śmierci swoje zaniechania, zaniedbania, grzechy, słabości, opieszałości, brak pokuty. Inaczej nie zmartwychwstanie.

Droga wyjścia z kryzysu jest jedna: to powrót do tych wartości i prawd wiary, które zostały zarzucone, zlekceważone lub bezprawnie odsiane, jak stwierdził niegdyś bp Vitus Huonder, emerytowany biskup diecezji

Chur w Szwajcarii. Nowe oblicze Kościoła to jego zmartwychwstanie w autentycznej służbie drugiemu człowiekowi, porzucenie lekceważenia spraw Bożych, troska o liturgię i kult, odwaga i mądrość w przepowiadaniu Słowa,

budowanie ponownej jedności Kościoła, porzucenie fałszywej tolerancji na rzecz poważnych wymagań wobec respektowania przykazań Bożych, nieschlebianie światu i niepodążanie ślepo za jego trendami.

I ja jestem Kościołem

Co mam na myśli, gdy piszę „Kościół”? Czy odnoszę się tylko do instytucji Kościoła, dystansując się od niego, i myślę tylko o innych, którzy nim rządzą lub się z nim identyfikują, a nie o sobie? Oczywiście jest taka pokusa! Ale przecież prawda jest taka, że ja i Ty, wierzący, jesteśmy immanentną częścią Kościoła i my też jesteśmy współodpowiedzialni za jego kryzys, regres, stagnację. Będąc w Kościele i budując swoją tożsamość w oparciu o więzi z Kościołem, nie mogę mówić, że tylko inni są winni, że oni doprowadzają Kościół do owej ruiny. Ja też w tym uczestniczę. Każdy ma w tym swój udział. Ponieważ my, katolicy, świeccy i duchowni, jesteśmy Kościołem, a nie tylko w Kościele. Jesteśmy jego częścią. Każdy bez wyjątku. Jesteśmy rodziną, zspoloną razem

przez adopcję w Chrystusie. I wszyscy powinniśmy zabiegać o to, aby Kościół, czyli lud Boży, wzrastał, a nie zamierał, zmartwychwstawał, a nie znikał w czeluściach, odradzał się, a nie tkwił w martwocie.

Dlatego też musimy indywidualnie i wspólnotowo umierać dla grzechu i zmartwychwstać do życia. I to jest także sens tych świąt.

ZDZISŁAWA KOBYLŃSKA

REKLAMA

Pogodnych Świąt Wielkanocnych wypełnionych uśmiechem i dobrą energią. Niech przyniosą dużo radości, spokoju oraz okazji do wspólnych chwil przy świątecznym stole.

Andrzej Abako
Starosta Olsztyński

Grzegorz Drozdowski
Przewodniczący Rady Powiatu w Olsztynie

Artur Wrochna
Wicestarosta Olsztyński

O becnie stan techniczny obiektu przy al. Piłsudskiego pozostawia wiele do życzenia. Stadion od wielu lat wymaga gruntownego remontu i modernizacji. Dziś ma on już bardzo dobrą murawę, a także nowoczesne oświetlenie, ale jedynie dlatego, że widmo niedopuszczenia obiektu do ligowych rozgrywek wymusiło podjęcie konkretnych decyzji przez prezydenta Olsztyna.

W 2023 roku samorząd Olsztyna uzyskał na ten cel dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład, co pozwoliło na ogłoszenie przetargu i rozpoczęcie procesu wyboru wykonawcy. Złożone oferty jednak znacznie przewyższały zakładany budżet, dlatego konieczne było wszczęcie procedury na nowo. Zakres inwestycji obejmuje przede wszystkim rozbiórkę wschodniej trybuny i budowę nowej zgodnie z dokumentacją projektową. Dodatkowo przewidziane są prace modernizacyjne w innych częściach stadionu, w tym utwardzenie powierzchni dla wozów transmisyjnych obok zachodniej trybuny i demontaż masztu pierścieni olimpijskich i jego zabezpieczenie na czas inwestycji. Planowane są także modernizacja i powiększe-

PECHOWA PRZEBUDOWA STADIONU W OLSZTYNIE

MIASTO PODJĘŁO KOLEJNĄ PRÓBĘ ZNALEZIENIA WYKONAWCY PRZEBUDOWY STADIONU PRZY AL. PIŁSUDSKIEGO. RATUSZ NIE MA JEDNAK DOBRYCH WIADOMOŚCI.

nie strefy parkingowej dla sędziów i delegatów, prace modernizacyjne w obrębie części północnej trybuny, rozbiórka słupa billboardowego przy wschodniej trybunie, zabezpieczenie i pozostawienie do dalszej eksploatacji istniejących słupów oświetleniowych oraz utwardzenie terenu przed wejściem na wschodnią trybunę.

Władze miasta w trudnej sytuacji

Właśnie minął termin składania ofert. Niestety, ratusz nie ma dobrych wiadomości. Do przetargu zgłosiły się trzy firmy. Wszystkie z centralnej Polski: dwie z Warszawy, jedna z Siedlec. Wartość ich ofert waha się od ponad 60 mln zł do około 66 mln zł. Najniższą złożyła firma, która ma już doświadczenie na olsztyńskim rynku budowlanym. Stoi ona za budową drugiej linii tramwajowej łączącej

Pieczewo ze Śródmieściem i dworcem głównym PKP.

Trzeba pamiętać, że na ten cel miasto zarezerwowało ponad 30 mln zł. — Obecnie trwa analizowanie przedstawionych ofert — mówi Patryk Pulikowski, rzecznik ratusza. — Na tej podstawie będą podejmowane dalsze decyzje.

Co ciekawe, wartość złożonych ofert jest zbliżona do tej, która została określona w pierwszym przetargu na przebudowę wschodniej trybuny stadionu przy al. Piłsudskiego. Jednak wte-

dy zakres prac był pełny, bez cięć, które wprowadzono przy okazji ogłoszenia następnego przetargu. — Problemem w przypadku tej inwestycji jest sposób jej finansowania. Rozłożone jest ono na trzy transze, co powoduje, że potencjalne firmy muszą same skredytować wiele prac, co przekłada się na wzrost całkowitych kosztów. Mniejsze firmy byłyby w stanie wykonać planowane prace znacznie taniej, ale nie są w stanie podźwignąć specyfiki finansowania tego przedsięwzięcia — mówi je-

den z ratuszowych urzędników znających sprawę.

Będzie nowy żłobek

Niewielkim pocieszeniem jest fakt, że miasto nie powinno mieć problemów ze znalezieniem wykonawcy długo oczekiwanego nowego miejskiego żłobka. Ma on powstać przy ul. Antonowicza na osiedlu Generałów. Placówka ma składać się z czterech oddziałów i pomieścić niemal setkę dzieci oraz dać zatrudnienie około 25 nauczycielom i osobom z obsługi. Dofinansowanie

pochodzi z piątej edycji programu Aktywny Maluch. Planowane rozpoczęcie realizacji zadania to drugi kwartał 2025 roku, a jego zakończenie ma nastąpić w ciągu 14 miesięcy od podpisania umowy. Szacowany koszt inwestycji to 8,7 mln zł.

Nowy żłobek będzie jednokondygnacyjny, wewnątrz całkowicie wyposażony, a na zewnątrz posiadający plac zabaw o bezpiecznej nawierzchni. Budynek będzie składać się z czterech oddziałów żłobkowych, pomieszczeń administracyjno-socjalnych, gospodarczych i technicznych, bloku żywieniowego oraz części wspólnej.

— Powstanie tego żłobka jest niezwykle istotnie nie tylko ze względu na zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc — powiedział niedawno prezydent Olsztyna Robert Szewczyk. — To ważne także ze względu na lokalizację w intensywnie rozbudowującej się części naszego miasta.

Właśnie otwarto oferty złożone w przetargu na tę inwestycję. Zgłosiły się trzy firmy. Najtańszą, w której roboty wyceniono na około 7,4 mln zł, złożyło jedno z olsztyńskich przedsiębiorstw budowlanych.

GRZEGORZ SZYDŁOWSKI

REKLAMA

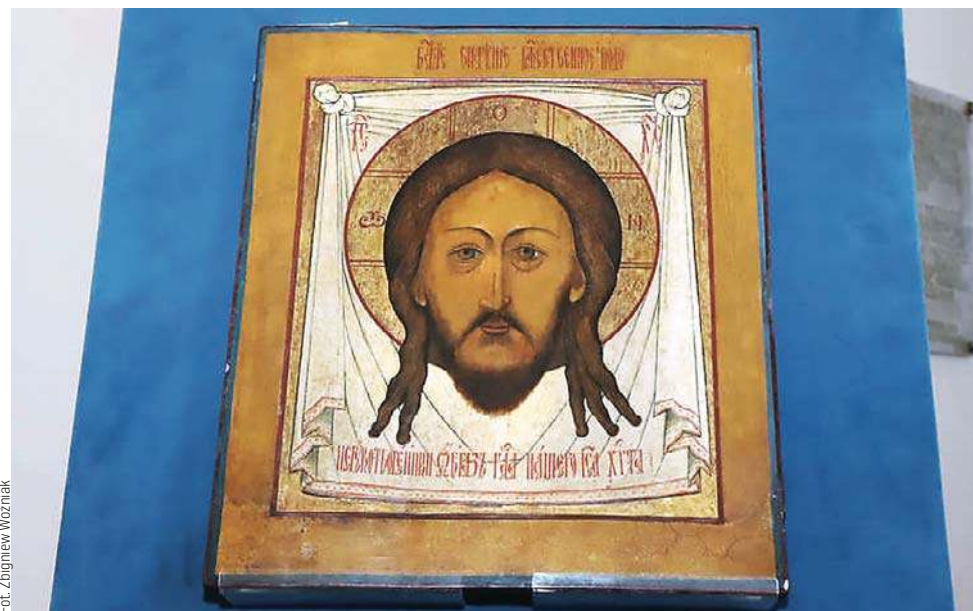
Spokojnych, radosnych i bezpiecznych
Świąt Wielkanocnych
życzy Czech-Serwis

CZECH - SERWIS

OLSZTYN, UL. TOWAROWA 19A (Przy WORD-zie)
89 532 09 40, 503 045 991

WWW.CZECHSERWIS.PL

Fot. Zbigniew Wozniak

Odzyskana ikona przedstawia tzw. nierukotwornyj obraz Chrystusa – wizerunek Zbawiciela ukazany na białej chustce rozpiętej za dwa rogi. Obiekt powstał najprawdopodobniej na terenie Rosji pod koniec XVII lub na przełomie XVIII i XIX wieku. Ikona została namalowana techniką tempery jajecznej na desce, a jej wymiary to 54 na 47 cm – poinformowało Muzeum Warmii i Mazur. Ikona ta, podobnie jak 29 innych, została ukradziona w grudniu 1990 roku z olsztyńskiego zamku.

To jedna z najbardziej zagadkowych i do dziś niewyjaśnionych spraw kryminalnych, jakie miały miejsce w Olsztynie po przemianach ustrojowych w 1989 roku.

Ikon nie ma. Śledztwo umorzone

„Początek lat 90., czyli pierwsze lata transformacji w Polsce, to czas, gdy z polskich muzeów wciąż ginęło wiele cennych obiektów. Standardy zabezpieczania zbiorów w muzeach były wówczas zupełnie inne niż obecnie (słynne płomby z plasteliny wkapsłu). Kolekcji muzealnych jeszcze powszechnie nie digitalizowano, a internet dopiero raczkował. Współpraca służb polskich i zagranicznych, zwłaszcza zachodnioeuropejskich, zaczęła się kształtować po ponad 40 latach zamrożenia. Złodzieje dzieł sztuki

doskonale o tym wszystkim wiedzieli i nie próżnowali” – tak napisała o realiach tamtego okresu ekspertka z Departamentu Restytucji Dóbr Kultury w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Ewa Witkowska w numerze pisma „Cenne, Bezcenne, Utracone” z ubiegłego roku.

Ofiarą ówczesnych realiów była wystawa, którą zorganizowano w 1990 roku w jednej z gotyckich sal olsztyńskiego zamku kapituły warmińskiej. Zaprezentowano 87 ikon ze zbiorów Muzeum Warmii i Mazur. Wiele obiektów było niezwykle cennych. Z racji tego, że na początku grudnia w innej części zamku, barokowej, zmieniano ekspozycję, pomieszczenie z ikonami zamknięto, drzwi oplombowano, a klucz zaniesiono na portiernię. Nikt tam nie wchodził od 3 do 7 grudnia 1990 roku.

Gdy pracownica muzeum 7 grudnia zdjęła plombę i weszła do środka, to 29 ikon już nie było. Okno w sali, gdzie w XVI wieku mieszkał Mikołaj Kopernik, było wybite, choć znajduje się ono 10 metrów nad ziemią, a siatka je zabezpieczająca przepilnowana.

O choć sprawcy zostawili latarkę, śrubokręt oraz pończochę z wyciętymi otworami na oczy i usta, to śledczy sprawców nie wykryli, a sprawę umorzyli w 1991 roku.

„W wyniku przesłuchania świadków ustalono, że

około godziny 22 w nocy 5 grudnia 1990 roku chłopiec przebywający na spacerze z psem w pobliżu zamku widział samochód osobowy marki Opel Kadet koloru jasnego, do którego dwaj mężczyźni ładowali noszone od strony zamku, wypełnione worki. Kiedy mężczyźni zauważyli obserwującego ich chłopca, odjechali w pośpiechu” – tak opisała ustalenia śledztwa Witkowska.

Archanioł odnalazł się w Niemczech

Wszystkie skradzione w 1990 roku ikony zarejestrowano w krajowym wykazie zabytków skradzionych i wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem, prowadzonym przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (MKiDN).

Po 30 latach na rynku pojawiła się pierwsza ze skradzionych w Olsztynie ikon, przedstawiająca archaniola Michała. Obraz miał srebr-

MANDYLION WRÓCIŁ NA ZAMEK

NA OLSZTYŃSKI ZAMEK KAPITUŁY WARMIŃSKIEJ WRÓCIŁA SKRADZIONA 35 LAT TEMU Z TEGO MIEJSCA IKONA — MANDYLION. DOTĄD ZE ZRABOWANYCH PRZED LATY 29 IKON DO MUZEUM WARMII I MAZUR POWRÓCIŁY DWIE — OBIE ZNAJDOWAŁY SIĘ W PRYWATNYCH KOLEKCJACH W NIEMCZACH.

ną ramę ozdobioną emalią i drogimi klejnotami. Witkowska w swej publikacji przyznała, że pracownik resortu kultury rozpoznał tę ikonę na dostępnej online ekspozycji w Muzeum Ikon w Recklinghausen.

„Jak się okazało, w 2019 roku kolekcjoner dzieł sztuki, dr Reiner Zerlin, podarował miastu Recklinghausen w Niemczech swoją kolekcję składającą się z blisko 250 obiektów” – napisała ekspertka resortu i podała, że pracownicy olsztyńskiego muzeum zweryfikowali tożsamość ikony, „wykorzystując w tym celu posiadane dokumenty oraz materiał fotograficzny”.

Niemieckie muzeum zgodziło się oddać ikonę z wizerunkiem archaniola Michała.

„Był to pierwszy w historii Unii Europejskiej zwrot skradzionego dzieła sztuki na podstawie przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady, przy

którym wykorzystano system IMI. Zwrot był możliwy dzięki ścisłej współpracy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego z Muzeum Warmii i Mazur oraz ze stroną niemiecką” – podsumowała Witkowska. Kilka dni przed Bożym Narodzeniem w 2021 roku ikona wróciła na olsztyński zamek.

System IMI to system wymiany informacji na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej.

Święci wojownicy są w Rosji?

Gdy pierwsza z ikon wracała na olsztyński zamek kapitulny, pracownicy ówczesnego Wydziału ds. Restytucji Dóbr Kultury MKiDN byli już na tropie kolejnej ukradzonej z Olsztyna ikony. Pracownik ministerstwa wytropił ją w udostępnionym online katalogu zakończonej aukcji rosyjskich i greckich ikon w Düsseldorfie. Była to ikona „Trzy Marie u grobu”.

„Ponownie wykorzystując system IMI, polski resort kultury zwrócił się w sprawie ikony do Ministerstwa Kultury i Nauki Nadrenii Północnej-Westfalii. W odpowiedzi strona niemiecka potwierdziła, że jest to ikona poszukiwana przez Polskę” – podała Witkowska. Po zweryfikowaniu ikona ta, która prawdopodobnie była pierwotnie częścią ikonostasu, w Wielki Piątek 2022 roku (15 kwietnia) wróciła do Olsztyna.

W czwartek (17 kwietnia) wiceminister kultury Maciej Wróbel przekazał olsztyńskiemu muzeum mandylion. Tę ikonę pracownicy ministerstwa kultury wytropili w katalogu aukcji w Düsseldorfie.

„Sprzedaż obiektu została wstrzymana” – pisała Witkowska, która przyznała, że kolejna ze skradzionych z Olsztyna ikon, najcenniejsza, „Ikona pięciu świętych wojowników”, może się znajdować na terenie Federacji Rosyjskiej.

„Niestety, w obecnej sytuacji nie ma możliwości, aby trop ten zweryfikować. Wojna, którą Rosja prowadzi w Ukrainie, zamknęła drzwi do jakichkolwiek rozmów, a Federacja Rosyjska od wielu lat nie reaguje na żadne wnioski restytucyjne kierowane przez stronę polską” – napisała Witkowska.

W branżowym piśmie „Cenne, Bezcenne, Utracone” Witkowska poinformowała także, że w grudniu 2022 roku w ofercie jednego z domów aukcyjnych w Berlinie pojawiła się ikona „Narodzenie Matki Boskiej”, która także mogła być skradziona w Olsztynie (być może została przemalowana i wyretuszowana). Jak się okazało, zanim trafiła do Berlina, ikona została sprzedana w 2021 roku w Düsseldorfie. Oględziny ikony przeprowadzone w berlińskim domu aukcyjnym przez przedstawicieli polskiego resortu kultury oraz Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie potwierdziły, że mamy do czynienia z kolejnym obiektem pochodzącym z kradzieży w 1990 roku.

PAP/RED.

Od lewej: Maciej Wróbel, Maria Bąkowska, Piotr Żuchowski

Krajobraz naszego regionu wymaga specjalnej uwagi. Dzięki temu możemy dokonać ciekawych odkryć. Sądzę, że każdy kto mieszka w naszym regionie, dokonuje ich na co dzień. Często bezwiednie. Wystarczy uważnie patrzeć zza szyby samochodu czy pociągu na wiejski krajobraz. W oddali zobaczymy bez trudu stare domostwa, rozpadające się stodoły. Są one często pozostałościami po opuszczonych wsiach. Gdy zatrzymamy się w takim miejscu, zobaczymy zwykle dom w połowie już bez okien, piękne, rozwarte ciężkie drzwi jak wkościele, z żeliwną klamką, sień z kolorową posadzką... Można oczywiście powiedzieć: „To banal” lub „Nie jest to nic nadzwyczajnego”. Kultura jest przecież czymś zasadniczo odmiennym od natury. Człowiek musi ją stale tworzyć i odtwarzać. Struktury kultury w odróżnieniu od struktur natury są nietrwałe i skłonne do zmian. Stare gospodarstwa umierają w sposób naturalny, tak jak każdy wytwór człowieka. Gdzie tutaj zatem miejsce na zadziwienie?

Stare lipy

Możemy też zobaczyć już lekko zaznaczone wkrajobrazie zrujnowane zagrody. Pozostały po nich kępy drzew. Są to przeważnie drzewa owocowe: śliwki albo jabłonie. Można je poznać czasem po jeszcze stojących starych lipach. Mogą być to też jakieś jesiony cudem ocalałe przed siekierami złodziei drewna. Rzadziej w takich miejscach zobaczymy dęby. Ich obecność zawsze mnie zastanawia. Pytam wówczas sam siebie: jak to było możliwe, że ocalały? Wszystko to to nędzne resztki po jakiejś zagrodzie. O jej istnieniu świadczą te nikomu już niepotrzebne drzewa. Są wręcz całe obszary, które kiedyś były pokryte gospodarstwami kolonijnymi, a teraz pozostały po nich kępy drzew. Bardzo łagodnie wpisują się w krajobraz. Czasem mam wrażenie, że tworzy się wten sposób jakaś odmiana krajobrazu parkowego. Przybierają różne formy. Ich kształt zależy od drzew, którymi były obsadzone zagrody. Ważny

jest też kształt, który nadał im posadzonym drzewom: aleje lipowe wokół domu, okręgi wokół przyzagrodowych sadzawek. Domy są już zrujnowane i tworzą zwykle lekkie wzgórek. Te ruiny są porośnięte zwykle brzoźami czy bzami. W efekcie powstaje nowa kompozycja. Miejsce po domu przekształca się w kępę brzoź. Wokół brzoź rosną stare lipy, jesiony. Następny krąg tworzą dzicze i splątane drzewa owocowe: jabłonie, śliwki. Szczególnie dynamiczna jest ekspansja śliwek. One przetrwały mrozy, niszczenie. Są odporne na ludzkie okrucieństwo, dewastację. Mam wrażenie, że w opuszczonym sadzie toczy się jakaś walka o przetrwanie zapomnianych drzew owocowych. Niekwestionowanym zwycięzcą są śliwki, które plenią się uparcie i – jeżeli człowiek nie wkracza wstary, zapomniany sad – rozszerzają swe pierwotne umiejscowienie i zajmują miejsce obok jabłoni, czereśni. Mniej agresywne są wiśnie. Ale i one potrafią zdominować jakieś miejsce w starym sadzie i wytworzyć własną, odrębną monokulturę. Jednak nie są tak trwałe jak poniemieckie śliwki. W zapomnianych sadach spotkamy też ciągle żyjące krzaki agrestu, porzeczek. W efekcie sad przekształca się w coś w rodzaju lasu. Ponieważ między drzewami owocowymi zagnieżdżają się klony, buki. Takie właśnie drzewa zauważyłem w starych sadach. Brakuje natomiast tam brzoź, lip, świerków. Może to przypadek. A może jest tutaj jakaś prawidłowość. Wygląda to tak, jakby klony i buki dobrze się czuły w towarzystwie jabłoni i leszczyny. Ta prawidłowość decyduje o formie, którą przyroda nadaje nieistniejącym zagrodom. Dzięki temu są jednak jeszcze ciągle widoczne. Przynajmniej je dzięki temu widzimy. Może warto pomyśleć nawet o odokumentowaniu tego fenomenu.

Rozpad

Obawiam się, że nastąpi czas, kiedy te miejsca zostaną zniszczone przez zapobiegliwych rolników, którzy będą chcieli zniwelować swe pola, a stara zagroda z jej sadem jest dla nich

Fot. Karolina Galińska

UKRYTY ŚWIAT ZAGINIONYCH ZAGRÓD

przeszkodą. Widziałem już takie miejsca. Widok jest naprawdę żalosny. Wystarczy tydzień, by stary sad przestał istnieć. Zadziwia mnie łatwość tej destrukcji. Stare drzewa owocowe nie są objęte państwową ochroną jak stare dęby, jesiony, lipy, buki. Najbardziej zadziwia mnie, że po wycięciu, spaleniu jabłoni, śliwek bardzo łatwo to miejsce po drzewach owocowych zaorać. I w pewnym momencie już nic nie wskazuje na to, że była tutaj ludzka siedziba.

Wszystko, co pozostało po zagrodzie, jest już całkowicie ukryte w ziemi. Już tylko ona chroni przeszłość tego miejsca po ludziach. I tylko od czasu do czasu podczas orki wyłoni się cegła lub inny detal po oborze, stodołę, domu (klucz, zwoje drutu, kawałek kafla, szło po butelce, fragment talerza...), maszynach rolniczych (zab od brony...). Wtedy zaczynamy rozumieć, że przebywamy w krainie rozpadu, gdzie wszystko się kruszy, butwieje z jakąś szczególną

Łęczę. Początek XIX w., zagroda holenderska w typie wzdłużnym z budynkami gospodarczymi

intensywnością. Możemy obserwować systematyczny rozpad teraźniejszości z 1945 roku, niwelowanie jej materialnych manifestacji. Duża część tej substancji materialnej już uległa rozkładowi. Jedynie, co trwa niezmiennie, to kościoły i cmentarze obok. Przestrzeń ta przetrwała niezmienną prawie. Ciągłe przeciwstawia się rozpadowi.

Trwanie

Wiejski świat Warmii i Mazur może jednak fascynować swoją innością: technologiczną precyzją stolarki okien i drzwi starych domów, ich gładkich cegieł, śladów dawnego, logicznie domkniętego racjonalności skromnego życia na wsi itp. Czasem wydaje mi się, że ten świat, tak logicznie skonstruowany, samą swoją obecnością coś mówi. Coś ciągle i nieustannie sygnalizuje. Przed czymś przestrzega. I nie jest to wyłącznie niewidoczne widmo naglej zagłady czyhającej na zdawałoby się trwałe przez swą racjonalność świat, który przestał istnieć w 1945 roku. Ten świat, opuszczony tak

nagle przez jego mieszkańców, chce coś powiedzieć. Dopiero po pewnym czasie zrozumiałem: chodzi tu o to, że on mimo wszystkiego, co go niszczy, ciągle trwa. Uparcie, milcząco przeciwstawia się temu, co niesie czas, niedbalstwo, wandalizm, głupota destrukcji. Warmia i Mazury to zatem obszar wyraźnego ścierania się rozpadu świata i jego ciągłej kreacji. Nasz region jest obszarem, na którym doszło do szczególnego nie tyle nasilenia się, ale ujawnienia się tych dwóch zasadniczych procesów wyznaczających nasz ludzki sposób postrzegania świata, który rozpada się na przeciwstawne procesy rozkładu i kreacji. Akcent kładę jednak na akt kreacji. Na to, co jest próbą przeciwstawienia się rozpadowi tego wszystkiego, co zostało wydane w 1945 roku na rozszarpanie, zapomnienie, degenerację. Szczególnie interesująca jest transformacja tego dziedzictwa na potrzeby nowych mieszkańców tej ziemi. Fascynujące jest przewyżnianie destrukcji, na którą ten świat został skazany. Ostatecznie w opuszczonych przez człowieka miejscach to natura zwycięża! W tych miejscach świat nie ludzki wygrywa.

MAREK MELNYK

REKLAMA

SKUP ZŁOMU
Olsztyn, ul. Stalowa 3,
tel. 89 539 15 06,
451 266 007, 509 666 050
galazka@bpsystem.pl
www.galazkarecykling.pl

Spokojnych i pogodnych
Świąt Wielkanocnych
smacznego jajka
oraz mokrego Dyngusa

życzą
Tadeusz, Danuta i Artur Gałązka
z pracownikami

Nie ma co mówić — Bolesław I Chrobry, rzadziej znany jako Bolesław Wielki, przysłużył się Polsce jak mało który z naszych władców. Choć urodził się ok. roku 967, tak naprawdę jego historia zaczyna się w roku 992, kiedy po śmierci ojca, Mieszka I, objął władzę nad Polską jako jej książę. Już wtedy uczynił Polskę krajem, który był porównywany ze starszymi monarchiami zachodnimi, wreszcie podniósł Polskę do rangi królestwa oraz zapewnił jej miejsce wśród europejskiej elity. Był zdolnym monarchą, wybitnym politykiem i generałem, przeprowadził wielu kampanii wojskowych i zyskiwał sojuszników zarówno wśród władców sąsiednich krajów, jak i Kościoła rzymskokatolickiego. Jako członek dynastii Piastów był sprawnym mediatorem w sprawach Europy Środkowej. Był pierwszym polskim władcą, który nosił tytuł rex, czyli po łacinie król. Dziś już mało kto pamięta, ale Bolesław I Chrobry w latach 1003-1004 był, jako Bolesław IV, również księciem Czech.

Co się wydarzyło w roku 1000?

Wszystko wydarzyło się na zjeździe gnieźnieńskim, owego pamiętnego roku pańskiego tysięcznego właśnie. Samo Gniezno było wówczas stolicą Polski, a podczas zjazdu cesarz Świętego Cesarstwa Rzymskiego, któremu Polska była wówczas podporządkowana, Otton III podniósł Gniezno do rangi arcybiskupstwa. Dzięki temu Gniezno zaczęło mieć znacznie większe znaczenie na światowej scenie politycznej. Utworzono tu także trzy nowe diecezje Gnieznu podporządkowane. Sam Otton III naparł na Gniezno z każdej strony i najwyraźniej miasto i jego mieszkańcy zrobili na nim wielkie wrażenie, bo uznał, że Polska to potęga. A ponieważ cesarz potrzebował silnego sojusznika, umieścił swoją koronę cesarską na czole Bolesława i nadał mu tytuł

frater et cooperator imperii — brat i współnik cesarstwa. Chociaż nie dawało to Bolesławowi jeszcze zbyt dużej władzy, to był to początek jego drogi do polskiej korony.

Koniec marzeń

Jednak wkrótce po zjeździe Otton III zmarł, a przyjazne stosunki między dwoma krajami szybko się zakończyły. Ale Bolesław gruszek w popiele nie zasypał — wykorzystał okazję i podbił kilka niemieckich regionów, z których jeden, po uspokojeniu się chaosu w Niemczech, został mu przyznany jako lenno. Nowe ziemie nie były jedyną korzyścią, jaką polskiemu księciu udało się wyrwać w krótkim okresie problemów, które dotknęły Święte Cesarstwo Rzymskie.

Historia Polski jako potężnego, suwerennego kraju zaczęła się w roku 1000 w Gnieźnie. I to w Gnieźnie zostaje wzmocniona 18 kwietnia 1025 roku — wedle historyków oficjalnie tego dnia polska korona ostatecznie spoczywa na czole Bolesława. W 1025 roku, tuż po śmierci nowego cesarza niemieckiego Henryka II, Bolesław I Chrobry koronował się na króla i tym samym podniósł Polskę do rangi królestwa. Niestety, wkrótce sam zmarł, najprawdopodobniej z powodu choroby, a tron został przekazany jego synowi, Mieszkowi II Lambertowi. Na szczęście papież pozwolił mu zatrzymać koronę, dlatego Polska pozostała królestwem.

Między polem walki a alkową

Współczesny Bolesławowi Thietmar z Merseburga odnotował małżeństwa Bolesława, wspominając również o jego dzieciach. Pierwszą żoną Bolesława była córka Rikdaga, margrabiego Miśni. Historyk Tadeusz Manteuffel twierdzi, że małżeństwo zostało zaaranżowane na początku lat 80. IX wieku przez Mieszka I, który chciał wzmocnić swoje powiązania z władcami saskimi i umożliwić swemu synowi objęcie tronu Rikdaga w Miśni. Według

Bolesław I Chrobry. Rysunek Jana Matejki z cyklu Poczet królów i książąt polskich

WSZYSTKIE TE BIEDNE KOBIECY CHROBREGO

JEGO PRZYDOMEK ZNACZYŁ NIEGDYŚ „ODWAŻNY”. HO, HO, MOŻE NA POLU WALKI JEGO CHROBROŚĆ BYŁA I POŻĄDANA, I CAŁKIEM NA MIEJSCU. ALE JAK SIĘ OKAZUJE, KRÓL BOLESŁAW BYŁ RÓWNIE CHROBRY NA POLU PODBOJÓW MIŁOSNYCH. A BYWAŁO, ŻE ZACHOWYWAŁ SIĘ WOBEC KOBIEC CAŁKIEM NIEPIĘKNIE...!

Thietmara Bolesław „później ją odesłał”. Z kolei Marek Kazimierz Barański pisze, że Bolesław odrzucił swoją pierwszą żonę po śmierci jej ojca w 985 roku, co pozbawiło małżeństwo jakiegokolwiek wartości politycznej.

Jako drugą żonę Bolesław „wziął sobie Węgierkę”. Większość historyków identyfikuje ją jako córkę węgierskiego władcy Gejzy, ale teoria ta nie została powszechnie zaakceptowana. Urodziła syna, Bezpryma, ale Bolesław ją odrzucił. No, żeby jego...!

Trzecia żona Bolesława, Emnilda, była „córką czcigodnego pana, Dobromira”. Jej ojciec był księciem zachodniosłowiańskim lub lechickim albo lokalnym władcą z dzisiejszej Brandenburgii, który był blisko spokrewniony z cesarską dynastią Ludolfingów, albo ostatnim niezależnym księciem Wiślan przed ich wcieleniem do Polski. Przemysław Wiszewski datuje ślub Bolesława i Emnildy na 988 rok. Żona wywarła korzystny wpływ na Bolesława, reformując „niestabilny charakter swojego

męża”, zgodnie z relacją Thietmara z Merseburga zresztą. Najstarsza i nieznana córka Bolesława i Emnildy „była przeoryszą” niezidentyfikowanego opactwa. Ich druga córka, Regelinda, która urodziła się w 989 roku, została wydana za mąż za Hermana I, margrabiego miśnieńskiego w 1002 lub 1003 roku. Mieszko II Lambert, który urodził się w 990 roku, był ulubionym synem i następcą Bolesława. Imię trzeciej córki Bolesława i Emnildy, która urodziła się w 995 roku, jest nieznane; poślubiła Światopelka I z Kijowa między 1005 a 1012 rokiem. Najmłodszy syn Bolesława, Otto, urodził się w 1000 roku.

Czwarte (!) małżeństwo Bolesława, które trwało od 1018 roku aż do jego śmierci, było z Odą (ok. 995-1025), córką margrabiego Eckarda I z Miśni. Mieli córkę, Matyldę (ok. 1018-1036), zaręczoną (lub poślubioną) 18 maja 1035 roku z Ottonem ze Schweinfurtu. Bolesław zdążył już wtedy przekroczyć 50. rok życia, co w tamtych czasach oznaczało zgrzybiałą starość, jasne zatem było, że to czwarte małżeństwo bardziej było transakcją niż ożenkiem z powodu płomienno-ucieczki. W międzyczasie trwała przecież wojna z cesarstwem niemieckim: ostatecznie to Bolesław odniósł zwycięstwo, a państwo piastowskie zawarło z Niemcami pokój w Budziszynie. Polsce pozostały Miśnia, Milsko i Łużyce. No a przypieczętowaniem tego stanu rzeczy było małżeństwo Bolesława z nastoletnią Odą, córką margrabiego Miśni.

Co wiadomo o owej Odzie? W chwili ślubu miała nie więcej niż 20 lat i chyba nader szybko zrozumiała, że nie może liczyć na prawdziwy szacunek swego o ok. 30 lat starszego małżonka księcia. Zwłaszcza że świeżo upieczony małżonek nie tylko zgwałcił inną kobietę i uczynił z niej nałożnicę, ale w dodatku w ogóle się z tym nie krył. Przeciwnie — źródła podają, że wręcz chęłpił się swoim haniebnym występkiem.

Żona i nałożnica

Ofiarą była Przedslawa, córka Włodzimierza Wielkiego i Rognedy, którą Chrobry wraz z jej siostrą Mścislawą zabrał z Kijowa w 1018 roku. Historia tego „związku” zaczęła się już jednak rok przed najazdem na Ruś, zanim Chrobry poślubił Odę. W tym czasie starał się o jej rękę, ale został odrzucony, co — oczywiście — odebrał jako zniewagę, ale pofolgował sobie w walce z Niemcami i wydawało się, że jakoś przebolewał afront. Nic z tego! Chrobry, gdy już rozprawił się z Niemcami, postanowił odzyskać wpływy na wschodzie i ponownie osadzić na tronie kijowskim Światopelka. Gdy latem 1018 roku wyruszył przeciwko Rusi, zapowiedział, że Przedslawę, siostrę Jarosława Mądrego, zdobędzie choćby siłą. I słowa, niestety, dotrzymał. Sam Jarosław, może i Mądry, okazał się jednak egoistyczny, bo na wieść o zbliżaniu się wojów Chrobrego uciekł z Kijowa niedługo wcześniej, zostawiając Przedslawę na pastwę polskiego władcy. Ostatecznie Chrobry uprowadził Przedslawę prawdopodobnie do Gniezna wraz z bogatymi łupami i tysiącami niewolników. Tam stała się jego konkubiną lub nałożnicą — jak kto woli. Wspomina o tym kronikarz Thietmar: „Obecne były przy tym machy wspomnianego księcia, jego żona oraz dziewięć jego siostr, z których jedną, dawniej sobie upatrzoną, ten stary wszechwładny Bolesław uprowadził bezwstydnym, zapominając o swojej ślubnej małżonce”. Nic dodać, nic ująć.

Uff! Nie ma co mówić — ani ten Bolesław nie oszczędzał siebie, ani kobiet.

No i teraz już sama nie wiem. Jako Polka jestem jak najbardziej skłonna podziwiać tego Chrobrego od rana do wieczora. Ale już jako kobieta... No, nie wiem...

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA

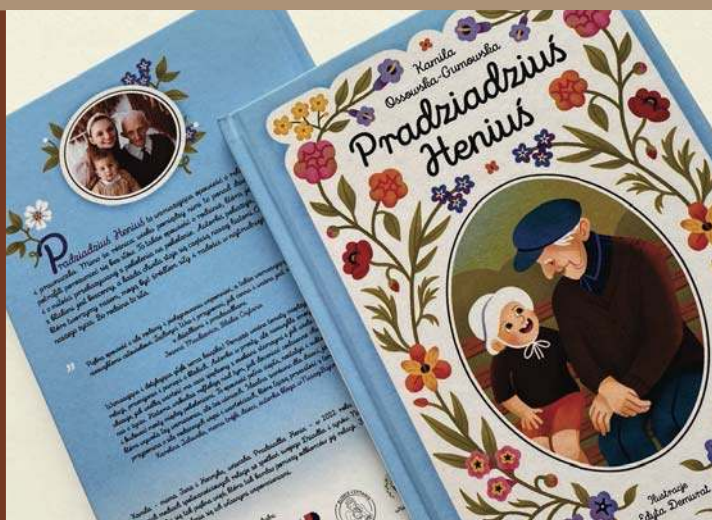
Korzystałam z materiałów na stronie ciekawostkihistoryczne.pl (artykuł pt. „Kontrowersje wokół Bolesława Chrobrego”, dostęp 16 kwietnia 2025 roku) oraz z Encyclopædia Britannica.

Spotkanie autorskie Z KAMIŁĄ OSSOWSKĄ-GUMOWSKĄ

KOSZT
10 ZŁ/OSOBA

DZIEŃ KSIĄŻKI

Z okazji Światowego Dnia Książki serdecznie Zapraszamy na spotkanie z Kamilą Ossowską – Gumowską, autorką książki „Pradziadzius Henius”

- Rozpoczęcie spotkania - 23.04 o godzinie 16:00
- Miejsce : sala kominkowa w głównym budynku Pałacu

ZAPRASZAMY NA SENTYMENTALNĄ
PODRÓŻ, GDZIE DROGOWSKAZEM JEST MIŁOŚĆ...

DLA UCZESTNIKÓW SPOTKANIA RABAT NA ZAMÓWIENIA W
RESTAURACJI SZLACHECKIEJ -20% W DNIU WYDARZENIA !

NIE MOŻE WAS ZABRAKNĄĆ ! ZAPRASZAMY!

repcja@palacmortegi.pl

zapisy: tel.896449460

Fot. Magdalena Maria Bukowiecka

JAJO OD KURY, CZYLI SAMO ZDROWIE!

I NIE MA W TYM TYTULE ANI GRAMA PRZESADY! JAJKA KURZE RZECZYWIŚCIE ZAWIERAJĄ PROTEINY, WITAMINY, CENNY KWAS FOLIOWY, KAROTENOIDY I CHOLINĘ — BY ZACZAĆ OD TYCH NAJWAŻNIEJSZYCH SKŁADNIKÓW. NIC DZIWNEGO, ŻE JAJO TO SYMBOL WIELKANOCY. OZNACZA PRZECIEŻ TRIUMF ŻYCIA NAD ŚMIERCIĄ I POCZĄTEK NOWEGO ŻYCIA.

Białka

Naukowcy białko jaja uznają za pełnowartościowe, bo zawiera wszystkie aminokwasy tzw. egzogenne — te, których organizm człowieka nie jest w stanie wytwarzać, a które są niezbędne w prawidłowym żywieniu. Mało tego — także proporcje tych aminokwasów są odpowiednie dla potrzeb człowieka i rzadko spotykane w innych produktach. Prawdopodobnie z tego powodu przez wiele lat białko jaja kurzego służyło jako wzorzec do porównania wartości biologicznej innych białek.

Prócz walorów odżywczych pewne frakcje białka pełnią funkcje bioaktywne. Zawarte w nich lizozym, konalbumina, cystatyna i kwas sialowy działają przeciwwirusowo, antybakteryjnie, chroniąc samą treść jaja przed zepsuciem. Jednak te same funkcje mogą wykazywać w naszym organizmie, szczególnie jeśli jemy świeże jaja na miękko. Substancje te wyizolowuje się również z jaj, by wykorzystać je w produkcji leków.

Tłuszcze

Skład tłuszczów zawartych w jaju jest bardzo złożony: około 60 proc. z nich to trójglicerydy, ok. 30 proc. to fosfolipi-

dy, a ledwie 6 proc. to ten legendarny cholesterol w formie wolnej i zestryfikowanej. Na samym końcu są stanowiące ok. 1 proc. wolne kwasy tłuszczowe.

Najcenniejsze dla organizmu człowieka są fosfolipidy, w tym lecytyna, bo to z niej powstaje cholina, a ta z kolei poprawia naszą pamięć i ogólne działanie układu nerwowego i mięśniowego. Lecytyna i sfingomielina zmniejszają też wchłanianie cholesterolu w przewodzie pokarmowym. Poza tym to właśnie dzięki zawartości lecytyny i różnym formom cholesterolu organizm ludzki jest w stanie przyswoić tylko połowę cholesterolu obecnego w jaju.

Węglowodany

Węglowodanów w jajku nie ma zbyt wiele, nie mogą więc jaja uchodzić za ich szczególnie bogate źródło. Wniosek: jajek nie muszą obawiać się osoby, które walczą o zachowanie prawidłowej wagi.

Składniki mineralne

Jako bądź co bądź komórka rozrodcza jajko zawiera wiele składników mineralnych niezbędnych dla rozwoju potencjalnego nowego organizmu. Jak wspominałam, jaja są jednym z nielicznych produk-

tów spożywczych zawierających selen i jod, z których pierwszy jest silnym przeciwutleniaczem, zapobiegającym m.in. rakowi prostaty, a drugi bardzo wspomaga pracę tarczycy. Na szczególną uwagę zasługuje też skorupa jaja, która zawiera ogromne ilości wapnia, i to tego najlepiej przyswajalnego przez organizm człowieka. Mało kto wie, a jeszcze mniej ludzi to praktykuje, ale po wyprażeniu i zmieleniu skorupka może być wykorzystana jako tani i doskonały suplement wapnia.

Witaminy

Pod względem zawartości witamin jajo jest produktem absolutnie wyjątkowym! Szczególnie dużo w nim witamin rozpuszczalnych w tłuszczach: A, D, E, K, skumulowanych w żółtku, czyli tam, gdzie jest tłuszcz. Poza tym warto wiedzieć, że witamina A występuje tu w dwóch postaciach: retinolu, charakterystycznego dla produktów zwierzęcych, oraz prowitaminy, czyli betakarotenu, częściej spotykanego w roślinach. Jajo jest jednym z nielicznych produktów zawierających witaminę D — świetnie uzupełnia więc ten składnik, gdy cierpimy na brak słońca, ale też gdy dużo przebywamy w zamkniętych pomieszczeniach. Pomaga osobom chorym na osteoporozę. Spośród witamin rozpuszczalnych w wodzie jajo dostarcza szczególnie dużo tych z grupy B, a jego kolejna zaleta to zawartość witaminy B12, która w żywności nie jest powszechna.

Składniki bioaktywne

Często mówiąc o jajku, koncentrujemy się na zawartości składników odżywczych. Co jednak o wiele ważniejsze, skład jaj jest na tyle złożony, że poza wartością odżywczą składniki wykazują jeszcze tzw. aktywność biologiczną, a ta wspomaga procesy obronne organizmu w przypadku chorób. Składniki bioaktywne w jajach to beta-karoten, kryptoksantina, luteina i zeaksantina. Dwa ostatnie to

jedyne karotenoidy obecne w ludzkim oku, skumulowane w barwniku siatkówki, mające istotny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie narządu wzroku i zapobiegające degeneracji siatkówki.

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA

ZRYWAMY Z MITEM O SZKODLIWOŚCI CHOLESTEROLU!

Cholesterol, który w jajku występuje, jest całkowicie bezpieczny, bo to naturalny i konieczny składnik jaja jako komórki rozrodczej. W dodatku stanowi tylko 0,3 proc. masy jaja — wielkie mecieje...! Ogólnie cholesterol, produkowany również przez wątrobę, pełni wiele pożytecznych funkcji: uczestniczy w budowie błon komórkowych oraz bierze udział w syntezie hormonów płciowych, kwasów żółciowych oraz niektórych hormonów steroidowych, regulujących przemianę białek, węglowodanów i tłuszczów. Gdy my jemy jajko, nasza wątroba, poinformowana o dopływie zewnętrznego cholesterolu, zmniejsza własną produkcję, trzymając w ten sposób właściwy poziom. Ostatnie badania potwierdzają, że cholesterol z jaj ma niewielki wpływ na poziom cholesterolu we krwi. Ilość cholesterolu w diecie, nie tylko z jaj, ale i z innych produktów, muszą ograniczać jedynie osoby cierpiące na zaburzoną gospodarkę lipidową, chorobę wieńcową czy zagrożone miażdżycą. U osób z cukrzycą spożywanie jednego lub więcej jaj dziennie powoduje wzrost ryzyka choroby serca. W takich przypadkach można jeść jedno jajo tygodniowo. Wśród jaj najmniej cholesterolu w przeliczeniu na 100 g zawierają jaja kurze i strusie. A zatem, korzystając z nadchodzącej Wielkanocy, tłuczmy się jajkami i jedzmy na zdrowie!

Mają też w sobie niacynę, która reguluje poziom cukru i cholesterolu we krwi, oraz lecytynę, niezbędną do prawidłowej pracy serca i mózgu. Zasadniczo białko jaja ma optymalny dla potrzeb człowieka skład aminokwasów i jest niezastąpionym budulcem organizmu. Atutem jaj jest też wysoka zawartość cynku, wapnia, fosforu i żelaza. Jako jeden z nielicznych produktów spożywczych jaja zawierają też naturalne selen i jod.

Jajo

Surowe jajo składa się w ponad 70 proc. z wody — przy czym warto pamiętać, że taka ilość jest charakterystyczna dla większości organizmów żywych, także ludzkiego ciała. Poza tym ok. 12 proc. to białko, niecałe 10 przypada na tłuszcze, 1 proc. to składniki mineralne, a mniej niż 1 proc. to węglowodany. Skład chemiczny jaj zależy od wielu rzeczy: czynników genetycznych, sposobu karmienia nosiciela, wieku kur lub leczenia.

Jajka najlepiej spożywać po ich wcześniejszej obróbce termicznej, bowiem ugotowanie, usmażenie lub upieczenie jaj neutralizuje niekorzystne właściwości awidyny, czyli zawartego w jajku białka, które z kolei niszczy biotynę (witaminę H), a ta jest człowiekowi niezbędna, choć jednocześnie sprzyja rozwojowi wielu drobnoustrojów. Bo to właśnie awidyna, niszcząc biotynę w surowym jajku, chroni je przed rozwojem szkodliwych mikroorganizmów. Po obróbce termicznej traci te właściwości.

Badania naukowe wykazały, że spożywanie jednego jajka dziennie znacząco zwiększa zawartość luteiny we krwi bez negatywnego wpływu na poziom cholesterolu oraz zmniejsza ryzyko katarakty.

Cennym składnikiem jaj jest też cholina, która bierze aktywny udział w budowie i funkcjach mózgu i układu nerwowego, zmniejsza wchłanianie cholesterolu oraz obniża koncentrację homocysteiny w organizmie, co z kolei zmniejsza ryzyko miażdżycy.

LEŚNA PERŁA WARMII ZNÓW DOSTĘPNA

PO ZIMOWEJ PRZERWIE PONOWNIE MOŻNA ODWIEDZAĆ LEŚNE ARBORETUM WARMII I MAZUR W KUDYPACH — WYJĄTKOWE MIEJSCE NA MAPIE PÓŁNOCNO-WSCHODNIEJ POLSKI. NA MIŁOŚNIKÓW NATURY CZEKA PONAD TYSIĄC GATUNKÓW DRZEW I KRZEWÓW ORAZ BOGATA OFERTA EDUKACYJNO-TURYSTYCZNA.

Jak przekazał Paweł Wyrzykowski z nadleśnictwa Kudypy, w leśnym ogrodzie botanicznym widoczne są już liczne oznaki wiosny.

— Można oglądać krokusy i pierwiosnki. Są kwitnące fioletowo przylaszczki i tworzące białe kobierce zawilce. Zaczynają też kwitnąć wiśnie i magnolie — mówił.

Za jedną z głównych wiosennych atrakcji arboretum uważane są tzw. niebieskie żaby. To żyjące w leśnych bagienkach i oczkach wodnych żaby moczarowe, których

Łat Zbigniew Wozniak

same w czasie godów przybierają intensywnie błękitną barwę.

— Zrobiło się ciepło, więc jest szansa na to, żeby napotkać samce przebarwione na niebieski kolor — zapewnił Wyrzykowski.

W zajmującym powierzchnię około 15 ha arboretum poza tzw. lasem naturalnym można zobaczyć dział flory polskiej z 300 gatunkami i odmianami rodzimych drzew i krzewów oraz kolekcję 700 gatunków i od-

mian drzew występujących w lasach, m.in. klony (ponad 30 gatunków), irgi (29 gatunków), suchodrzewy i róże dziko rosnące.

Arboretum podzielone jest na działy:

Dział flory polskiej — kolekcja drzew i krzewów licząca ok. 300 gatunków i odmian. Jest to jedna z najpiękniejszych i najliczniejszych kolekcji drzew i krzewów rodzimych gatunków.

Część składająca się z ponad 700 gatunków i odmian drzew i krzewów. Najbardziej licznie reprezentowane są klony, irgi oraz suchodrzewy i róże dziko rosnące. Duże są także kolekcje jałowców, świerków, jodeł, i innych gatunków iglastych.

Las naturalny — jest to najciekawszy przyrodniczo fragment wiekowego lasu naturalnego z drzewami pomnikowymi.

Są tu również lapidarium geologiczne, tj. kolekcja kamieni i głazów narzutowych z Warmii i Mazur, a także eksponaty historyczne związane z pracą leśników.

Najnowszą inwestycją Nadleśnictwa Kudypy jest

izba edukacyjna. W nowym budynku arboretum zorganizowano kącik przyrodniczy ukazujący piękno przyrody kudypskich lasów, ich roślinności i żyjących tu zwierząt. Dodatkowo znajdują się tu eksponaty związane z pracą leśników oraz wystawa geologiczna. Nowo otwarty obiekt ma być miejscem, w którym dzieci i młodzież w przyjazny i ciekawy sposób będą poszerzać swoją wiedzę o przyrodzie.

Utworzone w 1989 r. arboretum poza kolekcjonowaniem roślin zajmuje się prowadzeniem badań naukowych i edukacją przyrodniczą.

Do jego powstania przyczyniły się huraganowe wiatry, które w 1983 r. wyrwały część drzew w drzewostanie nasiennym. Na jego osłabienie wpłynęły dodatkowo spadek poziomu wód gruntowych, powstanie naturalnych luk i działalność szkodników wtórnych, przez co las przestał pełnić funkcję tzw. drzewostanu wyłączono. W to miejsce powstał ogród botaniczny.

Arboretum można zwiedzać od połowy kwietnia do końca października, również w okresie wielkanocnym.

Arboretum jest czynne codziennie w godzinach:

kwiecień — 9-18
maj — 9-18
czerwiec — 9-20
lipiec — 9-20
sierpień — 9-18
wrzesień — 9-18
październik — 9-18.

PAP/RED.

POLSKA PREZYDENCJA, CZYLI NIEOBECNI NIE MAJĄ RACJI...

Trwa półroczna prezydencja Polski w Unii Europejskiej — a jakby jej nie było. Nawet wczoraj jeden z pracowników Parlamentu Europejskiego z długim stażem — uwaga: wcale niebędący zwolennikiem Prawa i Sprawiedliwości! — zwrócił mi uwagę, że poprzednia prezydencja, czyli Węgry zorganizowali dużo więcej konferencji i imprez towarzyszących niż nasz kraj. To fakt. Happening sprawozdający się do wręczania eurobiurokratom pączków z okazji tłustego czwartku, jeden koncert i jedna konfa w europarlamencie to rozpaczliwy bilans pierwszych czterech miesięcy polskiej prezydencji (chyba że rząd wystrzeli z czymś w Brukseli w święta Wielkiejnocy, ale zostawmy te krotchwile). Jak to się dzieje, że państwo mające blisko cztery razy więcej ludności niż Węgry nie jest w stanie przepracować 180 dni, które przypadają raz na kilkanaście lat? Poprzednia prezydencja Rzeczypospolitej w UE miała miejsce też za rządów PO-PSL (wtedy w koalicji nie było lewicy — teraz jest) i też, niestety, była kompletnie niewykorzystana, jeśli chodzi o polskie interesy i polską rację stanu. Charakterystyczne jest to, że obie polskie prezydencje przypadły na rok wyborów: wtedy, przed czternastoma laty, były to wybory do parlamentu, teraz są to wybory Głowy Państwa. No i rząd skupia się właśnie na elekcji, a nie na obronie polskich interesów poprzez unijne struktury — co robi w gruncie rzeczy każde państwo członkowskie UE. Zarówno te największe, jak Niemcy, Francja czy Włochy, takie jak my, czyli Hiszpania, państwa duże, ale od nas mniejsze, jak Holandia i Rumunia, jak też europejskie średniaki, jak na przykład Czechy, czy maluchy, jak państwa bałtyckie. Wszyscy, ale nie my. Budapeszt wiedział, czego chce podczas półrocznego kierowania Unią, nawet jeśli przebiegało ono w trudnych dla Madziarów warunkach, bo w sytuacji dużego scep-

tycyzmu w UE wobec rządu Victora Orbana i Fideszu. Jak to jest, że Polska, jedyne państwo UE, które graniczy z Rosją, z Ukrainą, podczas swojej prezydencji oddaje organizację szczytów UE poświęconych sytuacji w Europie Wschodniej Francji?

Można by dyskutować, gdyby takie ekstraordynaryjne, nadzwyczajne szczyty omawiać miały sytuację w Afryce, gdzie, jak wiadomo Republika Francuska ma dawne kolonie i wciąż duże wpływy. Ale trudno pojąć sytuację, w której Emmanuel Macron, a nie Donald Tusk, zwołuje nieformalne spotkania największych państw UE czy też takie już w szerszym składzie, ale również poświęcone Ukrainie. W piłce nożnej czy szerzej: w sportach zespołowych jest powiedzenie, że niewykorzystane okazje się mszczą. To prawda, tyle że po meczu za kilka dni, tydzień jest kolejny mecz. W przypadku Polski następna prezydencja może przypaść na 2038 albo 2039 rok, o ile wcześniej nie zadebiutują w tej roli nowe państwa członkowskie UE z Bałkanów Zachodnich (Czarnogóra, Macedonia Północna, Serbia, może Albania) lub dawnego obszaru Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich (Mołdawia, Ukraina, Gruzja). Do kolejnej prezydencji rząd może zmienić się parę razy — nie chodzi więc tutaj o taką czy inną koalicję, tylko o bezpowrotnie zaprzepaszczone szanse dla państwa polskiego na arenie międzynarodowej.

RYSZARD CZARNECKI

REKLAMA

Z okazji zbliżających się

Świąt Wielkanocnych

pragniemy złożyć Państwu najserdeczniejsze życzenia.

Niech ten wyjątkowy czas będzie pełen radości, spokoju oraz miłości, a także chwil spędzonych w gronie najbliższych.

Wielkanoc to czas odrodzenia i nadziei, dlatego życzymy Państwu, aby te świąteczne dni przyniosły Wam wiele pozytywnych myśli oraz inspiracji do działania.

Niech w Waszych sercach zagości radość, a w domach atmosfera ciepła i szczęścia.

Jan Kasprowicz
Wójt Gminy Gietrzwałd

Janusz Tkaczyk
Przewodniczący
Radę Gminy Gietrzwałd

38250tr-k-M

Fot. Andrzej Szczęsny

Król olch porywa dzieci

„Najbardziej niesamowitym, wręcz baśniowym zamkiem jest dla mnie Szymbark położony niedaleko Iławy. Jest ogromny i jedyny w swoim rodzaju. W czasach pokrzyżackich zamienił się w arystokratyczną rezydencję i był nią do 1945 roku. Od 1699 roku należał do rodziny Finck von Finckensteinów. Dzisiaj można tam oglądać zachowane prawie w całości średniowieczne mury z ośmioma wieżami i basztami, potrójną bramę wjazdową i kamienny most” — mówi Mirosław Garniec, autor książki „Zamki. Katalog zachowanych zamków państwa krzyżackiego w Prusach”.

I rzeczywiście zamek w Symbarku (10 kilometrów od Iławy i 14 kilometrów od Susza) robi niesamowite wrażenie. Na tyle mocne, że zainteresował niemieckiego reżysera Volкера Schlöndorffa, który kręcił tu sceny do głośnego filmu „Król olch” z Johnem Malkovichem w głównej roli. Film opowiada przedziwną historię francuskiego jeńca, który w czasie II wojny światowej trafia do Prus Wschodnich, do zamkowej twierdzy SS. I zwozi chłopców z okolicy na szkolenie. W oczach miejscowej ludności uchodzi za potwora, który porywa dzieci, niczym król olch w balladzie Johanna Wolfganga Goethego.

Rosjanie z zapatkami

Część ekipy filmowej w czasie kręcenia zdjęć mieszkała w iławskim ho-

telu „Kormoran”. John Malkovich przyjechał do Iławy z żoną, nianią i dwójką dzieci. I własnym łóżkiem. „Na sam koniec pobytu w »Kormoranie« John Malkovich podziękował nam za miłe przyjęcie” — wspominała z dumą kierowniczka hotelu. „Usłyszeliśmy, że czuł się w Iławie jak w domu” (ilawasprzedlat.pl).

Ruiny szymbarskiego zamku posłużyły Schlöndorffowi do nagrania scen zdobywania esesowskiej warowni przez sowieckie wojska. Kto zamienił po 1945 roku tę piękną gotyką warownię w malowniczą ruinę? Standardowa odpowiedź: rosyjscy żołnierze. „Po spaleniu obiektu przez Armię Radziecką w 1946 roku z zamku ocalał głównie obwód murów obronnych z bramą, basztami i mostem; zachowały się jedynie ślady po budynkach mieszkalnych. Zamek ma obecnie formę trwałej i częściowo zakonserwowanej ruiny” — czytamy w Wikipedii.

„Po przejściu frontu w styczniu 1945 roku rezydował w nim radziecki komendant. Obiekt zniszczono częściowo po odejściu ze wsi wojsk Armii Czerwonej. W połowie 1946 roku z niewyjaśnionych powodów powstał wielki pożar, który doszczętnie zniszczył cały obiekt” — czytamy jednak na stronie poświęconej zamkowi (fundacjazamek-symbark.pl).

Z kolei Mirosław Garniec we wspomnianej na początku książki „Zamki.

Katalog zachowanych zamków państwa krzyżackiego w Prusach” podaje, że „kres tej wspaniałej, pielęgnowanej przez lata budowli przyniosła Armia Czerwona, która już po przejściu frontu dwukrotnie (w 1945 i w 1947 roku) podpaliła zamek”.

Toaleta w okrągłej baszcie

A miało się co palić, bo było to zamczysko co się zowie. Zbudowano je bowiem na planie prostokąta o wymiarach 75 metrów na 92 metry. Dla porównania olsztyński zamek wzniesiono na planie czworoboku o wymiarach 56,5 metra na 40 metrów.

Wznoszenie warowni rozpoczęto w połowie XIV wieku, a za jej budowniczego uznaje się biskupa Henryka ze Skarlina. Nad bramą wjazdową znajdowała się niegdyś inskrypcja z datą 1386, upamiętniająca zakończenie pierwszego etapu budowy. W sumie to ta budowa właściwie nigdy się nie skończyła.

ZOBACZCIE TO, CO WIDZIAŁA IGA ŚWIĄTEK

SŁYSZELIŚCIE O HENRYKU ZE SKARLINA? NIE? TO MOŻE O GRAFACH VON FINCKENSTEINACH? TEŻ NIE? NO, ALE O IDZE ŚWIĄTEK TO NA PEWNO SŁYSZELIŚCIE.

Zamek miał mieć 12 wież, ale 2 ostatnie nigdy nie zostały ukończone. Każda ma inny wygląd. W okrągłej mieściło się na przykład gdańskie toaleta, nazwana tak na pomyłkę gdańszczanom, z którymi zakon od zawsze miał na pieńku. Krzyżacy byli zresztą pionierami w tej dziedzinie higieny.

Zamek w 1699 roku trafił w ręce potężnego rodu von Finckensteinów. Finckensteinowie byli wtedy właścicielami trzech miast, a ich majątki liczyły sobie w sumie ok. 14 tys. hektarów. Więc zamek swoimi rozmiarami dorównywał ich znaczeniu, bo wielkością ustępował tylko twierdzy w Malborku.

„Są to lata jego świetności i kolejnych przemian. Poza licznymi przebudowami wewnątrz zamkowych ogrodów staje się parkiem krajobrazowym, czyli mimo pieczy ogrodnika i architekta podziwiamy roślinność w układzie zbliżonym do naturalnego. Dookoła zamku powstają liczne budynki folwarczne, a przy zachodnich murach nawet korty tenisowe” — czytamy na stronie Ze-

społu Parków Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich (zpk.warmia.mazury.pl).

„Opuszczając Szymbark w początkach stycznia 1945 roku, ostatni właściciele sfotografowali dokładnie zamek i jego pomieszczenia. Szklane klisze zachowały się i w trzech pudełkach są w posiadaniu wojewódzkiego konserwatora zabytków. Mogą stanowić podstawę do rekonstrukcji wnętrza zamkowych” — mówi „Gazecie Olsztyńskiej” w 2014 roku historyk Wojciech Skrobot.

Potem zamek został spalony i, jak wspominałem, podpалony. Do 1990 roku rządził nim PGR. Później przejęła go fundacja, a w 2018 roku trafił w ręce prywatnego właściciela.

Hrabiemu to nie pomogło

W tym samym roku ogłoszono, że rok wcześniej nastolatek znalazł ukryte w ziemi nad Jeziorakiem w 1945 roku rodzinne pamiątki gałęzi rodu Finckenstein, która włączyła majątkiem w Gubławkach, położonym około 30 kilometrów od Symbarku.

Należały one do hrabiego Hansa Joachima von Finckensteina. Były to między innymi dokumenty, rzeczy osobiste i biżuteria. Zabytki o historycznej wartości stały się własnością skarbu państwa. Przedmioty osobiste oddano córce hrabiego, 81-letniej Waldtraut, którą wraz z siostrą hrabia wysłał przed nadejściem Rosjan na zachód.

Wśród zachowanych dokumentów uwagę zwraca list żelazny wystawiony właścicielom dworu w Gubławkach przez frontowego oficera sowieckiego, który napisał: „Towarzysze dowódcy i żołnierze. Proszę nie wyrządzać krzywdy mieszkańcom tego domu. Przyjęli nas bardzo dobrze”.

Hrabiemu niewiele to pomogło. W marcu aresztowali go sowieccy żołnierze. Zmarł w obozie w Pasłęku. Jego żona Hildegarda pozostała w majątku do listopada 1945 roku. Potem wyjechała do Niemiec, gdzie odnalazła dzieci.

Oprócz ruin po szymbarskich Finckensteinach pozostał niewielki rodowy cmentarz, który leży w polowie drogi z Symbarku do Ząbrowa. Spoczywa na nim pięcioro potomków Ernsta grafa Finck von Finckensteina, założyciela linii szymbarskiej tego rodu, wśród nich trzech grafów o imieniu Konrad (dziad, ojciec i syn) oraz dwie grabinie Gertruda i Agnes.

Iga przed zamkiem

Swoje pięć minut Szymbark miał, a właściwie mógł mieć, w 2024 roku. W okolicach Iławy wypoczywała bowiem Iga Świątek. Na swoim Instagramie zamieściła między innymi zdjęcie z Symbarku. Nie napisała jednak, gdzie wypoczywa, ograniczając się do określenia „Summer time in Poland be like...”. Miejsce zostało rozpoznane i przez dziennikarzy z naszego regionu, i przez fanów Igi. „Mijałem Cię w Iławie, ale jakoś głupio było podejść w Twoim prywatnym czasie i zawracać głowę, a Szymbark fajny zamek” — napisał jeden z nich (post zyskał w sumie 317 tys. polubień).

IGOR HRYWNA

Fot. Igor Hrywna

Chwilowo odetchnęliśmy z ulgą – przyznaje Piotr Cezary Lisiecki, prezes Krajowej Izby Producentów Drobiu i Pasz. – Jednak cały czas pozostajemy w stanie gotowości, bo za dwa tygodnie Komisja ponownie oceni sytuację.

Przypomnijmy. Kryzys rozpoczął się od gwałtownego wzrostu liczby ognisk ptasiej grypy w Polsce, która w tym roku objęła również region Warmii i Mazur. Ogniska wirusa HPAI doprowadziły do utylizacji niemal sześciu milionów ptaków, co wywołało alarm wśród unijnych instytucji. W efekcie Komisja Europejska zagroziła polskiemu drobiarstwu całkowitym zakazem eksportu i drastycznymi ograniczeniami produkcji. – W piątek myśleliśmy, że to koniec – relacjonuje „Gazecie Olsztyńskiej” nasz rozmówca.

Chwila grozy dla branży

– Komisja Europejska zapowiedziała wyznaczenie ogromnych stref ograniczeń produkcyjnych, które objęłyby całą Wielkopolskę, znaczną część Mazowsza i spore obszary Warmii i Mazur – przypomina Piotr Cezary Lisiecki. – Dla Warmii i Mazur oznaczałoby to katastrofę gospodarczą, ponieważ region ten słynie z hodowli drobiu, szczególnie indyków.

W odpowiedzi na zagrożenie przedstawiciele branży szybko się zmobilizowali, opracowując własne propozycje redukcji występowania ognisk ptasiej grypy, które zostały przesłane Komisji Europejskiej. – Dzięki szybkiej i skutecznej reakcji naszych hodowców oraz negocjatorów w Brukseli udało się na razie uniknąć najgorszego – mówi Lisiecki. – Teraz mamy dwa tygodnie na uporządkowanie sytuacji na fermach i wdrożenie dodatkowych środków bioasekuracji.

Piotr Lisiecki podkreśla, że obecna sytuacja jest szczególnie istotna dla Warmii i Mazur, gdzie sektor drobiarski odgrywa kluczową rolę. – W naszym regionie każda przerwa w pracy ferm to tysiące zagrożonych miejsc pracy – mówi prezes

Fot. Alina Łaskowska

KIPDiP. – Teraz ważne jest to, aby hodowcy wykorzystali ten czas na poprawę warunków bioasekuracji i izolację stad od dzikiego ptactwa – stwierdza kolejny raz.

Gorące dyskusje w internecie

Internet aż kipi od dyskusji. Niedawno na Warmii i Mazurach, w okolicach Nidzicy, ujawniono w lesie porzucone zwłoki zarażonych kurcząt. Sprawa wywołała ogromne kontrowersje i spekulacje. Choć przyczyny zdarzenia pozostają nieznane, nie brakuje teorii spiskowych sugerujących celowe działanie, co dodatkowo zaostrza emocje wokół kryzysu drobiarskiego w regionie.

Na profilach w social mediach mieszkańcy Warmii i Mazur dzielą się obawami o przyszłość. Niektórzy spekulują o spiskach, sugerując, że zagraniczni konkurenci celowo podrzucają zarażone tusze, by osłabić pozycję Polski na rynku drobiu. Inni szukają winnego wśród lokalnych producentów.

Pojawiają się głosy, które wskazują na zmiany klimatyczne, które powodują, że ptaki wędrownie pozostają w Polsce z powodu łagodniejszych zim i braku śniegu, zwiększając ryzyko zakażeń.

– Klimat ma znaczenie – potwierdza Lisiecki. – Ciepłe zimy zatrzymują ptaki w kraju, co ułatwia rozprzestrzenianie się wirusa. Ale teraz musimy skupić się na działaniu, a nie tylko na przyczynach – dodaje.

Odszkodowania dla hodowców

Warto też przypomnieć, że ukrywanie ognisk choroby jest całkowicie nieopłacalne. Dlaczego? Ponieważ hodowca, który nie zgłosi podejrzenia zakażenia lub nie zastosuje się do zaleceń inspekcji weterynaryjnej, traci prawo do odszkodowania.

A procedura odszkodowawcza w przypadku wykrycia ptasiej grypy jest jasno określona: hodowcy po otrzymaniu decyzji administracyjnej od powiatowego lekarza weterynarii muszą przekazać swoje zwierzęta do utylizacji. Państwo gwarantuje odszkodowanie za wszystkie zwierzęta poddane tej procedurze. Ma to na celu zachęcenie rolników do współpracy ze służbami weterynaryjnymi.

Ukrywanie ognisk choroby dodatkowo grozi poważnymi konsekwencjami prawnymi: grzywną, a nawet więzieniem za narażanie zdrowia publicznego.

Żółte strefy

Polskie drobiarstwo to europejski lider, produkujący 3,2 miliona ton mięsa rocznie. Warmia i Mazury z gęstą siecią ferm brojlerów inosiek są kluczowym elementem tego sukcesu. Branża zapewnia pracę tysiącom osób: od hodowców przez producentów pasz po pracowników transportu i ubojni. Unijne plany wprowadzenia żółtych stref, czyli obszarów wyłączonych z produkcji, mogą zniszczyć ten ekosystem.

– Całe powiaty, od Elbląga po Działdowo, mogą zostać sparaliżowane – ostrzega Lisiecki. – Jeden duży zakład zatrudnia kilkaset osób. Nawet do tysiąca pracowników. To tysiące rodzin, które mogą stracić źródło dochodu.

Chociaż polscy drobiarze zdolali na razie odsunąć widmo katastrofy, branża wskazuje na zbyt małe zaangażowanie rządu w rozwiązanie kryzysu. – Sam fakt, że inicjatywa wyszła od branży, a o sprawie do dziś nawet nie wspomniali pre-

DROBIARZE ODETCHELI, ALE TYLKO NA CHWILĘ

CHOCIAŻ JESZCZE KILKA DNI TEMU POLSKA BRANŻA DROBIARSKA DRŻAŁA PRZED DRASTYCZNYMI RESTRYKCJAMI ZE STRONY UNII EUROPEJSKIEJ, SYTUACJA ZOSTAŁA TYMCZASOWO OPANOWANA. KOMISJA EUROPEJSKA PRZYJĘŁA DO WIADOMOŚCI PROPOZYCJE POLSKICH DROBIARZY I ZDECYDOWAŁA SIĘ NA ODŁOŻENIE DECYZJI O NAŁOŻENIU SANKCJI O DWA TYGODNIE.

mier, sugeruje co najmniej ignorancję – podkreśla Piotr Lisiecki. – Rząd powinien bardziej aktywnie wspierać drobiarzy, bo mówimy o sektorze generującym przychody z eksportu na poziomie 24 miliardów złotych rocznie. To perła polskiego rolnictwa – podkreśla.

Za dwa tygodnie

Jedno jest pewne. Polska branża drobiarska stoi dziś przed chwilą prawdy. Jeżeli krótkim czasie nie uda się skutecznie ograniczyć ognisk ptasiej grypy, polscy producenci mogą zostać wypchnięci z europejskiego i światowego rynku. To nadal realne zagrożenie.

– Nasze miejsce natychmiast zajmą inni. Konkurenci polskich producentów z samej Unii albo spoza niej. Może zacząć do nas lawinowo trafiać mrożone mięso np. z krajów Mercosuru

– ostrzega Piotr Lisiecki. – Inne oszukujemy się, to mięso nie spełnia takich norm jak nasze – dodaje.

Dla konsumentów kryzys w polskim drobiarstwie to nie tylko kwestie gospodarcze czy zatrudnienia. To również realna groźba wzrostu cen na sklepowych półkach. Jak wskazują eksperci, ewentualne wprowadzenie restrykcji mogłoby doprowadzić do gwałtownego spadku dostępności mięsa drobiowego oraz jaj, co natychmiast przełożyłoby się na znaczące podwyżki cen.

Na wielkanocnym stole

W gospodarstwach domowych o niższych dochodach drób i jajka są nadal podstawowymi składnikami codziennego menu. Czy trzeba obawiać się ich jedzenia w związku z informacjami o ogniskach ptasiej grypy? Piotr Lisiecki uspokaja, przypominając, że mięso drobiowe poddane tradycyjnej obróbce termicznej jest całkowicie bezpieczne, a wszelkie obawy dotyczące spożycia drobiu można rozwiązać, stosując zwykłe, domowe metody gotowania lub smażenia.

Tymczasem wielkanocny kurczaczek, dotąd kojarzony z nadzieją i życiem, dziś staje się symbolem zagrożonej branży. W cieniu świąt waży się losy tysięcy hodowców. Kolejna decyzja KE już za dwa tygodnie. **JAN BERDYCKI**

Fot. Alina Łaskowska

POBILI SWÓJ REKORD

UCZNIOWIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ W TUSZEWIE POBILI KOLEJNY REKORD. ROBIĄC TEGOROCZNĄ PALMĘ WIELKANOCNĄ, KTÓREJ WYSOKOŚĆ WYNIOSŁA 8 METRÓW I 20 CENTYMETRÓW, POPRAWILI ZESZŁOROCZNY WYNIK O 20 CENTYMETRÓW.

Maia Grądzka, nauczycielka techniki w tuszewskiej podstawówce, od lat z pasją

angażuje swoich uczniów w niezwykle akcje. Kolejny raz zaprosiła ich do tworzenia palmy wielkanoc-

nej. W 2022 roku szkolna palma mierzyła prawie 2 metry. — Nasze dzieło pierwszy raz wówczas zo-

stało zapisane w szkolnej księdze rekordów Guinnessa. Nad jej wykonaniem pracowały klasy I-VII. AL

REKLAMA

Nasze przedszkole to najlepszy wybór dla Twojego dziecka

...nasze przedszkole uczy, bawi nas. W naszym przedszkolu miło mija czas

Placówka usytuowana jest w uroczym, cichym i spokojnym miejscu w miejscowości Biesal w gminie Gietrzwałd, w bliskim sąsiedztwie trasy Olsztyn - Ostróda. Dzieci mają do dyspozycji nie tylko duże, przestronne i dobrze wyposażone sale dydaktyczne, ale też nowoczesny i bezpieczny plac zabaw. Przyjazna wiejska okolica sprzyja codziennym spacerom i obserwacji przyrody, o którą dbamy każdego dnia. Jeśli Twoja droga do pracy wiedzie DK 16, to ta placówka będzie idealnym miejscem dla Twojego dziecka na wczesną edukację. Własna kuchnia zapewni mu zdrowy i smaczny posiłek, a uśmiech pani kucharki zachęci do jedzenia. Sale wyposażone w najlepszy sprzęt sfinansowany ze środków zewnętrznych, wspomogą edukację każdego dnia. Poczytaj, jak wygląda wiosna w naszym przedszkolu.

Kwiecień to miesiąc, w którym obchodzimy święto naszej planety Ziemi, dlatego już w marcu przygotowujemy się na ten wyjątkowy dzień. W tym

roku przedszkolaki wspólnie z uczniami naszej szkoły wzięły udział w akcji sprzątania świata. W ten sposób włączyliśmy się w ekologiczne wydarzenie w ramach 4. edycji ogólnopolskiej akcji edukacyjnej Kręci Nas Recykling, organizowanej przez Oponeo i ekologę Dominika Dobrowolskiego. Dzieci wytrwale pracowały i jak co roku zadbały, aby zebrać wszystkie odpady porzucone na terenie naszej miejscowości, pamiętając jednocześnie o ich segregacji. Nie obyło się bez większych znalezisk, a w tym roku było to aż 6 opon samochodowych. Zostały przekazane firmie porządkowej i trafiły do recyklingu. W zamian za nie posadzone zostaną drzewa. Po ciężkiej pracy przedszkolaki zostały zaproszone na pyszną grillowaną kiełbaszkę.

Również bardzo ważnym elementem naszych proekologicznych działań był udział w warsztatach „O bioróżnorodności dla przyszłości, czyli jak uczyć, że sarna nie jest żoną jelenia”.

Zajęcia odbyły się w szkole podstawowej w Biesalu w ramach projektu, którego celem jest zwiększenie

świadomości społecznej na temat różnorodności biologicznej oraz edukacja w tej dziedzinie w powiązaniu ze zmianami klimatycznymi i ekonomiczną wartością ekosystemów.

W trakcie zajęć dzieci poznały najbardziej popularne zwierzęta pól, łąk i lasów występujące w polskiej przyrodzie. Rozpoznawały odgłosy i tropy znanych im zwierząt i poznały nowe, ciekawe dźwięki otaczającej nas przyrody.

Na zakończenie warsztatów rozstrzygnięto konkurs plastyczny pt. „Las i jego czworonożni przyjaciele”, zorganizowany przez Stowarzyszenie Miłośników Gończego Polskiego. Dzieci wykazały się pomysłowością oraz zaangażowaniem, a dzięki udziałowi w konkursie poznały również różne rasy psów myśliwskich.

Spacerując w okolicy naszego przedszkola, bardzo często obserwujemy różne zwierzęta i rośliny. Słuchamy śpiewu ptaków. Warsztaty były bardzo cennym doświadczeniem, które pomoże naszym ma-

łym przyrodnikom jeszcze lepiej poznać faunę naszej okolicy.

A zwieńczeniem proekologicznych działań jest otwarcie w naszym przedszkolu ekopchłego targu, którego założeniem jest ograniczenie zaśmiecania naszej planety poprzez podanie przedmiotów dalej.

Nauczycielki Przedszkola w Biesalu

REKRUTACJA TRWA

PRZEDSZKOLE W BIESALU

2025/2026

SZUKASZ BEZPIECZNEGO PRZEDSZKOLA?

TO MY!

POZNAJ NAS

INFORMACJA:

Szkola 89 513 12 20
Przedszkole 89 513 12 04
Biesal 70 (Gmina Gietrzwałd)
<http://zspbiesal.pl>
sekretariat@zspbiesal.pl

— Sebastianie, ile krajów udało ci się już odwiedzić?

— Obecnie mam za sobą podróże do ponad sześćdziesięciu krajów. Wśród odwiedzonych miejsc znalazły się również te, które nie są oficjalnie uznawane na arenie międzynarodowej, takie jak Cypr Północny czy Republika Naddniestrzańska.

— Lubisz miejsca nietypowe. Byłeś m.in. na Filipinach, gdzie miałeś okazję zobaczyć prawdziwe przybicie do krzyża czy w Czarnobylu, w miejscu, gdzie doszło do katastrofy nuklearnej. W jakich jeszcze nietypowych miejscach byłeś i dlaczego wybór padł właśnie na nie?

— Podróżuję zarówno po Polsce, jak i po świecie, odwiedzając miejsca nietypowe i pełne wyjątkowych historii. Przykładem takich wypraw był wyjazd na Filipiny, gdzie miałem okazję zobaczyć Pasję iludzi, którzy w czasie obchodów Wielkiego Tygodnia przybijają się do krzyża. Odwiedziłem między innymi Czarnobyl, który przyciąga swoją historią, ale również Europejską Organizację Badań Jądrowych CERN – centrum badań nad fizyką cząstek elementarnych. To właśnie tam odkryto cząstkę Higgsa, a także powstały załączki internetu, który pierwotnie służył naukowcom do wymiany informacji.

Innym interesującym miejscem była szkocka wioska Roslin pod Edynburgiem, gdzie sklonowano pierwszą owcę, Dolly. To miejsce symbolizuje przełomowe odkrycia w biologii. W Polsce z kolei zrealizowałem wyzwanie odwiedzenia czterech krańcowych punktów geograficznych kraju – to doświadczenie, które daje wyjątkową perspektywę na nasze rodzime krajobrazy.

— Planujesz podróże czy stawiasz na spontaniczność?

— Uważam, że podróże warto planować, bo całkowite zdanie się na spontaniczność rzadko się sprawdza. Zazwyczaj stawiam sobie jakieś cele, na przykład w przyszłym roku chciałbym dobić do siedemdziesięciu odwiedzonych krajów. Dlatego już teraz zastanawiam się, gdzie chciałbym pojechać i co zobaczyć. Zdarza się jednak,

foto: archiwum prywatne

że plany ulegają zmianie pod wpływem chwili – na przykład, gdy pojawia się świetna oferta cenowa na bilety. W takich sytuacjach nie zastanawiam się długo, tylko od razu podejmuję decyzję i rezerwuję podróż.

— A ile trwała twoja najkrótsza i najdłuższa podróż?

— Najkrótsze podróże to jednodniowe wypadki, które dla niektórych mogą wydawać się nieco bezcelowe, ale dla mnie są niezwykle intensywne i satysfakcjonujące. Na przykład, kiedy leciałem do Rovaniemi, do wioski Świętego Mikołaja, w okresie przedświątecznym 6 grudnia, podróż rozpoczęła się o piątej rano, a zakończyła powrotem około 23:30. W tym czasie odwiedziłem wioskę, wioskę reniferów i miałem okazję spróbować przejażdżki psim zaprzęgiem. Podobnie wyglądał mój jednodniowy wypad do Sztokholmu – rano wylot z Gdańska, a wieczorem powrót.

Moje najdłuższe podróże to kilkumiesięczne wyjazdy. Dwukrotnie miałem okazję spędzić taki czas za granicą – raz w Australii, gdzie przebywałem przez pięć miesięcy, oraz w Kanadzie, w Toronto, na podobny okres.

— Z tego co pamiętam, podczas pobytu w Australii, chciałeś nauczyć języka angielskiego.

— Nie udało mi się to w takim stopniu, jak bym chciał – nie jestem szczególnie utalentowany językowo. Mimo to nauczyłem się trochę języka, rozumiem pewne zwroty i jakoś sobie radzę.

LUBIĘ NIETYPOWE MIEJSCA

— OBRAZY Z INSTAGRAMA CZY FOLDERÓW TURYSTYCZNYCH CZĘSTO PRZEDSTAWIAJĄ RZECZYWISTOŚĆ W WYIDEALIZOWANY SPOSÓB, A TO, CO WIDZIMY NA MIEJSCU, MOŻE WYGLĄDAĆ ZUPEŁNIE INACZEJ — MÓWI SEBASTIAN WAŚKOWICZ, Z KTÓRYM ROZMAWIAMY O PASJI DO PODRÓŻOWANIA.

W dzisiejszych czasach jednak znajomość języka nie jest aż tak niezbędna, jak mogłoby się wydawać. Dzięki translatorom i innym

technologicznym rozwiązaniom można z powodzeniem komunikować się i ułatwiać sobie podróżowanie oraz wymianę informacji.

foto: archiwum prywatne

— Podczas podróży trzeba być przygotowanym na różne sytuacje. Które przygody lub niebezpieczne sytuacje najbardziej zapadły ci w pamięci?

— Podczas tych ponad 60 podróży rzeczywiście zdarzały się takie miejsca i sytuacje. Jednym z takich momentów była feta Toronto Raptors, gdy drużyna zdobyła mistrzostwo NBA. Wówczas na placu zgromadziło się około miliona mieszkańców, aby świętować, jednak w pewnym momencie doszło do strzelaniny. Byłem w pobliżu tego zdarzenia i musiałem szybko schronić się w centrum handlowym, aby uniknąć zagrożenia lub paniki, która w takich chwilach może być równie niebezpieczna.

Niebezpieczeństwo jednak nie zawsze wynika z miejscowych sytuacji. Podczas jednej z wypraw na norweskie fiordy mieliśmy przypadek, który pokazuje, jak wymagające mogą być podróże w trudnym terenie. Jeden z moich towarzyszy początkowo wydawał się tylko skreślić nogę, ale ostatecznie okazało się, że doszło do złamania. Musieliśmy zorganizować akcję ratunkową, sprowadzić go z gór i zawieźć do szpitala, gdzie przeszedł operację. Podczas gdy reszta ekipy wróciła do domu, on musiał zostać na miejscu jeszcze przez tydzień, zanim mógł bezpiecznie wrócić.

— W takim razie chyba warto ubezpieczyć się na podróż.

— Uważam, że ubezpieczenie to absolutna podstawa, niezależnie od tego, czy planujemy jednodniowy wyjazd, kilkutygodniową podróż czy miesięczną wyprawę. W przypadku podróży po Europie warto posiadać Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ), która zapewnia dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej w krajach UE. Natomiast w przypadku wyjazdów poza Europę konieczne jest wykupienie dodatkowego ubezpieczenia turystycznego.

Oczywiście każdy zakłada, że nic złego się nie wydarzy, ale życie bywa nieprzewidywalne. Dlatego warto być przygotowanym na ewentualne problemy zdrowotne czy wypadki.

Posiadanie ubezpieczenia pozwala uniknąć ogromnych kosztów związanych z hospitalizacją, leczeniem, ordynacją leków czy transportem medycznym.

— A pamiętasz swoją pierwszą zagraniczną podróż?

— Tak, była to wycieczka do Austrii, jeszcze w czasach szkoły podstawowej. Był to jeszcze okres komunizmu, i właśnie wtedy po raz pierwszy doświadczyłem szoku kulturowego. Widok pełnych półek w sklepach zrobił na mnie ogromne wrażenie, zwłaszcza w kontraście do realiów, jakie panowały w Polsce w tamtym czasie.

Początkowo moje podróże były organizowane przez biura podróży, co było wtedy standardowym rozwiązaniem, ale z czasem zacząłem wyjeżdżać na własną rękę.

— Ten wyjazd rozbudził w tobie pasję do podróżowania czy ona pojawiła się później?

— Myślę, że to przyszło później. To był wyjazd zorganizowany, ja byłem bardzo młody, traktowałem go bardziej jako przygodę niż coś, co zmieni moje życie. Dopiero z czasem, podróżując na własną rękę, zacząłem doceniać przyjemność poznawania nowych miejsc, kultur i ludzi. Zobaczenie na własne oczy miejsc znanych z filmów czy zdjęć zawsze jest fascynujące, choć niejednokrotnie bywa też źródłem rozczarowania. Obrazy z Instagrama czy folderów turystycznych często przedstawiają rzeczywistość w wyidealizowany sposób, a to, co widzimy na miejscu, może wyglądać zupełnie inaczej. Jednak sama możliwość skonfrontowania swoich wyobrażeń z rzeczywistością jest bezcennym doświadczeniem.

— Podróż na własną rękę zapewne da ci więcej swobody. Jak teraz planujesz i organizujesz swoje wyjazdy?

— Nie krytykuję wyjazdów zorganizowanych, bo uważam, że są bardzo dobrym rozwiązaniem, szczególnie wtedy, gdy nie chcemy mieć na głowie całego planowania i organizacji. Biura podróży oferują wygodę i gotowe schematy, co może być dużym ułatwieniem. Sam czasami z nich korzystam, zwłaszcza gdy zależy

mi na odpoczynku bez konieczności martwienia się o szczegóły.

Jeśli jednak ktoś szuka większej swobody i chce uniknąć sztywnego planu, organizowanie podróży na własną rękę może być świetnym wyborem. Kluczową kwestią jest budżet – warto najpierw zastanowić się, jakie mamy środki. Jeśli planujemy podróż niskobudżetową, zaczynamy od szukania tanich biletów i destynacji, które oferują dobre warunki za niewielkie pieniądze. Pomocne mogą być fora podróżnicze, grupy na Facebooku, filmiki na YouTube czy opinie innych podróżników.

Kiedy już wybierzemy miejsce, trzeba zaplanować, co chcemy zobaczyć, jakie atrakcje nas interesują i jakie są lokalne zasady podróżowania. W Europie często wystarczy dowód osobisty, ale wyjazd do bardziej egzotycznych miejsc, jak kraje afrykańskie, wymaga przemyślenia takich kwestii jak wizy, szczepienia czy znajomość zasad poruszania się po kraju.

— Jak masz sposoby na tanie podróżowanie?

— Podróżowanie na własną rękę ma wiele zalet, a jedną z nich jest zdecydowanie niższy koszt w porównaniu do wyjazdów organizowanych przez biura podróży. Oczywiście, trzeba włożyć nieco więcej wysiłku w planowanie, ale często okazuje się, że można zorganizować świetną podróż za niewielkie pieniądze. W przypadku dalekich krajów koszty życia na miejscu są zazwyczaj niższe niż w Europie, choć sam transport bywa droższy. Dlatego warto szukać tanich linii lotniczych czy promocyjnych biletów. Czasami bardziej opłaca się wejść bezpośrednio na stronę przewoźnika, niż korzystać z popularnych wyszukiwarek, bo tam ceny mogą być bardziej konkurencyjne.

Jeśli chodzi o noclegi, wszystko zależy od standardu, na jaki się zdecydujemy. Nawet w budżetowej opcji można znaleźć prawdziwe perełki – piękne, odnowione hotele w przystępnych cenach. Planowanie wyżywienia również ma znaczenie. Moim zdaniem wykupienie

śniadania w miejscu noclegu to podstawa, bo daje energię na cały dzień. Pozostałe posiłki można zaplanować bardziej elastycznie, rezygnując z opcji all-inclusive, co znacząco obniża koszty.

Trzeba jednak pamiętać o lokalnych przepisach dotyczących wwozu żywności. Wiele krajów ma surowe obostrzenia w tym zakresie, dlatego zabieranie jedzenia z domu może być problematyczne. Kluczem do udanej podróży jest dokładne zaplanowanie budżetu, co pozwala uniknąć niespodzianek.

— Gdzie ostatnio byłeś?

— Moja ostatnia podróż objęła trzy kraje: Chiny, Wietnam i Malezję. Od pewnego czasu uważam, że jeśli mamy więcej czasu i możliwości, warto podczas jednego wyjazdu odwiedzić kilka miejsc. Tym razem podróżowałem ze znajomymi, którzy, podobnie jak ja, uwielbiają podróże. Postanowiliśmy zrobić tzw. „kombo” i połączyć wizyty w kilku krajach w jedną wyprawę.

Nasza podróż była oparta na aż jedenastu lotach samolotem, co stanowiło spore wyzwanie logistyczne. Cała wyprawa trwała dwa i pół tygodnia, a w tym czasie niemal codziennie byliśmy w innym miejscu, choć w niektórych zatrzymaliśmy się na dwa dni. Mimo intensywnego tempa, wyjazd był wyjątkowo udany. Udało nam się zobaczyć mnóstwo ciekawych miejsc i przypomnieć sobie, jak wspaniała jest Azja.

W styczniu byłem na Maderze, a w majówkę planuję kolejne trzy nowe miejsca: Macedonię, Kosowo i Serbię oraz jeszcze dwa, w których byłem: Chorwacją i Bośnią i Hercegowina.

— Pakowanie masz zapewne opanowane do perfekcji... Ile czasu ci zajmuje?

— Pakowanie zawsze zajmuje mi niewiele czasu, nawet gdy przygotowuję się do dłuższych podróży. Na półroczny wyjazd potrafię spakować się w ciągu dwóch, trzech godzin, a na krótsze podróże wystarczy mi 15-20 minut. Moim zdaniem kluczem do sensownego pakowania jest zastanowienie się, co naprawdę jest niezbędne, a bez czego można się obejść.

Na przykład nie widzę sensu zabierania ze sobą dużej ilości kosmetyków czy przyborów toaletowych, które i tak zazwyczaj są dostępne w hotelach lub apartamentach. Podobnie jest z takimi rzeczami jak suszarka, żelazka czy deski do prasowania – można je dostać na miejscu, jeśli są potrzebne. Natomiast warto pamiętać o podstawowych elementach garderoby: kurtce przeciwdeszczowej, bluzie i dwóch parach butów. Nawet jeśli jedziemy do ciepłego kraju, pogoda może nas zaskoczyć, jak to miało miejsce w Wietnamie, gdzie w górach temperatura spadła do 14 stopni i zaczął padać silny deszcz.

Jeśli chodzi o organizację bagażu, trzymam się zasady, by najcięższe rzeczy układać na dnie, a lżejsze

na górę, z uwzględnieniem tego, co może być potrzebne pod ręką, jak tabletki czy kurtka. Staram się też minimalizować ilość rzeczy, bo w razie potrzeby można zrobić małe pranie.

Ważnym elementem pakowania jest także uwzględnienie miejsca na pamiątki. Na początku mojej przygody z podróżowaniem kupowałem duże przedmioty, które zajmowały sporo miejsca w bagażu. Teraz wybieram drobne pamiątki, które są łatwiejsze do przewiezienia i mniej problematyczne w przechowywaniu.

— W miejscach, które odwiedzasz lubisz eksperymentować z nietypowymi potrawami. Jakie najdziwniejsze rzeczy jadłeś?

— Podczas podróży zawsze staram się spróbować lokalnej kuchni, bo to dla mnie ważny element poznawania kultury danego kraju. Zazwyczaj jeszcze przed wyjazdem planuję, co chciałbym zjeść, i zapisuję sobie na kartce listę potraw albo restauracji, które warto odwiedzić. Ostatnio podczas mojej podróży miałem okazję spróbować takich specjalów jak jeżowce, żaby czy różne owoce morza charakterystyczne dla odwiedzanych regionów. Dodatkowo eksperymentuję z lokalnymi owocami, które często trudno znaleźć w naszych sklepach.

Do tej pory nie odważyłem się spróbować baluta – gotowanego jajka z częściowo rozwiniętym zarodkiem, bo w głowie mam pewną barierę, której jeszcze nie pokonałem. Niemniej jednak

w innych kwestiach jestem otwarty, bo lubię poznawać nowe smaki i sprawdzać, czy dane potrawy mi odpowiadają. Czasem coś okazuje się bardzo smaczne, innym razem mniej, ale zawsze traktuję to jako ciekawe doświadczenie.

Z ostatniej podróży do Chin przywiozłem na przykład stuletnie jajka, które w rzeczywistości mają około 100 dni. Chciałem, żeby moja mama spróbowała, choć początkowo była sceptyczna. Ostatecznie jednak uznała, że są naprawdę smaczne.

— Nie wszyscy mają odwagę, żeby podróżować. Pojawiają się takie argumenty jak brak pieniędzy, brak czasu, urlopu, myśli: nie poradzi mi sobie, nie znam języka. Jak przełamać te obawy i przygotować się do podróży pod kątem finansowym i organizacyjnym?

— Podróżowanie na własną rękę to pewne przedsięwzięcie, które wymaga odpowiedniego podejścia i organizacji, ale moim zdaniem warto spróbować. Jeśli ktoś dopiero zaczyna, nie powinien rzucać się od razu na głęboką wodę i planować skomplikowanych wypraw, takich jak moja ostatnia podróż z 11 lotami. Lepiej zacząć od czegoś prostszego, na przykład weekendowego wyjazdu do jednego z europejskich miast. Wystarczy dwa dni urlopu lub wykorzystanie nadgodzin, by wybrać się do Sztokholmu, Göteborga czy innego miasta obsługiwanego przez tanie linie lotnicze.

Takie krótkie wypadki pozwalają oswoić się z orga-

nizacją podróży. Wystarczy wcześniej poczytać o lotnisku i sposobach dotarcia do centrum, znaleźć niedrogi nocleg i zaplanować, co chcemy zobaczyć. W dobie internetu i nowoczesnych technologii wszystko jest łatwiejsze – tłumaczniki pomagają porozumiewać się w różnych językach, a dostęp do informacji o trasach czy atrakcjach mamy na wyciągnięcie ręki.

Dobrym przykładem jest moja ostatnia podróż do Chin. Moi znajomi znali angielski, ale nasz kierowca nie. Porozumiewaliśmy się z nim za pomocą tłumacza i wszystko udało się bez problemu – dotarliśmy do każdego zaplanowanego miejsca. To pokazuje, że warto podejść do tego pozytywnie. Jeśli od razu założymy, że coś jest za trudne, możemy nigdy nie spróbować. Natomiast z każdym kolejnym wyjazdem nabiera się doświadczenia i pewności siebie.

Po kilku próbach można też lepiej ocenić, co bardziej nam odpowiada – podróżowanie na własną rękę czy wyjazdy z biurem podróży. Obie formy mają swoje zalety. Wyjazdy zorganizowane dają wygodę i spokój, a samodzielne pozwalają na większą elastyczność i swobodę. Najważniejsze to spróbować i znaleźć swój sposób na odkrywanie świata.

— Sebastianie - 62 kraje - powiedz jak udało ci się godzić wyjazdy z pracą zawodową?

— Czasami wystarczy kilka dni wolnego, aby zaplanować ciekawą podróż. Dobry układ kalendarza, na przykład długie weekendy, pozwala wydłużyć czas wypoczynku przy minimalnym wykorzystaniu urlopu. Wystarczy trzy dni wolnego, by odwiedzić kilka miejsc, a dobrze zaplanowana logistyka pozwala naprawdę wiele zobaczyć.

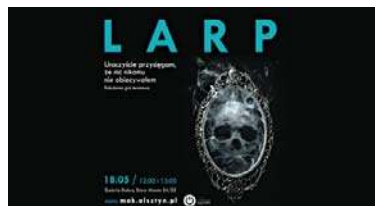
Doskonałym pomysłem jest także łączenie wyjazdów i odwiedzanie kilku krajów podczas jednej podróży. W ciągu około 10 dni można bez problemu zwiedzić trzy, a nawet cztery kraje. W pracy moja pasja do podróży jest dobrze znana – wiele osób pyta gdzie teraz jadę, co planuję.

ZUZANNA LESZCZYŃSKA

18 KWIETNIA LARP: UROCZYŚCIE PRZYSIĘGAM, ŻE NIC NIKOMU NIE OBECYWAŁEM

Olsztyn

Jak często coś komuś obiecuje? A samemu sobie? Zawsze dotrzymujecie danego komuś słowa? Nie musicie pisać w komentarzach, nie wysyłajcie listów... Wszyscy przecież doskonale wiemy, że niektóre przysięgi są po to, żeby je łamać, a obietnice składane sobie samemu mają najkrótszy termin ważności na świecie. Zazwyczaj. MOK Olsztyn razem z grupą Poszukiwacze Martina oraz Fundacją Wdrukowani w Warmię mają przyjemność zaprosić Was na niesamowitą przygodę z bardzo ważną obietnicą w tle i skarbem do odkrycia!

Godz. 12.00, Stare Miasto / Spichlerz MOK / Galeria Dobro.

23 KWIETNIA BUSINESS MARKET. OLSZTYN INNOVATION DAY

Olsztyn

W godz. 9:45–13:00 na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego odbędzie się „Business Market. Olsztyn Innovation Day” – lokalna odsłona ogólnopolskiej konferencji Business Market, organizowanej przez Fundację Think!, działającej na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i edukacji z obszaru finansów. Choć to już piąta edycja wydarzenia, które od lat wspiera młodych ludzi w rozwoju przedsiębiorczości i kompetencji zawodowych, to po raz pierwszy zawita ono do Olsztyna.

23 KWIETNIA NAUKOWE ŚRODY NA UWM

Olsztyn

Wykład dr. inż. Tomasza Krzywickiego (WMI): Model zamiast Twojej twarzy – czym jest deep fake i dlaczego nam zagraża?

Godz. 12.00, Biblioteka Uniwersytecka UWM, ul. Oczapowskiego 12B.

23 KWIETNIA KLUB FILMOWY OSÓB NIEWIDOMYCH

Olsztyn

Darmowa projekcja filmu. W pokazie mogą brać udział wy-

łącznie osoby z dysfunkcją wzroku (z przewodnikiem). Projekcja w ramach projektu „Krajowy zasób cyfrowych filmów z polską audiodeskrypcją dla osób niewidomych” realizowany przez Stowarzyszenie „De Facto”.

Godz. 13.00, Wojewódzka Biblioteka Publiczna (sala konferencyjna), ul. 1 Maja 5.

23 KWIETNIA HANS ZIMMER PRZY ŚWIECACH

Olsztyn

Hans Zimmer to niemiecki kompozytor, który zdobył światową sławę dzięki swoim ścieżkom dźwiękowym do filmów. Znany jest z tego, że poprzez muzykę potrafi nadać opowiadaną historii intensywność i emocjonalną głębię. Do jego najbardziej znanych filmów należą Incepcja, Interstellar, Diuna i Gladiator, które podbiły serca widzów na całym świecie. Twórczość Zimmera została uhonorowana wieloma nagrodami, w tym dwoma Oscarami, trzema Złotymi Globami i czterema Grammy, co daje łącznie 37 wyróżnień.

Godz. 19.00, Filharmonia Warmińsko-Mazurska, ul. Głowackiego 1.

24 KWIETNIA TWOOSTY MAYONEZ

Olsztyn

Twoosty Mayonez tworzą Bartosz Wolert (perkusja) i Kornel Karolak (syntezatory). Muzycy prezentują niestandardowe podejście do jazzu. Charakterystyczne dla zespołu są mocno osadzone riffy basowe oraz elementy improwizacji, które nadają ich utworom energetycznego i przestrzennego brzmienia. Muzyka duetu zawsze opowiada jakąś historię, która porusza emocje i pobudza wyobraźnię. Ich kompozycje są niezwykle kreatywne i pełne zaskakujących pomysłów. Nieustannie szukają nowych brzmień i z ich pomocą kreują niezwykle dźwiękowe opowieści. Wyjątkowe wnętrza Kościoła ewangelicko-augsburskiego z pewnością doda specyficznego klimatu temu wydarzeniu.

Godz. 19.00, Kościół ewangelicko-augsburski, ul. Stare Miasto 1.

25 KWIETNIA PRZESŁANIE DLA ZIEMI – KONCERT NA ŻYWO VANDERSONA

Olsztyn

Olsztyńskie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne

zaprasza na wyjątkowy koncert zamykający kolejny sezon spotkań Muzyki pod Gwiazdami prowadzonych przez Leszka Błaskiewiczza. To już tradycja, że na ostatnim spotkaniu przygotowujemy coś specjalnego dla miłośników muzyki elektronicznej i nie tylko! Tym razem naszym gościem będzie „Vanderson” – Maciej Wierchowski, ceniony twórca muzyki elektronicznej. Podczas koncertu „Przesłanie dla Ziemi” artysta zaprezentuje 8 autorskich kompozycji, które przeniosą nas w dźwiękową podróż pełną emocji i kosmicznych inspiracji.

Godz. 18.00, Olsztyńskie Planetarium, sala projekcyjna, al. M.J. Piłsudskiego 38.

25 KWIETNIA KINO NIEME Z MUZYKA NA ŻYWO – „NOSFERATU – SYMFONIA STRACHU” F.W. MURNAU – MUZYKA OSKAR STABNO (TAPER)

Olsztyn

„Nosferatu” jest pierwszym znaczącym horrorem w historii kina i zarazem archetypem niezliczonych późniejszych opowieści o wampirach. Pomimo upływu ponad 80 lat od premiery nieme, ekspresjonistyczne arcydzieło F.W. Murnaua pozostaje w swoim gatunku niedoścignione.

Godz. 19.30, Scena Mirka Mastalerza, ul. Gietkowska 10.

25 KWIETNIA FOOD TRUCK FESTIVALS

Olsztyn

Już wkrótce ponownie zagostimy na terenie przed Halą Urania. Zapewniamy, że będzie pysznie. Przeżyjemy wspólnie wspaniałą, kulinarną podróż w towarzystwie relaksującej muzyki, zabaw oraz konkursów. Na najmłodszych czekać będą dmuchańce.

Godz. 15.00, Hala Urania, Aleja Marszałka Józefa Piłsudskiego 44.

25 KWIETNIA WERNISAŻ WYSTAWY VII OGÓLNOPOLSKIEGO KONKURSU IM. A. WOŁOSA

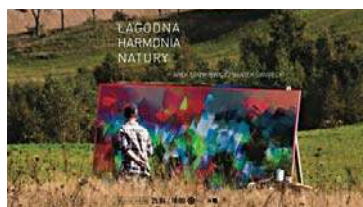

Olsztyn

Konkurs na Rysunek Prasowy im. Aleksandra Wołosy promuje publikacje zamieszczone w prasie drukowanej oraz w mediach elektronicznych a Kapituła Konkursu nagradza najlepszy rysunek minionego roku.

Godz. 17.00, Galeria Stary Ratusz WBP, ul. Stare Miasto 33.

25 KWIETNIA ŁAGODNA HARMONIA NATURY

Olsztyn

Wystawa „Łagodna harmonia natury” prezentuje twórczość Bartka Świąteckiego i Arka Stankiewicz, którzy w odmienny sposób interpretują temat pejzażu. Pierwszy z nich, zajmujący się malarstwem abstrakcyjnym, przedstawia krajobrazy poprzez ekspresję koloru, formy i faktury, pozostawiając widzowi przestrzeń do własnych skojarzeń i emocji. Drugi, fotograf, uchwycił rzeczywiste scenerie, wydobywając z nich subtelne światło, strukturę i atmosferę. Kontrast tych dwóch podejść – swobodnej abstrakcji i precyzyjnej fotografii – tworzy dialog między rzeczywistością a jej artystyczną interpretacją, zapraszając odbiorców do refleksji nad pięknem natury i sposobami jej przedstawiania.

Godz. 18.00, Galeria Amfilada, ul. Dąbrowszczaków 3.

26 KWIETNIA SPEKTAKL KOMEDIOWY „TO TYLKO BOTOKS – CZYLI ZASTRZYK ŚMIECHU”

Olsztyn

Wyobraź sobie, że chcesz dokonać zmiany swojego wizerunku za pomocą operacji plastycznej wtajemnicz przed swoimi najbliższymi. W tym samym momencie trafiasz na kupon promocyjny, dzięki któremu Twoja metamorfoza może odbyć się w wyjątkowo korzystnej cenie. Niestety na tę samą ofertę wpada cała Twoja rodzina i wszyscy spotykacie się w jednej klinice medycyny estetycznej, prowadzonej przez niesamowicie sprytną Cristinę. Jedyny lekarz, pracujący w klinice, doktor Longadonga gwarantuje, że efekty Twojej zmiany będą spektakularne, w końcu do egzaminu lekarskiego podchodził 10 razy.

Godz. 16.00, Aula im. Anny Wasiłewskiej, ul. Kościńskiego 1.

26 KWIETNIA ANDRZEJ JAGODZIŃSKI QUINTET FEAT. AGNIESZKA WILCZYŃSKA – TRIBUTE TO KOMEDA

Olsztyn

Andrzej Jagodziński, by przypomnieć twórczość KOMEDY postanowił zaaranżować na nowo jego utwory. Do współpracy zaprosił najlepszych artystów polskiej i światowej sceny jazzowej: Agnieszka Wilczyńską, Henryka Miśkiewicza, Roberta Majewskiego, Adama Cegielskiego i Czesława Bartkowskiego, który przez dwa lata grał w formacji Komedy (sic!). Warto podkreślić, że do utworów prezentowanych podczas koncertu słowa napisali sami mistrzowie: Agnieszka Osiecka i Wojciech Młynarski. A zatem, jest to muzyczny i językowy „dream team”.

Godz. 19.00, Scena Mirka Mastalerza, ul. Gietkowska 10.

26 KWIETNIA SPACER Z MUZEUM NOWOCZESNOŚCI: ULICA DĄBROWSZCZAKÓW

Olsztyn

O historii powstania jednej z reprezentacyjnych ulic Olsztyna w drugiej połowie XIX w. oraz

wybudowanych przy niej gmachach i kamieniczkach, a także ich właścicielach i użytkownikach opowie Rafał Bętkowski. W trakcie spaceru uczestnicy poznają skalę zniszczeń i powojenne losy niektórych z przedwojennych obiektów.

Godz. 11.00, Start: Muzeum Nowoczesności, ul. Knosaty.

26 KWIETNIA „WESELE FIGARA” WOLFGANGA AMADEUSA MOZARTA

Olsztyn

Dyrygentka Joana Mallwitz, debiutująca w Met, stanie na podium, aby poprowadzić znakomitą obsadę, w której znaleźli się: amerykański bas-baryton Michael Sumuel jako sprytny służący Figaro, ukraińska sopranistka Olga Kulchynska jako przebiegła pokojówka Zuzanna, kanadyjski baryton Joshua Hopkins jako uganiający się za spódniczkami Hrabia, włoska sopranistka Federica Lombardi jako jego nieszczęśliwa żona oraz francuska mezzosopranistka Marianne Crebassa jako młody paż Cherubin.

Godz. 19.00, Warmińsko-Mazurska Filharmonia im. F. Nowowiejskiego, ul. Głowackiego 1.

26 KWIETNIA MUZYKA OLSZTYNA: ROŚLINY

Olsztyn

Zespół powstał z potrzeby serca i generowania siebie historii opartych o własne doświadczenia. To

opowieść o ludzkich słabościach, ale i wydobywaniu z nich piękna.

W warstwach tekstowo muzycznych znajdziemy wiele o walce z przeciwnościami losu, które każdy napotyka na swojej drodze. Zespół został założony przez Aleksandra Ostrowskiego, olsztyńskiego muzyka zaangażowanego jako muzyk sesyjny w wiele ogólnopolskich projektów.

Godz. 19.30, Zajezdnia trolejbusowa, ul. Knosaty.

26 KWIETNIA SPOTKANIE O „ZIEMIACH ODZYSKANYCH” Z KAROLINĄ ĆWIEK-ROGAŁSKĄ

Olsztyn

W rozmowie udział wezmą historyczka, autorka książki „Ziemie. Historie odzyskiwania i utraty” Karolina Ćwiek-Rogańska oraz dziennikarka i autorka książki „Król Warmii i Saturna” Joanna Wilengowska. Spotkanie otwarte dla wszystkich – nie trzeba mieć biletu na spektakl, by wziąć udział w rozmowie! Wspólnie porozmawiamy o dziedzictwie przeszłości, które wciąż rezonuje w teraźniejszości.

Godz. 18.45, Teatr Jaracza, ul. 1 Maja 4.

27 KWIETNIA AUTOPORTRET EMOCJONALNY

Olsztyn

Co czujesz kiedy patrzysz w lustro? Uśmiechasz się nienaturalnie? Otwierasz szeroko oczy? Może podnosisz wysoko głowę? Bardzo często zmieniamy swój wizerunek, postrzegamy się inaczej niż wyglądamy w rzeczywistości, a przecież widzimy się także przez pryzmat naszych doświadczeń i przeżyć. Podczas warsztatów malarskich spróbujemy spojrzeć samym sobie w oczy, zanurzyć się w siebie i namalować to co siedzi w nas głęboko, głęboko. Przy schodzeniu wgłębiny podświadomości asystować nam będzie psychoterapeutka Monika Hausman-Pniewska. Nad częścią plastyczną czuwać będzie animatorka MOK – Natalia Tejs.

Godz. 16.00, Kamienica Naujackska, ul. Dąbrowszczaków 3.

27 KWIETNIA III LIGA PIŁKI NOŻNEJ: STOMIL OLSZTYN – POLONIA LIDZBARK WARMIŃSKI

Olsztyn

W 27. kolejce rozgrywek Stomil Olsztyn podejmie na Stadionie Miejskim Polonię Lidzbark Warmiński. Stawką tego meczu są nie tylko 3 punkty, ale również prestiż w regionie – to derby Warmii i Mazur.

Godz. 15.00, Stadion Miejski, al. Piłsudskiego 69A.

27 KWIETNIA DIALOG MIĘDZYPOKOLENIOWY Z MAŁGORZATĄ HALBER

Olsztyn

Gościnią wydarzenia będzie Małgorzata Halber – pisarka, dzienni-

karka, autorka książek „Najgorszy człowiek na świecie”, „Hałas”, współautorka „Książki o miłości”. Jej twórczość w bezkompromisowy sposób dotyka tematów uzależnień, zdrowia psychicznego, relacji rodzinnych i społecznych tabu. To właśnie z tych doświadczeń wywodzi się przestrzeń do głębokiej, międzypokoleniowej rozmowy. Spotkanie poprowadzi Agnieszka Porowska. Inspiracją do dyskusji będzie spektakl „Mireczek”, oparty na autobiograficznej książce Aleksandry Zbroi. To opowieść o dorastaniu w cieniu ojcowskiego alkoholizmu, ale też o miłości, wstydzie i próbie zrozumienia bliskiej osoby.

Godz. 17.00, Teatr Jaracza, ul. 1 Maja 4.

27 KWIETNIA JAZZ W FILHARMONII – PIOTR WYLEŻOŁ QUARTET „I LOVE MUSIC”

Olsztyn

Płyta „I Love Music” to 12-ty autorski krążek w jego karierze Piotra Wyleżoła. Został nagrany z międzynarodowym kwartetem artyści i otrzymał 3 nominacje do nagrody Fryderyk: w kategorii Artysta Roku, kompozytor Roku oraz Najlepszy Album Jazzowy Roku. Płyta zawiera 6 nowych kompozycji lidera oraz jego 2 autorskie opracowania standardów jazzowych: „Blame It On My Youth” oraz tytułowego „I Love Music”. Kwartet stanowią muzycy, z którymi Piotr Wyleżoł zna się i współpracuje od wielu lat. Artyści weszli do studia prosto po wspólnej trasie koncertowej. Udało im się wówczas stworzyć

kolektyw oddychający niemal jak jeden organizm, intuicyjnie wyczuwający wzajemne intencje i operujący niezwykłą swobodą w eksplorowaniu niemal każdej muzycznej zachcianki.

Godz. 18.00, Warmińsko-Mazurska Filharmonia im. F. Nowowiejskiego, ul. Głowackiego 1.

27 KWIETNIA VADIM BRODSKI & KONSTANTY WILEŃSKI JAZZ QUARTET

Olsztyn

Vadim Brodski Jest jednym z nielicznych skrzypków w historii, którzy mieli zaszczyt zagrać na słynnym instrumencie Guarneri del Gesù, należącym do Niccolò Paganiniego. Na tym właśnie instrumencie grał podczas tournée po Włoszech z orkiestrą Simfonicą di Savona w 1998 roku. Urodził się w Kijowie. Mając 11 lat wystąpił jako solista z Orkiestrą Filharmonii Kijowskiej, wykonując koncert Dymitra Kabalewskiego pod dyktando kompozytora. Uczeń Olgi Parchomienko i Davida Ojstracha. Konstanty Wileński pochodzi z rodziny inteligencji kijowskiej o głębokich tradycjach muzycznych. Jego dziadek, kompozytor Ilia Wileński, był pierwszym dyrektorem Filharmonii w Kijowie i jednym z założycieli trzech teatrów dramatycznych. Panującą w tym domu twórczą artystycznie atmosferę pogłębiały spotkania, koncerty, a nawet ćwiczenia takich słynnych muzyków, jak Władimir Horowitz i Henryk Neuhaus.

Godz. 19.00, Scena Mirka Mastalerza, ul. Gietkowska 10.

OLSZTYŃSKIE KINA

REPERTUAR MULTIKINO

Piątek, 18 kwietnia

MINECRAFT: FILM / familijny / dubbing: 10:00, 10:20, 10:50, 11:20, 11:55, 12:25, 12:45, 13:15, 13:45, 14:20, 14:50, 15:10, 15:40, 16:10, 16:45, 17:15, 17:35, 18:05, 18:35, 19:10, 19:40, 20:00, 20:30; MINECRAFT: FILM / familijny / napisy: 21:00, 21:35; GRZESZNICY / napisy: 14:45, 17:50, 20:50; THE CHOSEN: OSTATNIA WIECZERZA (SEZON V) / lektor: 12:30, 15:15; AMATOR / napisy: 17:00, 19:45; PRZYJMIJ/ODRZUĆ / napisy: 18:20, 20:25; 21,37: 10:10; FACHOWIEC / napisy: 20:40; 100 DNI DO MATURY / familijny: 10:30, 13:10, 15:45; ŚNIEŻKA / familijny / dubbing: 11:45, 14:25; ELFY ROZRABIAJĄ! / familijny / dubbing: 10:35, 12:35; KICIA KOCIA MÓWI: DZIEŃ DOBRY! / familijny / dubbing: 10:00; TWÓJ VINCENT / dubbing: 18:00

Sobota, 19 kwietnia

MINECRAFT: FILM / familijny / dubbing: 14:20, 15:10, 15:40, 16:10, 16:45, 17:15, 17:35, 18:05, 18:35, 19:10, 19:40, 20:00, 20:30; MINECRAFT: FILM / familijny / napisy: 21:00, 21:35; GRZESZNICY / napisy: 14:45, 17:50, 20:50; THE CHOSEN: OSTATNIA WIECZERZA (SEZON V) / lektor: 15:15; ANDRÉ RIEU. NIECH TEN SEN CIĄGLE TRWA. JUBILEUSZOWY KONCERT Z OKAZJI 75. URODZIN MAESTRA / napisy: 17:00; AMATOR / napisy: 17:00, 19:45; PRZYJMIJ/ODRZUĆ / napisy: 18:20, 20:40; 21,37: 14:55; FACHOWIEC / napisy: 20:40; 100 DNI DO MATURY / familijny: 15:45; ŚNIEŻKA / familijny / dubbing: 14:25; ELFY ROZRABIAJĄ! / familijny / dubbing: 14:00; KICIA KOCIA MÓWI: DZIEŃ DOBRY! / familijny / dubbing: 14:00; NIEBEZPIECZNI DŻENTELME-

NI: 18:00; NIESAMOWITE PRZYGODY SKARPETEK / dubbing: 14:05

Niedziela, 20 kwietnia

MINECRAFT: FILM / familijny / dubbing: 14:20, 15:10, 15:40, 16:10, 16:45, 17:15, 17:35, 18:05, 18:35, 19:10, 20:00, 20:30; MINECRAFT: FILM / familijny / napisy: 21:00, 21:35; GRZESZNICY / napisy: 14:45, 17:50, 20:50; THE CHOSEN: OSTATNIA WIECZERZA (SEZON V) / lektor: 18:00; ANDRÉ RIEU. NIECH TEN SEN CIĄGLE TRWA. JUBILEUSZOWY KONCERT Z OKAZJI 75. URODZIN MAESTRA / napisy: 17:00; AMATOR / napisy: 17:00, 19:45; PRZYJMIJ/ODRZUĆ / napisy: 18:20, 20:40; 21,37: 14:55; FACHOWIEC / napisy: 20:45; 100 DNI DO MATURY / familijny: 15:45; ŚNIEŻKA / familijny / dubbing: 14:25; ELFY ROZRABIAJĄ! / familijny / dubbing: 14:00; KICIA

KOCIA MÓWI: DZIEŃ DOBRY! / familijny / dubbing: 14:00; KLER: 19:40; LEGENDA OCHI / familijny / dubbing: 15:30; NIESAMOWITE PRZYGODY SKARPETEK / dubbing: 14:05

REPERTUAR HELIOS

Piątek, 18 kwietnia

GRZESZNICY / napisy: 11:45, 13:15, 17:15, 20:15; MINECRAFT: FILM / familijny / dubbing: 11:30, 12:00, 13:00, 14:00, 14:30, 15:30, 16:30, 17:00, 18:00, 18:30, 19:30; MINECRAFT: FILM / familijny / napisy: 19:00; 100 DNI DO MATURY / familijny: 12:45, 14:45; AMATOR / napisy: 15:20, 18:15, 21:00; PRZYJMIJ/ODRZUĆ / napisy: 16:20, 20:45; FACHOWIEC / napisy: 12:30, 17:45, 20:30; ŚNIEŻKA / familijny / dubbing: 15:10; SCREAMBOAT. KRWAWA MYSZ / napisy: 21:00; MICKEY 17 / napisy: 16:10; BOŻE CIAŁO - 20-LECIE

PSIF: 13:30, 19:15; AKIKO. LATAJĄCA MAŁPKA / familijny / dubbing: 11:45

Sobota, 19 kwietnia

GRZESZNICY / napisy: 11:45, 13:20, 17:15, 20:15; MINECRAFT: FILM / familijny / dubbing: 10:30, 11:00, 11:30, 12:00, 13:00, 14:00, 14:30, 15:30, 16:30, 17:00, 18:00, 18:30, 19:30; MINECRAFT: FILM / familijny / napisy: 19:00; 100 DNI DO MATURY / familijny: 10:15, 12:45, 14:45; AMATOR / napisy: 15:20, 18:15, 21:00; PRZYJMIJ/ODRZUĆ / napisy: 16:20, 20:45; FACHOWIEC / napisy: 11:15, 17:45, 20:30; ŚNIEŻKA / familijny / dubbing: 10:00, 12:30, 15:10; SCREAMBOAT. KRWAWA MYSZ / napisy: 21:00; MICKEY 17 / napisy: 16:10; PIOSENKI O MIŁOŚCI - 20-LECIE PSIF: 13:50, 19:15

**Niedziela, 20 kwietnia
- KINO NIECZYNNE**

KOLARSKA INAUGURACJA W IŁAWIE

KOLARSTWO GÓRSKIE \\ W iście wiosennej aurze, przy doskonałych warunkach i dopracowanej trasie, rozpoczął się kolejny sezon cyklu Łacie Mazury MTB. Inauguracyjny wyścig udowodnił, że kolarska pasja w regionie Warmii i Mazur ma się świetnie.

W Iławie na dystansie PRO (78,5 km) wyścig toczył się w intensywnym tempie od startu do mety. Ostatecznie najlepszy okazał się Marcin Kobiałka (Cross Cartel), który z czasem 2:16.03 sięgnął po pewne zwycięstwo. Tuż za nim uplasowali się doświadczeni zawodnicy: Marcin Białobłocki (Prinzwear) oraz Grzegorz Czetyrko, którzy do końca rywalizowali okadą sekundę.

Zacięta walka do samego końca i imponujące tempo na trasie – oto, co zafundowali zawodnicy na dystansie Expert (58,5 km). Bezkonkurencyjny okazał się Krzysztof Kindrasz, który przeciął linię mety

Fot. materiały prasowe

Ostatnie chwile tuż przed startem

z czasem 2:23.30. Miejsca na podium wywalczyli także reprezentanci giżyckiej Szprychy Paweł Oktaba (2:27.55) i Łukasz Gorbacz (2:28.55). Drużyna z Giżycka udowodniła, że w tym sezonie będzie się liczyć w walce o najwyższe cele.

Równie imponująco wyglądała rywalizacja kobiet. Zwyciężyła Anna Kruszyńska (AUTO LAND) z wynikiem 3:11.48. Równa walka o kolejne miejsca rozegrała się między Magdaleną Sikorą (Ultra Gordon Team) – 3:25.39, oraz

Reginą Kasprzyką (AUTO LAND) – 3:25.39.

W kategorii Hobby (38,5 km) też oglądaliśmy niezwykle wyrównaną walkę – szczególnie na czołowych pozycjach. Na najwyższym stopniu podium stanął Paweł Rawdano-

wicz (Ostróda Sport Team) z czasem 1:35.28, który dosłownie o sekundę wyprzedził Michała Kopcia (MK Studio Fryzjerskie Marta Kopeć). Trzecie miejsce zajął Dominik Jankowski (DAMAR Centrum Rowowe Olsztyn) – 1:38.15.

W rywalizacji pań także nie brakowało emocji i mocnych finiszów. Najszybsza okazała się Anna Chrzanowska (Warmia Aktywnie) – 1:57.52. Tuż za nią uplasowały się Justyna Gettel (MSR & Toyota Grupa Cygan) – 2:02.37 oraz Wiktoria Liwarowska (Ultra Gordon Team) – 2:02.40

Pełne wyniki dostępne są na stronie <https://mazurymtb.pl/zawody/wyniki/117>

Patronem cyklu jest marszałek województwa warmińsko-mazurskiego.

KALENDARZ

1. etap: Wyścig Pięciu Jezior (Iława)
2. etap (11 maja): Wyścig nad Dajną (Piecki)
3. etap (25 maja): Wyścig o Jelenie Rogi Ryn)
4. etap (8 czerwca): Cztery Wieże nad Kalwą (Pasym)
5. etap (15 czerwca): miejsce do ustalenia
6. etap (29 czerwca): W krainie Sielawowego Króla (Mikołajki)
7. etap (13 lipca): Serce Puszczy Piskiej (Pisz)
8. etap (17 sierpnia): miejsce do ustalenia
9. etap (31 sierpnia): Biskupieckie Koło Dadaju (Biskupiec)
10. etap (14 września): Bitwa o Twierdzę Boyen (Giżycko)

REKLAMA

NOWY DOM POGRZEBOWY OLSZTYN – DYWITY

Firmy rodzinne to gwarancja rzetelności. To motto działania Domu Pogrzebowego Drejka. To miejsce, w którym każda ceremonia jest wyrazem szacunku, miłości i pamięci o bliskich, którzy odeszli. Teraz można skorzystać z usług nowo powstałego Domu Przedpogrzebowego, mieszczącego się vis-à-vis Cmentarza Komunalnego w Dywitach.

Zapewniamy kompleksową organizację uroczystości pogrzebowych, z dbałością o każdy szczegół i w duchu głębokiego zrozumienia. Zajmiemy się wszystkim – by Państwo mogli skupić się na tym, co najważniejsze: godnym pożegnaniu – mówią przedstawiciele firmy. – Wiemy, z jak trudnym czasem wiąże się organizacja pogrzebu, dlatego oferujemy nie tylko pomoc i nasze doświadczenie, ale również wsparcie i empatię każdego z pracowników. Wsluchujemy się w Państwa potrzeby z ogromną wrażliwością.

Domy Pogrzebowe Drejka obecnie mieszczą się w wielu miastach w Polsce. Stale rozwijają

się i poszerzają ofertę świadczonych usług. W swojej działalności łączą tradycyjne wartości z nowoczesnymi rozwiązaniami.

– Wierzymy, że ostatnie pożegnanie może być uświetnieniem ludzkiego życia. Jesteśmy z Państwem – z empatią, spokojem i szacunkiem. Dlatego też otwierając nasz Dom Pogrzebowy Drejka w Olsztynie stworzyliśmy kaplicę pogrzebową z dbałością o każdy szczegół. Jest przestronna, elegancka i klimatyzowana. Obiekt, poświęcony przez ks. Arcybiskupa Józefa Górzyńskiego, pełni rolę kaplicy, w której mogą odbywać się msze żałobne, ale może to być również miejsce przygotowane pod ceremonie świeckie – podkreślają.

W sali zapewnione jest nagłośnienie, a wystrój każdej ceremonii jest przygotowywany z ogromną dbałością. Firma zajmuje się wszystkim, by rodziny mogły skupić się na tym, co najważniejsze – godnym pożegnaniu.

Dom Pogrzebowy Drejka to firma, za którą stoi wieloletnie doświadczenie. Dziś prowadzi ją prawnuk Józefa Wolskiego, który przed laty prowadził zakład rzemieślniczy produkujących trumny. W latach 70-tych pracę rozpoczął Andrzej Drejka (wnuk Józefa) modernizując

zakład i zakupując nowoczesne – na owe czasy – maszyny stolarskie, zwiększając asortyment oferowanych trumien oraz znacząco podnosząc ich jakość. Dziś Dom Pogrzebowy Drejka to firma rodzinna, która od lat znana jest z organizowania uroczystości pogrzebowych na wysokim poziomie. Przedstawiciele pomagają w wyborze trumny, oferują odzież żałobną oraz przygotowują ostatnie pożegnanie. Od lutego 2025 roku zajmują się kompleksową obsługą uroczystości pogrzebowych w Olsztynie. Wystarczy jeden telefon, by uzyskać wszelką pomoc w organizacji uroczystości. Firma organizuje całonocny transport zmarłych z domów, szpitali i hospicjów do chłodni w Olsztynie oferując za swoje usługi konkurencyjne ceny.

– Od 2014 roku świadczymy też usługi kremacyjne we własnym i w pełni zautomatyzowanym krematorium w Przasnyszu. Dzięki temu rodziny nie muszą ponosić dodatkowych opłat wynikających z transportu ciała do oddalonych ośrodków. Dom Pogrzebowy Drejka to firma, która przejmie na siebie wszystkie kwestie organizacyjne, w tym również formalności urzędowe i cmentarne.

Jesteśmy do Państwa dyspozycji, gotowi do pomocy i wsparcia w organizacji uroczystości ostatniego pożegnania – informują.

Firma zajmuje się też sprowadzaniem zwłok nie tylko z krajów Europy, ale i świata. Gwarancją bezpiecznego transportu jest wieloletnie doświadczenie w wykonywaniu tej usługi oraz flota wysokiej klasy.

Firma Drejka rozpoczęła dynamiczny rozwój swojej działalności opartej o realizację usług pogrzebowych i przewozu zmarłych.

W 2001 roku jako pierwsi uruchomiliśmy nowoczesny Dom Pogrzebowy zlokalizowany w Makowie Maz. przy ul. Wrzosowej 2 (vis-à-vis cmentarza parafialnego w Makowie Maz.). Nasz zakład pogrzebowy wyposażony został w dużą klimatyzowaną kaplicę ceremonialną oraz nowoczesną chłodnię.

Do dyspozycji rodzin: • kaplica pogrzebowa • ołtarz, mównica, konfesjonał, organy, nagłośnienie • meble – godne przeprowadzenie ciała zmarłego na cmentarz • przestronny parking dla uczestników ceremonii • karawan Mercedes – elegancki transport zmarłych • kremacja bez pośredników • własne krematorium w Przasnyszu.

Dom Pogrzebowy i Krematorium Drejka, Olsztyn, ul. Wadąska 50, tel. 48 731 108 108, e-mail: dompogrzebowy.olsztyn@gmail.com

ŚWIATOWA CZOŁÓWKA ZAGRA W POLSCE

SZACHY 26 kwietnia w Warszawie rozpocznie się turniej Superbet Rapid & Blitz Poland 2025. Najlepsi zawodnicy na świecie, wśród których tradycyjnie nie zabraknie Jana-Krzysztofa Dudy, zmierzą się w szachach szybkich oraz błyskawicznych.

Już za kilkanaście dni gorączka szachowych emocji opanuje stolicę, a głównym magnesem dla polskich fanów będzie występ Jana-Krzysztofa Dudy. Polski arcymistrz triumfował w Superbet Rapid & Blitz Poland w 2022 roku, w dwóch kolejnych edycjach najlepszy był Magnus Carlsen, którego tym razem zabraknie.

Turniej Superbet Rapid & Blitz Poland 2025 to jedno z największych wydarzeń królewskiego sportu w naszym kraju, nic więc dziwnego, że przyjadą gwiazdy z całego świata. W stolicy, oprócz najlepszego polskiego arcymistrza, zagra wielu wybitnych zawodników. Do Warszawy przylecą m.in. Alireza Firouzja, Levon Aronian oraz Rameshbabu Praggnanandhaa. Polskie zawody rozgrywane są w ramach cyklu Grand Chess Tour, który w tym roku obchodzi dziesiąty jubileusz.

- MYŚLĘ, ŻE NIE MA LEPSZEGO SPOSOBU NA PROMOCJĘ SZACHÓW NIŻ ORGANIZOWANIE SILNIE OBSADZONYCH TURNIEJÓW I ZAPRASZANIE

NAJLEPSZYCH ZAWODNIKÓW NA ŚWIECIE - PODKREŚLA JAN-KRZYSZTOF DUDA.

- To przyciąga kibiców, bo każdy chce zobaczyć swoich idoli. W tym roku w Superbet Rapid & Blitz Poland 2025 nie ma akurat Magnusa Carlsena, a to oczywiście osoba, która ściąga najwięcej fanów. Nie posiada już wprawdzie oficjalnie tytułu mistrza świata, ale dalej jest najlepszym zawodnikiem. Nie zmienia to jednak faktu, że do Warszawy przyjadą sami topowi zawodnicy. Alireza Firouzja – młody, młodszy ode mnie, czy Rameshbabu Praggnanandhaa, cudowne dziecko hinduskich szachów, i wielu innych. Myślę, że będzie to nie lada gratka dla kibiców. Cieszę się, że kolejny tak silnie obsadzony turniej odbywa się w Polsce. Też w Muzeum POLIN, z którym mam dobre skojarzenia, bo zażądałem tutaj odpowiednio pierwsze, drugie i trzecie miejsce, więc miło będzie ponownie tam zagrać.

Podobnie jak w poprzednim roku, wybitni szachiści w Warszawie rywalizować

Jan-Krzysztof Duda w otoczeniu łowców autografów podczas ubiegłorocznego turnieju w Warszawie

będą w szachach szybkich i błyskawicznych. Polski turniej otworzy tegoroczny cykl The Grand Chess Tour, którego kolejne odsłony odbędą się w Bukareszcie, Zagrzebiu oraz Saint Louis, a wielki finał zaplanowano w Sao Paulo. Wpuli nagród znajduje się 1,6 miliona dolarów, a w Warszawie do wygrania będzie 175 tysięcy dolarów.

- Myślę, że bez Magnusa będzie łatwiej, bo on robi dużą różnicę - mówi polski arcymistrz. - Potrafi odpalić, zwłaszcza w szachach błyskawicznych. Wygrywa wtedy wszystkie

partie po kolei. Raz już w Warszawie, po pierwszej części szachów szybkich, miałem dość dużą przewagę, jednak 18 partii błyskawicznych sprawiło, że mnie przegonił, ponieważ wygrywał wszystko po kolei. Ale łatwiej, wcale nie znaczy że łatwo. Turniej będzie bardzo silnie obsadzony, więc zobaczymy, co będzie. Jestem dobrze nastawiony - dodaje Duda.

POLSKI ARCYMISTRZ LUBI GRAĆ PRZED WŁASNĄ PUBLICZNOŚCIĄ - WYSTĘPUJĄC W POLSCE

MA DOSKONAŁE WYNIKI. W TURNIEJU SUPERBET RAPID & BLITZ POLAND ZAWSZE BYŁ W CZOŁOWEJ TRÓJCE, A W 2021 ROKU ZOSTAŁ WICEMISTRZEM ŚWIATA W SZACHACH BŁYSKAWICZNYCH W TRAKCIE TURNIEJU ROZGRYWANEGO NA STADIONIE NARODOWYM W WARSZAWIE.

- Bardzo dobrze mi się gra w Superbet Rapid & Blitz Poland. To będzie już mój czwarty raz i trzy razy poprzednio zająłem odpowiednio pierwsze, drugie i trzecie miejsce. W mistrzostwach świata w szachach błyskawicznych zająłem drugie miejsce, a one także były rozgrywane w Warszawie. Choć jestem z Krakowa, to udane dla mnie turnieje w Warszawie, więc mimo wszystko nie narzekam. Statystycznie gra mi się tutaj dobrze, ale nie wiem, czy to ma jakieś znaczenie. Może to jest kwestia jakiegoś placebo, albo jakiejś autosugestii? Szachy i ściany są takie same, niezależnie od szerokości graficznej, ale ponownie cieszę się,

że turniej jest rozgrywany w Polsce. W Muzeum POLIN towarzyszą nam kibice i ich widać. Ale bardzo często jest tak, że w ogóle się nie ma styczności z innymi osobami, oprócz samych zawodników i sędziów, bo jest tak dużo grania - dodaje Jan-Krzysztof Duda.

Turniej w Centrum Konferencyjnym POLIN odbędzie się w dniach 26-30 kwietnia. Rywalizacja szachistów w dniach 26-29 kwietnia będzie się rozpoczynała o godzinie 14. Tylko ostatniego dnia pierwsze partie zostaną rozegrane o 13.

- Nie jestem przesadnie optymistyczną osobą, więc optymizm w moim przypadku nie działa - dodaje polski arcymistrz. - Najczęściej w niego nie wierzę, jest to dla mnie dość sztuczne nastawienie. Nawet grając w szachy, patrzę przez pryzmat jakiegoś pesymizmu czy negatywnych myśli. Ale biorąc pod uwagę, że jest to Muzeum POLIN, ten sam turniej Superbet Rapid & Blitz Poland, z podobnymi przeciwnikami, więc jestem relatywnie optymistyczny. Na ile umiem być nastawiony, wierzę, że nie będzie źle.

MÓJ SENTYMENT DO GRY DLA TWARDZIELI

Piłka ręczna to sport piękny, ale bardzo kontaktowy i w efekcie dość brutalny w porównaniu z siatkówką, w której gracze najwyżej spojrzą na siebie spode łba przez siatkę albo coś warkną, żeby sprowokować rywala. W tej dziedzinie – prowokacji pod siatką – niezrównanym mistrzem był niezapomniany kapitan Biało-Czerwonych, mistrzów świata z 2018 roku, ale też gracz reprezentacji podczas zwycięskich dla nas MŚ w 2014 roku w Polsce Michał Kubiak. To, jak Kubiak prowokował Irańczyków, było dodatkowym mistrzostwem globu w tej nieformalnej

dyscyplinie okołosportowej. Do szczypiorniaka, jak nazywano w naszym kraju piłkę ręczną gdzieś tak ze sto lat temu, co się wzięło od miejscowości Szczypiorno, gdzie był obóz dla internowanych żołnierzy Legionów Polskich, którzy nie chcieli przysięgać obcej władzy, mam swoisty sentyment. Zaś dziś Szczypiorno jest dzielnicą Kalisza. Kalisz ma od kilku lat piękną halę sportową, w której grali piłkarze ręczni właśnie, ale także siatkarki miejscowego klubu, w którym funkcjonowały obie dyscypliny, za to z jednym prezesem – Błażem Wojtyłą.

W sporcie (jak w życiu), w tym także w piłce ręcznej, nie może być sentymentów, dlatego nowy prezes Związku Piłki Ręcznej w Polsce Sławomir Szmal zwolnił z roboty przyjaciela z reprezentacji, z którą razem zdobywali historyczne medale mistrzostw świata czy bili się o olimpijski medal w Rio de Janeiro 2016 – Marcina Lijewskiego. Zwolnił, bo Polacy zajęli na ostatnich mistrzostwach świata dopiero 25 miejsce, co było klęską. Teraz sięgnięto po trenera z Półwyspu Iberyjskiego, a konkretnie z Hiszpanii. W naszej piłce ręcznej, męskiej i żeńskiej,

mieliśmy trenerów ze Skandynawii i Niemiec, oczywiście poza rodakami. Jakiegoś efektu to przyniosło, ale zawsze, w końcu, poniżej oczekiwań. Oby teraz było inaczej. Oby po awansie do mistrzostw Europy 2026 i igrzysk olimpijskich w USA (Los Angeles) 2028 można było trenerowi z drugiego krańca Starego Kontynentu zaśpiewać „E viva España”. Trzymam kciuki za Jotę Gonzaleza, bo trzymam kciuki za Biało-Czerwonych. Napisałem, że w życiu sentymentów nie ma, a ja mam sentyment do piłki ręcznej, bo kiedy byłem nastolatkiem, najlepszym strzelcem

na świecie był Polak Jerzy Klempel ze Śląska Wrocław, a Polacy zdobyli swój pierwszy i ostatni olimpijski medal – brązowy na IO w Mont-realu 1976. A do tego mój powinowaty Wojtek Jedziniak zawodowo grał w piłkę ręczną w Szczecinie i Wrocławiu i osobiście widziałem, jak strzelał bramki dla wrocławskiego Śląska. Dlatego też dziś napisałem o piłce ręcznej, która jeszcze z jednego powodu jest absolutnie wyjątkowa, jeśli chodzi o nasz kraj. Oto bowiem jest to jedyny związek sportowy w Polsce, który ma inną nazwę niż wszystkie inne! Nazwy

reszty federacji zaczynają się bowiem od słów „Polski Związek”, po których następuje nazwa dyscypliny. Oczywiście w czasach komuny, gdy rządziła Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, nie było możliwości, aby związek nazywał się Polski Związek Piłki Ręcznej, bo skrót byłby ten sam! Stąd też nazwa, która przetrwała także w III RP, czyli Związek Piłki Ręcznej w Polsce...

RYSZARD CZARNECKI

ZIMNA WODA ZDROWIA CI DODA

REKREACJA\\\ Dopiero w drugą niedzielę kwietnia amatorzy z grupy sportowej 4 Team Morsy Olsztyn w uroczysty sposób zakończyli ósmy sezon mroźnych kąpiei. Nie zabrakło bezalkoholowego szampa, bo impreza tradycyjnie była isticie szampańska.

Na początek trochę statystyki. Otóż sezon 2024/25 był najdłuższy z dotychczasowych, bowiem odbyło się aż 27 spotkań, największa grupa liczyła 48 uczestników, a najmniejsza ósmiu.

Miniona zima nie była jednak szczególnie mroźna. Pierwotnie uroczystość zakończenia sezonu zaplanowano na ostatnią niedzielę marca. Prognozy przewidywały jednak poważne ochłodzenie, więc można było dzięki temu przedłużyć ten niezbyt zimowy sezon odwa tygodnie. Chociaż prawdę mówiąc, wciąż było daleko od prawdziwie zimowych warunków (temperatura wody 9 stopni).

Scenariusze uroczystości rozpoczynania i kończenia sezonów oraz innych ważnych wydarzeń w olsztyńskiej grupie są podobne, choć każdy z nich ma swoją specyfikę.

Tym razem nie mogło się obyć bez specjalnego stolika, który dopłynął z szampanem (oczywiście bezalkoholowym!) do stojących po szyję w wodzie morsów.

Nie mogło się też obyć bez wzajemnych pozdrowień i życzeń nowego udanego sezonu, „resetów” (całkowite zanurzenie), ogniska

z pieczeniem kielbasek (i nie tylko), ciast, słodczych oraz innych smakowitości. A wszystko to wykonane i przygotowane przez skandowe „foczek” i morsów.

- Jak to się stało, że postanowiłem morsować właśnie w tej grupie? - zastanawia się 62-letni Maciej. - Cóż, mój kolega morsował na Skandzie już od kilku lat i mnie do tego namawiał. Wcześniej morsował na Krzywym, ale twierdził, że nie ma tam tak dobrej atmosfery jak tutaj. No i w końcu przyszedł ten dzień, kiedy po raz pierwszy wszedłem zimą do jeziora. Przyznaję, że już po kilkunastu krokach chciałem szybko wracać na brzeg... Siłą woli postanowi-

Fot. organizatorzy

łem jednak iść dalej, a grupa oklaskami i śpiewem zaakceptowała udaną inaugurację. Tak się to moje morsowanie zaczęło. Wie pan co, ostatnio tyle ludzi chorowało, a ja ani razu - kończy z uśmiechem pan Maciej.

- Ja również razem z mężem rozpoczynałam na Krzywym - dodaje Małgorzata Sławuszevska. - Po jakimś czasie postanowiliśmy przenieść się z kilkoma osobami na Skandę.

To było dobre posunięcie, bo tu jest zdecydowanie lepsza atmosfera, tam nie ma ogniska, nie ma degustacji własnych wypieków, ale za to były... składki członkowskie. Tego z kolei nie ma u nas - zaakcentowała na koniec pani Małgorzata.

Dobrymi duchami oraz najbardziej zaangażowany-

mi członkami grupy są Zbigniew Rudzki i mąż mojej rozmówczyni Leszek. Obaj są w grupie od pierwszego inauguracyjnego sezonu. Pan Zbyszek zajmuje się m.in. ogniskiem, które rozpała skutecznie bez względu na pogodę. Chociaż ostatnio poważnie go w tym wyręcza Grzegorz Baldyga.

Za to Rudzki, z również morsującą żoną Jadwigą, potrafią - sposobem znany tylko sobie - serdeczny klimat tych spotkań wprowadzić na najwyższy poziom.

Z kolei pan Leszek m.in. prowadzi rozgrzewającą gimnastykę przed wejściem do wody, ale jak trzeba,

to piłą mechaniczną łód też wytnie.

Z uwagi na narzucone tylko przez siebie obowiązki zjawiają się na miejscu długo przed rozpoczęciem morsowania, a rozjeżdżają się do domów jako ostatni. Natomiast Kamila Bednarczyk z dziennikarskim zacięciem prowadzi stronę internetową skandowej grupy. Wyjaśnia też, skąd liczba 4 w jej nazwie. Okazuje się, że jej członkowie zajmują się nie tylko morsowaniem. Uczestniczą ponadto w rozgrywkach tenisa stołowego w lidze amatorskiej, uprawiają turystykę rowerową oraz startują w zawodach biegowych.

A co daje im morsowanie? Bardzo wiele, m.in. wzmocnienie systemu odpornościowego oraz pracy układu sercowo-naczyniowego, poprawę parametrów krwi, zwiększenie ukrwienia, złagodzenie starzenia się skóry, zwiększenie ruchomości stawów, redukcja stresu i dolegliwości bólowych.

Trudno się więc dziwić, że z roku na rok rośnie w kraju liczba amatorów takiego bezpłatnego i bezfarmakologicznego sposobu leczenia licznych dolegliwości.

LECH JANKA

O PIŁCE

Sobotnia konfrontacja Pogoni Szczecin z Rakowem Częstochowa, czyli dwóch z trzech najlepiej punktujących w tym roku drużyn, zapowiada się najciekawiej spośród meczów świątecznej kolejki Ekstraklasy.

„Portowcy” - przegrywając przed tygodniem w Gliwicach z Piastem (1:2) - praktycznie „wypisali” się z walki o tytuł, bo sześć kolejek przed końcem rozgrywek 12-punktowa strata do lidera wydaje się nie do odrobienia. Poza tym im bliżej 2 maja, tym szczeniaki będą bardziej myśleć o finale Pucharu Polski, który wydaje się być ich jedyną

szansą na awans do europejskich pucharów. Co innego Raków. Zespół trenera Marka Papszuna regularnie punktuje, z chirurgiczną precyzją wykorzystuje wszelkie potknięcia rywali i własne okazje, co zaprowadziło go na szczyt tabeli i powtórzenie sukcesu sprzed dwóch lat, jakim było wywalczenie mistrzostwa kraju, wydaje się coraz bardziej realne. Częstochowianie mają 59 punktów, o trzy więcej niż Lech Poznań i o cztery niż broniąca tytułu Jagiellonia. Ostatniej porażki lider doznał 8 lutego z GKS Katowice, a działo się to - podobnie jak

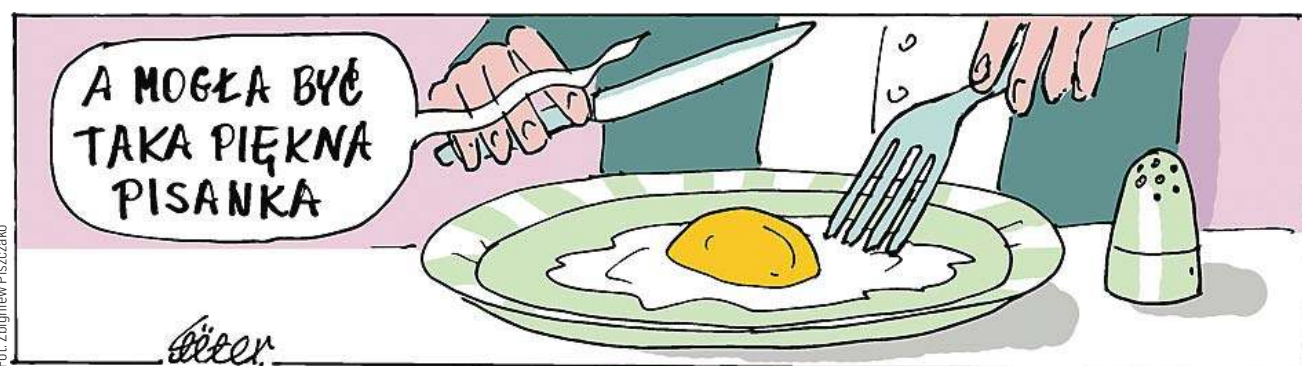
w przypadku dwóch pozostałych - na swoim stadionie. W roli gości „Medaliki” jeszcze nie zaznały porażki, co dodaje pikanterii spotkaniu, gdyż Pogoń to druga, po „Kolejo-

rze”, najlepiej spisująca się przed własną publicznością drużyna ligi.

• **Program 29. kolejki:**
sobota: Piast Gliwice - Korona Kielce (godz. 12.15), Śląsk

Wrocław - GKS Katowice (14.45), Widzew Łódź - Motor Lublin (17.30), Pogoń Szczecin - Raków Częstochowa (20.15);
poniedziałek: Puszcza Niepołomice - Radomiak Radom

(12.15), Jagiellonia Białystok - Zagłębie Lubin (14.45), Legia Warszawa - Lechia Gdańsk (17.30). Lech Poznań - Cracovia Kraków (20.15); **wtorek:** Stal Mielec - Górnik Zabrze (19).

Fot. Zbigniew Piszczako

Po niespodziewanej porażce w Londynie 0:3 trener „Królewskich” Carlo Ancelotti przyznał, że szanse na awans są niewielkie, ale „trzeba próbować”. Rewanż przed własną publicznością zupełnie się jednak Realowi nie udał i włoski szkoleniowiec musiał po raz pierwszy pogodzić się z odpadnięciem przed półfinałem z najważniejszych europejskich rozgrywek klubowych jako szkoleniowiec madrytczyków.

„Nie było miejsca na cud” - napisała hiszpańska agencja EFE. „Arsenal się nie przestraszył” - skomentowano z kolei na oficjalnej stronie dziennika „As”.

Spotkanie w Madrycie poprzedziła minuta ciszy ku pamięci byłego trenera Realu i selekcjonera reprezentacji Polski Holendra Leo Beenhakera oraz laureata literackiej Nagrody Nobla Peruwianczyka Mario Vargasa Llosy.

W Mediolanie, gdzie jednobramkową stratę z pierwszego meczu (1:2) starał się odrobić Bayern Monachium, w grze przeszkadzał silny wiatr. Nienaturalne zachowanie piłki, zwłaszcza po górnych podaniach, dezorientowało zawodników, dlatego niewiele było składnych, przemysłanych akcji. Mimo kilku okazji po zamieszczeniu w polu karnym Interu gole do przerwy nie padły.

ODPADŁY DWA WIELKIE KLUBY

PIŁKA NOŻNA

Broniący trofeum Real w rewanżu w Madrycie przegrał 1:2 z Arsenalem i odpadł w ćwierćfinale Ligi Mistrzów. Do najlepszej czwórki awansował też Inter Mediolan.

Fot. PAP/EPRA

Harry Kane (Bayern Monachium)

W drugiej połowie już tak chaotycznie nie było. Bayernowi udało się doprowadzić do remisu w dwumeczu po голу Harry’ego Kane’a (52.). Była to 40. bramka 31-letniego Anglika w 57. występie w Lidze Mistrzów. Tyle goli szybciej strzeliło w historii tych rozgrywek tylko dwóch piłkarzy: Norweg Erling Haaland (w 35 meczach) i Holender Ruud van Nistelrooy (w 45).

Trafienie Kane’a tylko rozdrażniło jednak gospodarzy, którzy szybko odpowiedzieli dwoma skutecznie rozegranymi rzutami

rożnymi. Przy pierwszym piłka trafiła pod nogi Argentyńczyka Lautaro Martinez, który potężnym uderzeniem po ziemi doprowadził do remisu (58.), a po chwili głową do bramki Bayernu trafił Francuz Benjamin Pavard (61.).

To nie był koniec emocji, bo kwadrans przed końcem celna „główka” z ostrego kąta, również po rzucie rożnym, popisał się Eric Dier (76.) i było 2:2. Napór Bayernu do samego końca był intensywny, ale po ponad sześciu doliczonych minutach gospodarze mogli w końcu odetchnąć

z ulgą i celebrować awans do półfinału.

Nie jest wykluczone, że po raz ostatni w Lidze Mistrzów zagrał tego dnia Thomas Mueller. Pomocnik Bayernu, który po tym sezonie rozstanie się z klubem, wystąpił w tych rozgrywkach po raz 163., co daje mu trzecie miejsce w klasyfikacji wszech czasów, ex aequo z Argentyńczykiem Lionelem Messim. Więcej razy zagraли tylko Portugalczyk Cristiano Ronaldo - 183 i hiszpański bramkarz Iker Casillas - 177.

We wtorek awans wywalczyły ekipy Barcelony - w składzie z Wojciechem Szczęsnym i Robertem Lewandowskim - oraz Paris Saint-Germain.

W półfinałach Paris Saint-Germain zmierzy się z Arsenalem, a Inter zagra z Barceloną. Spotkania tej rundy zaplanowano na 29-30 kwietnia oraz 6-7 maja. Finał odbędzie się 31 maja w Monachium.

• **Wyniki:** Inter Mediolan - Bayern Monachium 2:2 (pierwszy mecz 2:1), Real Madryt - Arsenal Londyn 1:2 (0:3), Borussia Dortmund - Barcelona 3:1 (0:4), Aston Villa - Paris Saint-Germain 3:2 (1:3).

OGŁOSZENIA DROBNE

PRACA

dam pracę

W gospodarstwie rolnym, wysokie wynagrodzenie, 695-616-300

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie rolnym, 601-772-124

USŁUGI

inne

SZYCIE kołder, 665-434-450

USŁUGI kamieniarskie, odnawianie liter, poziomowanie nagrobka, sprzątanie, układanie kostki przy nagrobkach - konkurencyjne ceny, 513-951-268

RÓŻNE

sprzedam

BORNITY-NARYBEK karpia i amura 695-173-538.

ROWER o napędzie elektrycznym, stół ława ciemny, odkurzacze bezprzewodowe różne, 600-741-142

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

SPRZEDAM dom Szczytno. Po 16:00, 538-426-448

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL
503-103-703

do wynajęcia

POKOJE 1-osobowe,umeblowane, kuchnia, łazienka osobie pracującej, 602-171-581

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

SKUP bydła rzeźne i eksportowe, wysokie ceny szybka płatność, 451-521-555

*Pielęgnowanie wspomnień o bliskim, który odszedł,
nie zrekompensuje ogromnej straty,
ale da wiarę, że śmierć to nie koniec*

W dziesiątą rocznicę śmierci
wspaniałego Syna

ś. † p.
Dariusza Olszaka

21 kwietnia 2025 r. o godz. 18.00
zostanie odprawiona msza święta
w kościele NMP Ostrobramskiej w Olsztynie,
przy ul. Pana Tadeusza.

Tych, którzy zachowali życzliwą pamięć
o Zmarłym,
proszę o chwilę wspomnień i modlitwę.

Mama

Armiński
ZAKŁAD POGRZEBOWY

dawniej **market**

OLSZTYN 895 355 300
ul. Lengowskiego 18-20 602 327 277
BISKUPIEC 897 152 093
ul. Armii Krajowej 4 608 680 642

POGOTOWIE POGRZEBOWE 89 527-09-09
Pomożemy Ci godnie pożegnać

725otbp-a-M

USŁUGI
POGRZEBOWE

ARKA
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
☎ 89 534 72 42, 605 635 908

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)
☎ 89 526 66 01, 605 665 909

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

614619opb1-k-M

JUŻ OTWARTE

**DOM POGRZEBOWY
OLSZTYN – DYWITY**

OFERUJEMY:

- * kremacje w naszym krematorium
- * salę pożegnań z możliwością organizacji mszy pogrzebowej
- * nowoczesna chłdnia * trumny, urny
- * limuzyna pogrzebowa marki Mercedes

tel. 731 108 108

CAŁODOBOWO

31225otbr-b-M

Umiera się nie po to, by przestać żyć, lecz po to, by żyć inaczej.
Paulo Coelho

Z ogromnym żalem i smutkiem
przyjeliśmy wiadomość o śmierci

Teresy Ochałek

sędziego Sądu Okręgowego w Olsztynie
w stanie spoczynku.

Rodzinie i Bliskim

wyrazy szczerego współczucia i słowa otuchy
składają Prezes, Wiceprezesi, Dyrektor,
Sędziowie i Pracownicy Sądu Okręgowego
w Olsztynie

50625opb1-a-M

49325opb1-a-M

SPORT.wm.pl

PIĄTEK-PONIEDZIAŁEK 18-21.04.2025

DZIŚ W MORĄGU WIELKA POWTÓRKA

PIŁKA RĘCZNA\\\\ W piątek o g. 18 w Morągu rozpocznie się powtórzony mecz I ligi pomiędzy Jedynką Kodo i Warmią Energią Olsztyn. Gospodarze walczą o honor, natomiast goście muszą wygrać, bo tylko wtedy będą jeszcze mieli szansę na awans.

W ydarzeniem rozegranym w połowie lutego 17. kolejki były derby Warmii i Mazur, w których Jedyńska Kodo podejmowała olsztyńską Warmię. Oba zespoły stworzyły emocjonujące widowisko, w którym losy wyniku ważyły się dosłownie do ostatniej sekundy. Gospodarze prowadzili już 34:31, ale wtedy nagle stanęli, co natychmiast wykorzystali olsztyńskianie, zdobywając cztery gole z rzędu. Końcówka jednak ponownie należała do morążan, bo do siatki trafili Golks i Kryński. Co prawda w ostatniej minucie do remisu 36:36 doprowadził Gregorski, ale po chwili decydujący cios zadał doświadczony Daćko. Warmia miała jeszcze ostatnią szansę na wyrównanie, lecz rzut olsztyńskian okazał się niecelny.

W TYM MOMENCIE WYPEŁNIONE PO BRZEGI TRYBUNY OSZALAŁY ZE SZCZĘŚCIA, NATOMIAST OLSZTYŃSIANIE NATYCHMIAST ZACZĘLI GWAŁTOWNIE PROTESTOWAĆ. ZRESZTĄ ROBIŁI TO JUŻ WCZEŚNIEJ, BO ZAUWAŻYLI, ŻE SĘDZIOWIE STOLIKOWI POPEŁNILI BŁĄD, ZALICZAJĄC JEDYNKĘ BRAMKĘ, KTÓREJ NIE UZNALI SĘDZIOWIE PROWADZĄCY MECZ.

Ponieważ ich wcześniejsze protesty nie zostały uwzględnione, dlatego złożyli oficjalny i bardzo dobrze udokumentowany

W piątek w Morągu zmierzą się dwa zespoły dysponujące najlepszymi obronami w I lidze

protest do Związku Piłki Ręcznej w Polsce. I chociaż najstarsi warminsko-mazurscy górale nie pamiętali, by na tym poziomie rozgrywek kiedykolwiek jakiś mecz został powtórzony, to tym razem taki właśnie zapadł werdykt.

Dlatego dzisiaj o godzinie 18 w wypełnionej po brzegi hali, co w Morągu jest już wspaniałą tradycją, Jedyńska Kodo po raz drugi zmierzy się z walczącą o awans Warmią. Sprawa jest prosta - dla gospodarzy mecz ten ma jedynie znaczenie prestiżowe, bo o Ligę Centralną Jedyńska chce powalczyć w następnym sezonie, natomiast olsztyńskianie o awans mogą za-

grać już teraz. Muszą „tylko” wygrać w Morągu, a na zakończenie sezonu w swojej hali pokonać Jezioraka. Jeśli jednak Warmia w Morągu punkty zgubi, to marzenia o awansie będzie musiała odłożyć na przyszły sezon.

- BEZ WĄTPIENIA PRZED NAMI BARDZO WAŻNY I TRUDNY POJEDYNEK - PRZYZNAJE MATEUSZ ANTOLAK, SZKOLENIOWIEC WARMII.

- Po porażce w Morągu wydawało się, że ostatecznie pogrzebaliśmy swoje szanse na awans, jednak decyduje o powtórce przedłużyła

nasze nadzieje na wygranie ligi. Stawka meczu w Morągu będzie wysoka, więc bez błędów, jak to w piłce ręcznej, się nie obejdzie. Prawdopodobnie kto ich popęlni mniej, ten zwycięży. Na pewno my odczuwamy zdecydowanie większą presję niż rywale, ale jeśli udźwigniemy mentalnie to spotkanie i poradzimy sobie z presją, to jest dobrej myśli - kończy Antolak.

Dobrej myśli jest też Krzysztof Farjaszewski, trener Jedyński: - Po kontuzji wraca do gry Wojtek Golks, więc będę miał cały zespół do dyspozycji. Chociaż nie mamy już szansy na awans, to nie ma mowy o odpusz-

czeniu. Dla nas jest to prestiżowy pojedynek, więc naszym celem jest zwycięstwo.

ARTUR DRYHNYCZ

• Sędziami dzisiejszego meczu w Morągu będą Michał Orzech (Gdańsk) oraz Robert Orzech (Gdańsk), którzy niedawno pracowali podczas finału Pucharu Polski Industria Kielce - Orlen Wisła Płock.

PO 23 KOLEJKACH

1. Jeziorak	62	822:677
2. Warmia*	57	772:625
3. Grudziądz	54	757:658
4. SMS ZPRP K.**	47	836:748
5. Jedyńska*	43	742:637
6. SMS ZPRP II P.	43	774:699
7. Tytani	38	716:698
8. Sparta*	35	720:718

9. Wybrzeże I**	35	793:824
10. Gryfino	22	734:794
11. Sambor	13	583:723
12. AZS UKW	12	620:722
13. Szczypiorniak 12	577:712	
14. USAR**	10	603:814
* mecz mniej ** mecz więcej		

SNAPPERZY

- Robert TERCZYŃSKI (Gryfino) - 145
- Antoni GRABOWSKI (Wybrzeże I) - 144
- Stawomir JURKIEWICZ (Tytani) - 140
- (...)
- Karol CICHOCKI (Jeziorak) - 130
- Karol DOMAGALSKI (Szczypiorniak) - 119
- Dominik SONNENFELD (Jeziorak) - 111

KWIECIEŃ 2025

NASZ DOM

WPUŚĆ
ANKIETERA
DO DOMU
czytaj na str. 2

**CO NOWEGO
WYBUDUJĄ
W OLSZTYNIE?**
STR. 3

**MAPA
OLSZTYŃSKICH
INWESTYCJI
MIESZKANIOWYCH**
STR. 4-5

**JAK UTRZYMAĆ
PORZĄDEK W KUCHNI**
STR. 6-7

Fot. Beenis - stockadobe.com

RAKLAMA

MAK DOM
GRUPA DEWELOPERSKA

OSIEDLE MAGNOLIA II

tel. (89) 721 10 10 | www.makdom.pl

JUŻ W SPRZEDAŻY

JUŻ W SPRZEDAŻY

7250tr-b-M

WPUŚĆ ANKIETERA DO DOMU

URZĄD STATYSTYCZNY W OLSZTYNIE, PODOBNIIE JAK POZOSTAŁE URZĘDY STATYSTYCZNE W KRAJU, REALIZUJE BADANIA STATYSTYCZNE PROWADZONE PRZEZ GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY (GUS). ZBIERA DANE OD PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH, URZĘDÓW, ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH I BEZPOŚREDNIO OD MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA. MOŻE SIĘ WIĘC ZDARZYĆ, ŻE ANKIETER STATYSTYCZNY ZAPUKA DO TWOICH DRZWI. WPUŚĆ ANKIETERA DO DOMU I UDZIEL MU ODPOWIEDZI NA PYTANIA.

Dlaczego to takie ważne?

Dane zbierane przez ankieterów pozwalają tworzyć prawdziwy obraz polskiego społeczeństwa. Dzięki nim wiadomo, jak mieszkamy, pracujemy, z czego się utrzymujemy i z jakimi wyzwaniami mierzymy się na co dzień. To na ich podstawie powstają raporty, które pomagają podejmować decyzje dotyczące zdrowia, edukacji, rynku pracy czy planowania przestrzennego. Bez takich rozmów wiele zjawisk pozostałoby niewidocznych. A przecież nikt nie zna naszej rzeczywistości lepiej niż my sami.

Jakie mogą być tematy zadawanych pytań czyli jakie badania realizuje Urząd Statystyczny?

- BBGD – Badanie budżetów gospodarstw domowych
- KGD – Badanie kondycji gospodarstw domowych
- BAEL – Badanie aktywności ekonomicznej ludności
- PKZ – Uczestnictwo mieszkańców Polski (rezydentów) w podróżach
- EU-SILC – Europejskie Badanie warunków życia ludności
- SSI-10 – Wykorzystanie technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w gospodarstwach domowych i wśród osób indywidualnych

- C02 – Badanie cen konsumpcyjnych i środków produkcji w rolnictwie

Wszystkiego na temat prowadzonych aktualnie badań można się dowiedzieć na <https://stat.gov.pl/badania-statystyczne/>

O co ankieter statystyczny nie zapyta?

O dane osobowe, takie jak PESEL czy hasła.

Nie musisz się obawiać

Wszystkie odpowiedzi są objęte tajemnicą statystyczną. Oznacza to, że dane są przetwarzane w sposób zbiorczy i anonimowy – nikt nie powiąże odpowiedzi z konkretną osobą czy adresem. Ankieterzy są odpowiednio przeszkoleni, posiadają identyfikatory i legitymacje służbowe, które

można zweryfikować telefonicznie, pod numerami 89 5243631 / 784 378 841, kontaktując się z infolinią statystyczną pod numerem +48 22 27 99 999 lub na stronie internetowej <https://sa.stat.gov.pl/formularz/>

O tym, że ankieterzy statystyczni zbierają dane od mieszkańców, powiadomiona jest policja. Co więcej – policjanci Ko-

mendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie prowadzili szkolenia dla ankieterów, by praca ankieterów także była bezpieczna.

Twoja historia ma znaczenie

Choć ankieta trwa zaledwie kilka minut, jej wartość jest nie do przecenienia. To dzięki niej możemy lepiej zrozumieć, co dzieje się w kraju – nie w statystyce, ale w życiu ludzi. Two-

je odpowiedzi naprawdę się liczą. Przynoszą realną wiedzę o Twoim otoczeniu i mogą wpłynąć na kierunki instytucjonalnego wsparcia dla Ciebie i Twojej społeczności. Dlatego, jeśli usłyszysz pukanie do drzwi i zobaczysz ankietera – odpowiedz na jego pytania – w domu, przed domem czy gdziekolwiek Ci pasuje. Najważniejsze, żeby wziąć udział w badaniu.

Materiał redakcyjny

Drodzy Czytelnicy i Partnerzy,
z okazji Świąt Wielkanocnych składamy Wam najserdeczniejsze życzenia!
Niech ten wyjątkowy czas napełni Wasze domy radością, ciepłem i wiosenną energią.
Życzymy Wam chwil pełnych bliskości z najbliższymi, inspirujących rozmów przy wielkanocnym stole oraz spełnienia zarówno małych, jak i wielkich marzeń.

Wesołych Świąt Wielkanocnych!
Redakcja Naszego Domu

CO NOWEGO WYBUDUJĄ W OLSZTYNIE?

NOWE HOTELE, APARTAMENTOWIEC, A NAWET SZKOŁA PODSTAWOWA – TO INWESTYCJE, KTÓRE JUŻ NIEDŁUGO ROZPOCZNĄ SIĘ W OLSZTYNIE.

Olsztyński ratusz wydał kilka decyzji, które uruchomią nowe inwestycje budowlane. Skala jednej z nich zwraca szczególną uwagę. „Wyrażono zgodę na wydanie decyzji zatwierdzającej projekt zagospodarowania terenu i projekt architektoniczno-budowlany i udzielającej pozwolenia na budowę budynków usług turystycznych: 3 hoteli z podziemnymi garażami (łącznie zawierających 95 jednostek hotelowych, po 1 lokalu mieszkalnym w budynku, lokale usług gastronomicznych i handlu) wraz z niezbędną infrastrukturą” – czytamy w decyzji prezydenta Olsztyna Roberta Szewczyka.

Zagłębie hotelowe?

Także przy ul. Sielskiej planowana jest budowa „budynku usługowego z apartamentami przeznaczonymi do krótkoterminowego wynajmu”.

Ten rejon Olsztyna powoli staje się zagłębiem hotelowym. Pokoje gościnne powstały już w sąsiedztwie hotelu Omega, a kolejne niedaleko ul. Sielskiej, przy CRS „Ukiel”.

Z ostatnich zestawień wynika, że w Olsztynie znajduje się ponad 50 obiektów świadczących usługi hotelarskie, a niebędących hotelami, o łącznej liczbie miejsc noclegowych wynoszącej ponad 1 tys. W centralnym wykazie obiektów hotelarskich jest 13 obiektów, z czego dwa to obiekty cztero-gwiazdkowe w sumie mających około 400 miejsc, sześć obiektów trzygwiazdkowych o łącznej liczbie miejsc 961 oraz pięć obiektów dwugwiazdkowych o łącznej liczbie miejsc 491.

W ewidencji kempingów figurują trzy kempingi o łącznej liczbie 70 miejsc. Dodatkowo w ewidencji obiektów sezonowych zarejestrowanych jest dziewięć obiektów hotelarskich niebędących hotelami o łącznej liczbie 1637 miejsc. Na terenie Olsztyna funkcjonują również szkolne schroniska młodzieżowe mające 635 miejsc. Urzędnicy wyliczyli, że obecnie łączna liczba zarejestrowanych miejsc noclegowych na terenie Olsztyna wynosi ponad 5 tys.

Jak wynika z ratuszowych decyzji, w Olsztynie powstaną kolejne osiedla. Jedno z nich, składające się z czterech bloków, wybudowane zostanie przy ul. Pimpickiego. W ramach zagospodarowania terenu zaplanowano m.in. miejsca postojowe, parkingi dla rowerów, dojazdy, ciąg pieszo-jezdny, chodniki, zielone tarasy, mury oporowe, gazony z zielenią, plac zabaw oraz plac do rekreacji.

Dwa budynki wielorodzinne z podziemnymi garażami jeden z deweloperów zamierza wybudować przy ul. 15 Dywizji. W Olsztynie powstaną nie tylko nowe bloki.

„Wyrażono zgodę na wydanie decyzji zatwierdzającej projekt zagospodarowania terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany i udzielającej pozwolenia na budowę budynku szkoły podstawowej z salą gimnastyczną wraz z zagospodarowaniem terenu przy ul. Jasia i Małgosi” – informuje prezydent Szewczyk.

Z jednej inwestycji cieszą się na pewno mieszkańcy

osiedla Grunwaldzkie. Tam, przy ul. Konopnickiej, powstanie wielofunkcyjne boisko o syntetycznej nawierzchni wraz z infrastrukturą towarzyszącą. – Na naszym osiedlu brakuje terenów rekreacyjno-sportowych – twierdzi Michał Kowalewski, mieszkaniec położonej niedaleko jednej z kamienic przy ul. Grunwaldzkiej. – Takie boisko to na pewno świetny pomysł zagospodarowania czasu nie tylko młodzieży.

Chcą budować w Śródmieściu

Wcześniej władze Olsztyna wydały decyzje związane m.in. z zagospodarowaniem terenu odnośnie do trzech budynków mieszkalnych wielorodzinnych nr 4.1, 4.2 i 4.3 z placem zabaw i wielofunkcyjnym boiskiem. Dotyczy to nieruchomości przy ul. Kordeckiego w Gutkowie. Kolejna inwestycja zrealizowana zostanie przy al. Wojska Polskiego. W tym przypadku ratusz zatwierdził projekt zagospodarowania terenu i projekt architektoniczno-budow-

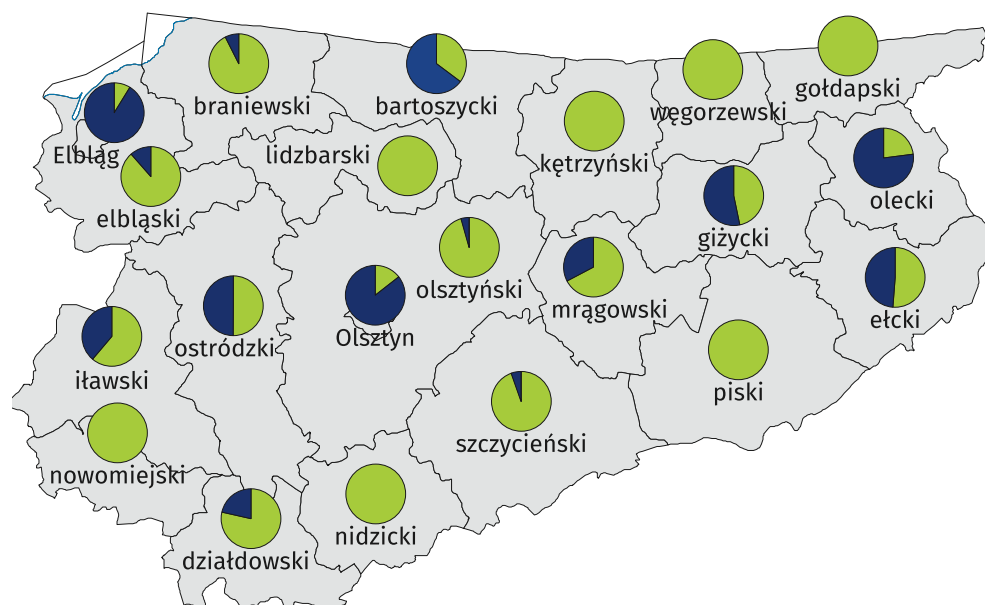
lany i udzielił pozwolenia na budowę budynku handlowego przy al. Wojska Polskiego 35. Kolejne trzy nowe budynki powstaną przy ul. Bałtyckiej, w miejscu znajdującego się tam hangaru na sprzęt wodny. Ten obiekt zostanie wyburzony. Wybudowane budynki będą miały podziemne garaże, a kolejne miejsca postojowe powstaną w sąsiedztwie. To bardzo atrakcyjna lokalizacja, bo niedaleko Jeziora Krzywego. Coraz bliżej jest też do zagospodarowania jednej z działek przy ul. Grunwaldzkiej w Olsztynie. Chodzi o obszar pomiędzy budynkami Warszawska 4a i Grunwaldzka 5,

którego powierzchnia wynosi 1239 m kw. Znajdujące się na nim obiekty czeka rozbiórka. W połowie 2022 roku teren został wystawiony na sprzedaż za wywoławczą cenę 900 tys. zł, jednak w wyniku zażartej licytacji działkę za ok. 4 mln zł kupiła spółka z branży finansowej. Właściciel nieruchomości otrzymał warunki zabudowy dla inwestycji obejmującej budowę budynku mieszkalnego wielorodzinnego z częścią o funkcji zamieszkania zbiorowego i lokalami handlowo-usługowymi na parterze oraz podziemnym garażem.

Grzegorz Szydłowski
Informacje z Olsztyna
g.szydowski@gazetaolsztynska.pl

STATYSTYKI

Mieszkania oddane do użytkowania wyposażone w centralne ogrzewanie indywidualne lub z sieci

■ Centralne ogrzewanie indywidualne
■ Centralne ogrzewanie z sieci

W województwie warmińsko-mazurskim w 2024 r. w siedmiu powiatach oddano do eksploatacji mieszkania wyłącznie z centralnym ogrzewaniem indywidualnym – były one zaopatrzone głównie w kotły/piece na różnego rodzaju paliwa. Duży odsetek takich mieszkań zanotowano także w powiecie olsztyńskim, szczycieńskim i braniewskim – tym samym, oddano tam do użytkowania mniej mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie sieciowe. Najmniej mieszkań z ogrzewaniem indywidualnym było w Elblągu, Olsztynie oraz powiecie oleckim, oddano tam natomiast więcej mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie z sieci.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

MAPA OLSZTYŃSKICH
INWESTYCJI
MIESZKANIOWYCH

1

IPPON GROUP SP. Z O.O.

- a Osiedle Tempo ul. Sikorskiego/Wilczyńskiego rozpoczęcie sprzedaży: 2025 r. mieszkania o pow. od 27 do 80 mkw.; 3 budynki 267 mieszkań;
- b Osiedle Synergia, ul. Kanta, 95 mieszkań od 27 do 80 mkw.
- c d. Osiedle Slow, Gutkowo, ul. Kordeckiego, termin oddania I etap 2025; II etap 3 kw. 2026, mieszkania od 35-70 mkw. z poddaszem

2

ANGO DEVELOPMENT SP. Z O.O. W OLSZTYNIE

- a Domy w zabudowie bliźniaczej ul. Morenowa pow. 211 mkw.
- b Osiedle Bulwar ul. Bartąska mieszkania od 38 do 68 mkw., bud. 3 rozpoczęcie budowy

3

ROMBUD WPB SP. Z O.O.

- a Spacerowe Zacisze, ul. Pimpickiego 1, mieszkania od 30 do 67 mkw.
- b Szczytno mieszkania od 38 do 72 mkw.

4

GRUPA DEVELOPERSKA MAK DOM HOLDING SA

- a Apartamenty Sarnowskiego, ul. Sarnowskiego mieszkania od 26 do 59 mkw
- b Osiedle Magnolia II, ul. Bilitewskiego

5

IŁAWSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE IPB SP. Z O.O.

- a Os. Harmonia – ul. Bydgoska Budynek M3, mieszkania od 41 do 69 mkw + piwnica w cenie
- b Esperanto Park – ul. Zamenhofa Budynek B1, mieszkania od 35 do 55 mkw. Kompleks 4 budynków wielorodzinnych B1-B4 (IV etapy realizacji).

6

D.DOM SP. Z O.O.

- a Warmiński Port, Olsztyn ul. Bałtycka 91, II etap wybudowany – 2 budynki apartamentowe mieszkania od 28-53 mkw.; V etap – 3 budynki apartamentowe mieszkania od 42-143 mkw.
- b Grzegorzewska, ul. M. Grzegorzewskiej, mieszkania o pow. od 48 do 79 mkw.

7

PBO EKOBUUD SP. Z O.O.

- a Osiedle QUATRO, ul. Poprzeczna mieszkania od 40 do 70 mkw.
- b Inwestycja Gutkowo ul. Sokola, mieszkania od 40 do 65 mkw.

8

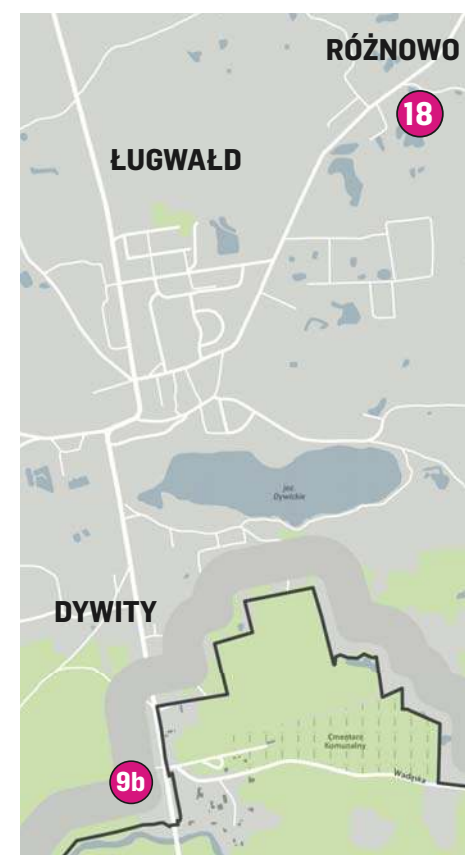
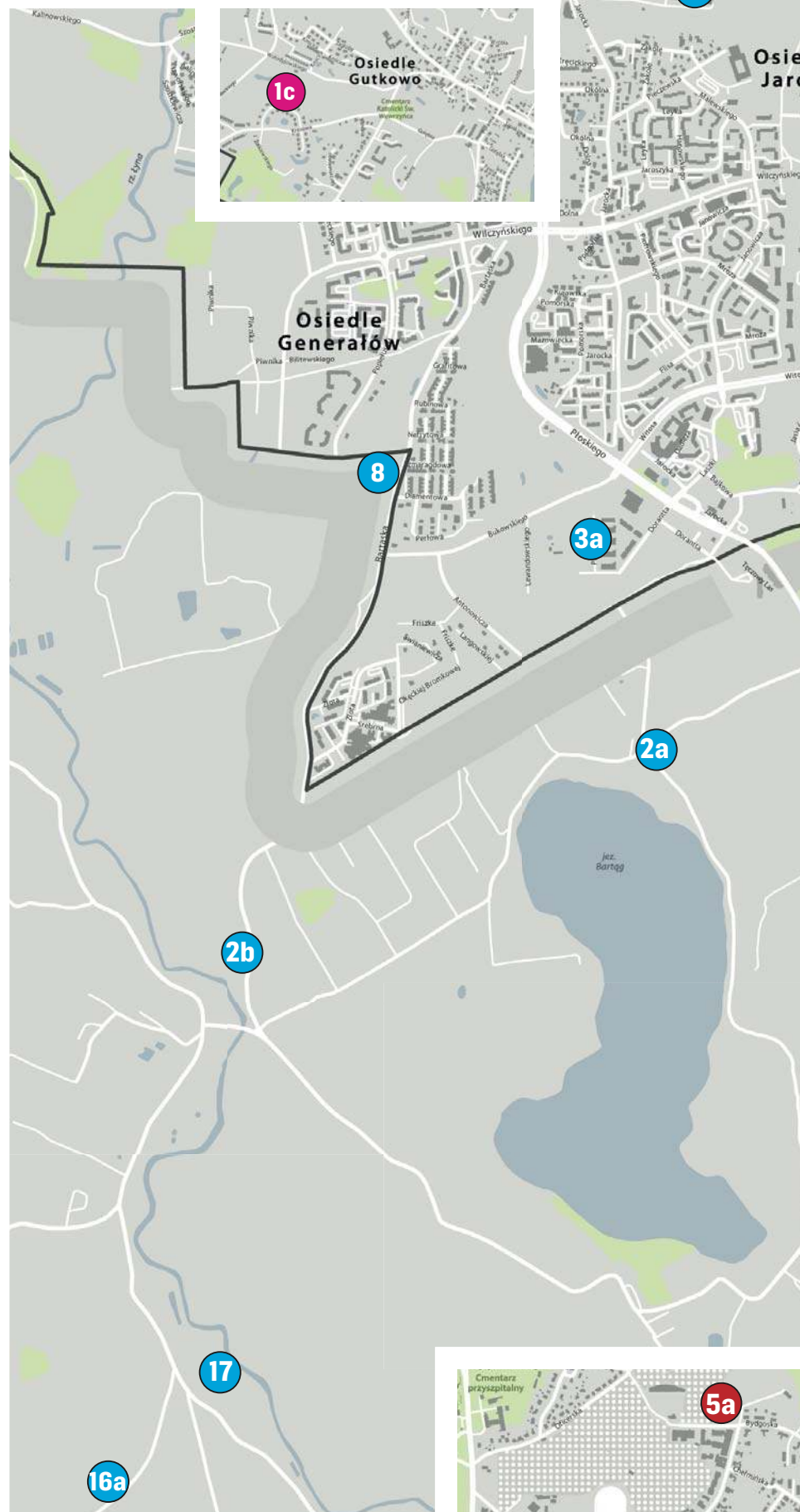
MAŚ-BUD STAWARCZYK SPÓŁKA JAWNA

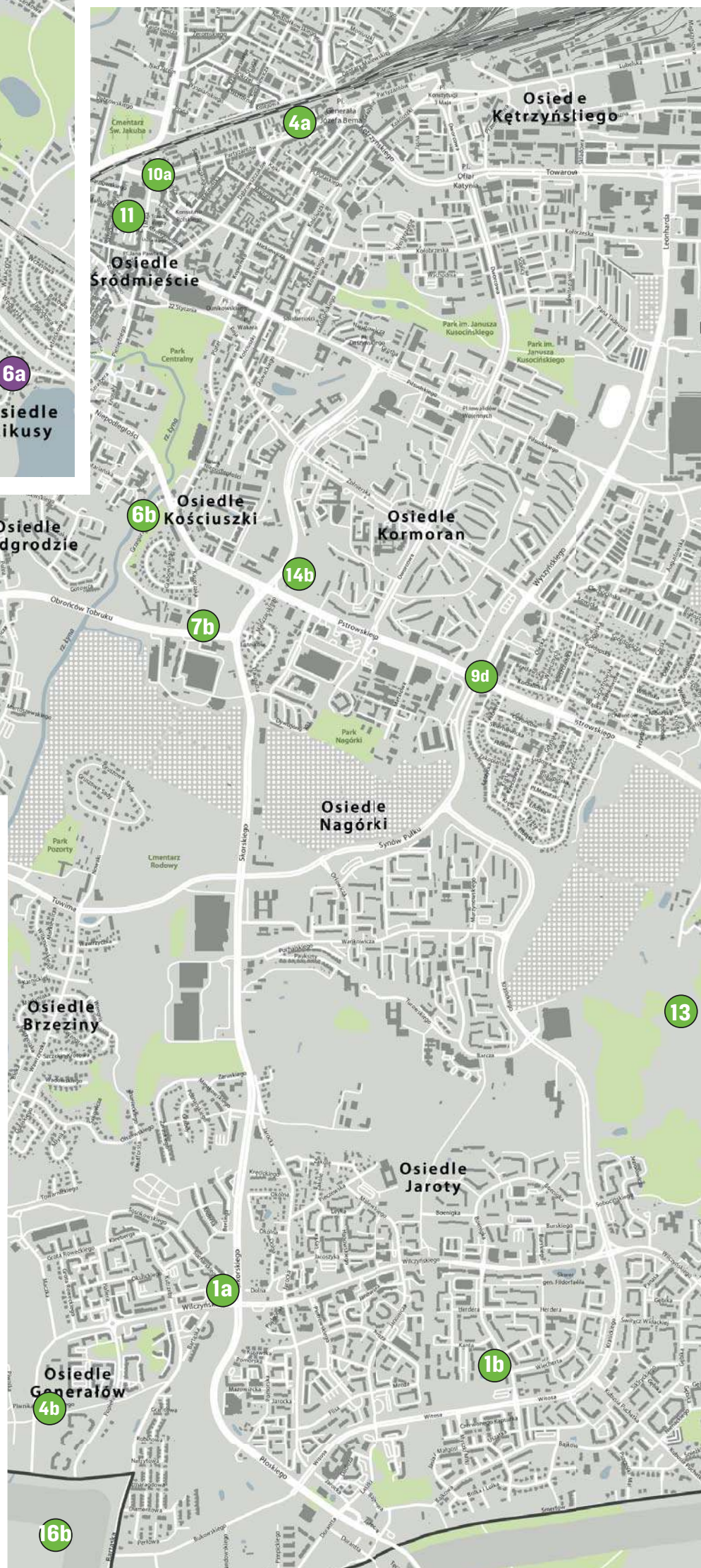
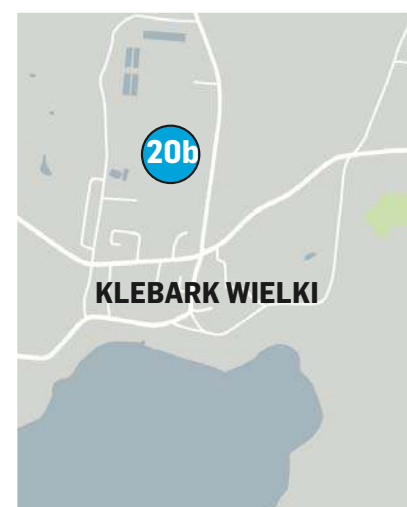
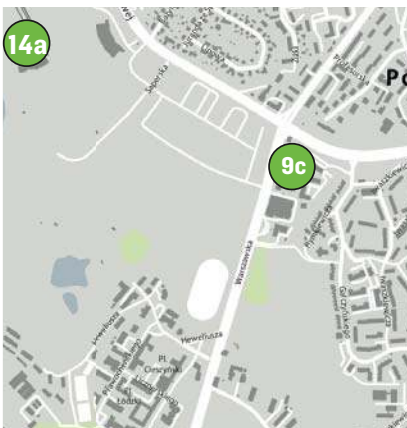
Horyzont Jaroty, ul. Łazurowa mieszkania od 31 do 66 mkw.

9

ARBET

- a Osiedle Leśna IV etap, ul. Leśna – budynek A i B, mieszkania o pow. od 42 mkw. do 108 mkw.
- b Osiedle Sterowców, ul. Płk. F. Hynka – budynek S17 – mieszkania o pow. od 38 mkw. do 49 mkw.
- c W99 – Al. Warszawska 99 – mieszkania inwestycyjne o pow. od 42 mkw. do 63 mkw.
- d Pstrowskiego/Wyszyńskiego – budynek A – 97 mieszkań pow. od 27 mkw. do 85 mkw.

- 10 NOVDOM**
 - a** Apartamenty MACADAMIA – ul. Partyzantów/1Maja, powierzchnia od 22 do 227 mkw.
 - b** DWA JEZIORA AB, Ul. Bątycka/Kawki mieszkania od 29 do 73 mkw.
- 11 DEWELOPER EURO-BUILD SP. Z O. O. SP. K.**
Apartamenty Wyzwolenia, ul. Wyzwolenia 6 mieszkania i apartamenty od 30,36 m² do 69,21 m², lokale usług. 109,36 i 133,26 m²
- 12 GOMIKO SP. Z O.O.**
Sunset Tomaszkowo – Naterki domy w zabudowie bliźniaczej pow. użytkowa 80.5 mkw.
- 13 PIECZEWO SP. Z O.O.**
Osiedle Premium, ul. M. Dąbrowskiej 11, os. PieczeWO, wjazd od ul. Krasińskiego lub ul. Szymborskiej mieszkania 2-3-4 pok., 41-72 mkw.
- 14 BUDLEX SP. Z O.O.**
 - a** Osiedle Jezioraj, ul. Jagiellończyka mieszkania od 32 do 142 mkw. + lokale usługowe 93 – 125mkw.
 - b** Osiedle Panorama, ul. Pstrowskiego mieszkania od 60 do 93 mkw.
- 15 PM DEVELOPMENT**
Osiedle Ostoja, ul. Jaroka 21 mieszkania od 36,2 m² do 63,02 m². (z możliwością łączenia).
- 16 TREEHOUSE NIERUCHOMOŚCI**
 - a** Osiedle Premium „Zielona Ostoja”, Bartąg ul. Łańska. Domy w zabudowie bliźniaczej - Pow. 157 m² każdy
 - b** Osiedle Jaroty Południe mieszkania od 27,45 m² do 77,01 m²
- 17 ZAKĄTEK BARTĄG SP. Z O.O.**
Osiedle Zakątek Bartąg, lokale mieszkalne o pow. 60-107 mkw. z przynależnymi ogrodami i terenem rekreacyjnym
- 18 GOMIKO DEVELOPMENT**
Osiedle Harmonia Park Etap 4, Różnowo domy w zabudowie szeregowej o pow. użytkowej 80,5 mkw.,
- 19 OSIEDLE PLAŻOVA SP. Z O.O.**
Osiedle Plażova, Szczesne, domy w zabudowie bliźniaczej o pow. 85,5 mkw. z własnymi ogrodami, plażą i terenem wspólnym
- 20 INWEST SERWIS**
 - a** Osiedle Parkowe w Stawigudzie, ul. Piaskowa: domy - pow. użytkowa: 152 mkw. Pow. całkowita: 190 mkw. z tarasem wielkość 9 mkw. oraz ogrodami od 700 mkw. do 3700 mkw.
 - b** Osiedle Natura w Klebarku Wielkim liczba domów: 15, pow. użytkowa 146 mkw. pow. całkowita 171 mkw. balkony 4,1 mkw., taras 9 mkw., powierzchnia ogrodu 600 mkw.
- 21 OLIN - OMEGA LAKE APARTMENTS**
ul. Sielska 4, 157 Apartamentów od 25 do 63 m² z możliwością łączenia, 4 lokale użytkowe

JAK UTRZYMAĆ PORZĄDEK W KUCHNI

I — UWAGA! — PODBIJAMY POPRZECZKĘ, BO CELUJEMY W UTRZYMANIE PORZĄDKU KONKRETNIE PODCZAS GOTOWANIA! A KONCEPCJA JEST PODOBNO NIEZWYKLE PROSTA: SPRZĄTAJ W TRAKCIE GOTOWANIA!

W historii dokonań na niwie jakże bogatej sztuki kulinarnej — każda kuchnia każdego mistrza patelni nie raz i nie dwa była centrum chaosu. Przyczyny są różnorakie: od braku doświadczenia kucharza poprzez źle zorganizowaną przestrzeń do gotowania — po złą organizację pracy i nieumiejętność zaplanowania, dokąd tak naprawdę zmierza przepis na smakołyk.

Jak radzą sobie specjaliści — i od gotowania, i od czystości w czasie gotowania? Oto ich porady!

Filozofia „sprzątaj na bieżąco”

W kuchni odnosi się ona do praktyki sprzątania i organizowania podczas gotowania, zamiast zostawiania całego sprzątania na koniec. Takie podejście oferuje kilka ważnych korzyści:

Efektywność: sprzątanie na bieżąco pomaga utrzymać czyste i uporządkowane miejsce pracy, ułatwiając znalezienie przyborów i składników, gdy ich potrzebujesz. Taka efektywność może zaoszczędzić czas i sprawić, że proces gotowania będzie płynniejszy.

Bezpieczeństwo: uporządkowana kuchnia to bezpieczniejsza kuchnia. Szybkie sprzątanie rozlanych płynów zapobiega poślizgnięciom i upadkom. Ponadto regularne usuwanie bałaganu zmniejsza ryzyko wypadków, takich jak przewrócenie ostrych noży lub gorących patelni.

Redukcja stresu: gotowanie może być stresujące, szczególnie podczas przygotowywania wielu potraw lub skomplikowanych przepisów. Utrzymywanie kuchni w czystości i porządku zmniejsza poczucie chaosu i może sprawić, że gotowanie będzie przyjemniejsze.

Wielozadaniowość: w czystej i zorganizowanej kuchni można łatwiej wykonywać wiele zadań jednocześnie. Na przykład, gdy jedno danie się gotuje, możesz wykorzystać ten czas na posprzątanie i odłożenie składników lub przyborów, których już nie potrzebujesz.

Utrzymanie skupienia: W otoczeniu wolnym od bałaganu można skupić się na procesie gotowania bez rozpraszania uwagi. Jeśli pracujesz w uporządkowanym miejscu, jest mniejsze prawdopodobieństwo, że zapomnisz o składniku lub pominiesz jakiś krok.

Łatwiejsze sprzątanie na koniec: Sprzątanie po trochu oznacza, że nie będziemy musieli mierzyć się z ogromnym bałaganem na koniec sesji gotowania. Dzięki temu końcowe sprzątanie jest o wiele łatwiejsze do opanowania i mniej zniechęcające.

Kształtowanie pozytywnych nawyków: Przyjęcie mentalności „sprzątaj na bieżąco” zachęca do kształtowania dobrych nawyków. Z czasem praktyka ta może stać się drugą naturą, czyniąc się do bardziej zorganizowanej i wydajnej kuchni.

Zacznij gotować z pustą zmywarką i czystym miejscem pracy

Stwórz warunki do spokojnego gotowania, zaczynając od zorganizowanej kuchni. To proaktywne podejście minimalizuje rozproszenia i zapewnia miejsce na opłukane naczynia i przygotowanie przepisu.

Wyznacz miejsce na wielorazowe tacki pomiarowe i kubki, przybory i noże

Posiadanie specjalnej tacki, deski do krojenia lub miski do umieszczania takich rzeczy, jak miarki i łyżki, zmniejsza liczbę naczyń

do późniejszego umycia i sprawia, że są one pod ręką, gdy są potrzebne.

Tajemnica stale czystych ściereczek

Bądźmy przygotowani na szybkie sprzątanie, mając pod ręką dużo ściereczek. Ja trzymam w stos ściereczek kuchennych w jednej szufladzie — tej obok szuflady na sztucce. Dzięki czemu mam je zawsze pod ręką i wyjmuję jednym pociągnięciem za ucho szuflady.

Pojemnik na resztki kuchenne i inne śmieci

Jest kluczowy w gotowaniu, zwłaszcza gdy przy-

gotujesz dużo potraw z wielu produktów. Trzymaj go w zasięgu ręki, by zbierać resztki i opakowania, co zmniejsza potrzebę ciągłego wyrzucania do kosza na śmieci.

Sekret desek do krojenia

Posiadanie kilku gotowych desek do krojenia jest świetne w przypadku przepisów z wieloma krokami. Jeśli narobisz bałaganu na jednej desce do krojenia i potrzebujesz świeżej, czystej, po prostu ją wymień.

Precz z chaosem!

Unikaj chaosu tzw. ostatniej chwili, organizując

Fot. KAM

i przygotowując składniki przed zanurzeniem się w przepisie. Posiadanie wszystkiego zmierzonego, pokrojonego i gotowego do użycia nie tylko oszczędza czas podczas gotowania, ale także sprawia, że gotowanie jest spokojniejsze i bardziej zorganizowane.

Co spadnie na podłogę, natychmiast to podnieś

Podnoś kawałki jedzenia, które spadło, by nie nadepnąć na nie i nie narobić

jeszcze większego bałaganu. Ta szybka wskazówka nie tylko utrzyma kuchnię w czystości, ale także zapobiegnie potencjalnym wypadkom i zapewni bardziej uporządkowaną przestrzeń.

Natychmiast wycieraj rozlane płyny

Trzymaj w pobliżu wilgotną ściereczkę lub gąbkę, by szybko wytrzeć powierzchnię, rozlane płyny i rozpryski. Później nie

trzeba będzie zajmować się żadnymi zaschniętymi plamami!

Używaj mat do pieczenia, papieru pergaminowego i folii aluminiowej

Wyłóż blachy do pieczenia i formy papierem pergaminowym, folią aluminiową lub silikonowymi matami do pieczenia. Dzięki temu sprzątanie będzie dziecinnie proste, ponieważ można po prostu usunąć wyściółkę

wraz z większością paprochów i bałaganu.

Myj w trakcie i czyść w trakcie

Czy trzeba gotować coś przez 20 minut, zanim będzie można zrobić cokolwiek innego w swoim przepisie? Wykorzystujmy takie przerwy, by umyć naczynia i wyczyścić blaty. Zapobiega to gromadzeniu się brudnych naczyń i bałaganu. Myj w trakcie i czyść w trakcie to jedna z najłatwiejszych i najlepszych wskazówek tutaj!

Namocz garnki i patelnie z resztkami jedzenia w wodzie z detergentem

By zapobiec przyklejaniu się jedzenia, napełnij brudne garnki i patelnie gorącą wodą z płynem do mycia naczyń i namocz. Będzie je o wiele łatwiej wyszorować! Po umyciu osusz je ręcznie i odłóż.

Przywróć kuchni pierwotny stan

Po zakończeniu gotowania wytrzyj wszystko, opróżnij miskę ze śmieciami, umyj resztki naczyń i przywróć kuchni czysty stan, w jakim była na początku — bez wielkiego bałaganu. Przyzwyczajanie się do takiego sposobu myślenia podczas gotowania stanie się drugą naturą i sprawi, że gotowanie stanie się bardziej zrelaksowanym i uporządkowanym procesem!

Mamy nadzieję, że nawet jeśli sprzątasz w trakcie gotowania, niektóre z tych wskazówek nadal będą pomocne. Czysta, uporządkowana kuchnia jest taka przyjemna!

Magdalena Maria Bukowiecka
Korzystałam z materiałów na stronie „Olives for Dinner” i www.masterclasskitchens.co.uk

Fot. KAM

RAKLAMA

ZREALIZUJEMY KUCHNIĘ TWOICH MARZEŃ

Olsztyn
ul. Pstrowskiego 33
kom. 695 771 749

5 lat darmowej gwarancji na AGD*
*szczegóły przy zakupie

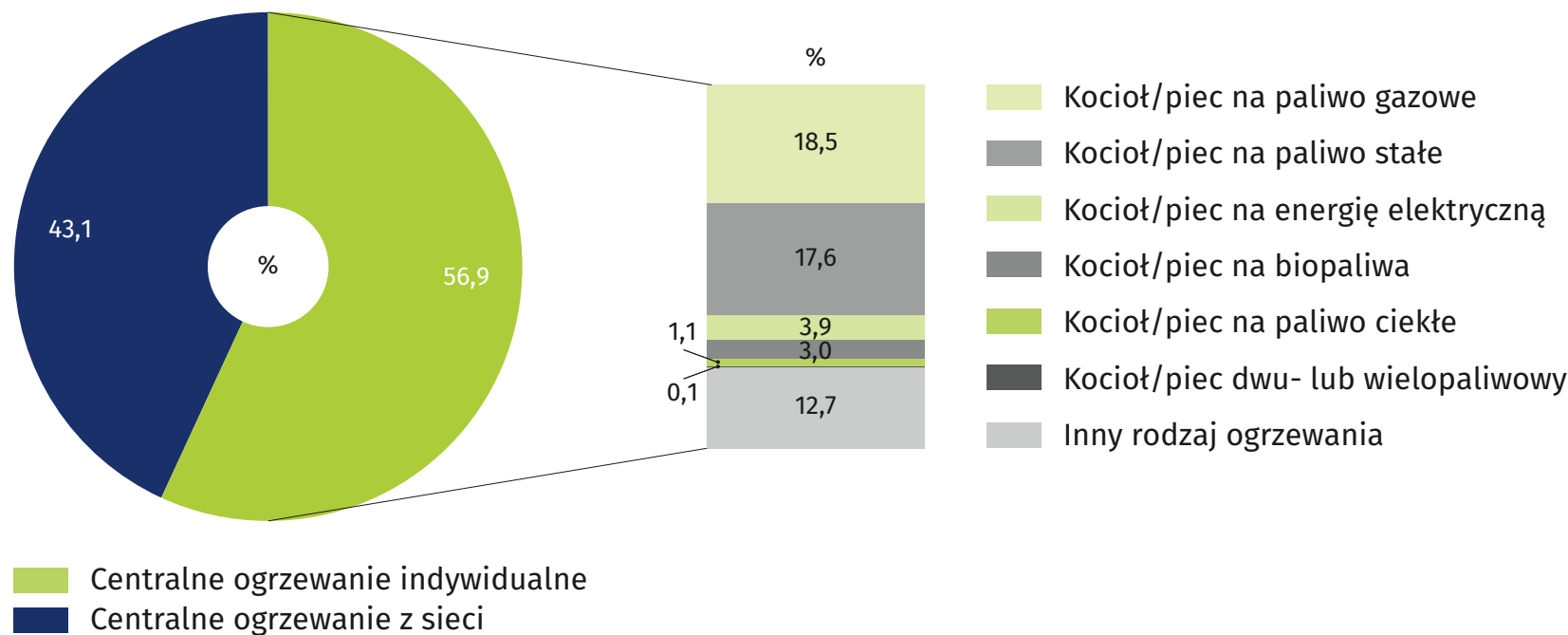

Studio Patronackie
BOSCH SIEMENS
www.atomkuchnie.pl

Fot. KAM

Mieszkania oddane do użytkowania według źródła ogrzewania

W 2024 r. 56,9% mieszkań przekazanych do eksploatacji mieszkańcom województwa warmińsko-mazurskiego wyposażono w indywidualne systemy grzewcze, wśród których najczęściej stosowanymi źródłami wytwarzania ciepła były kotły/piece na paliwo gazowe i stałe. Najmniej popularnym źródłem ciepła były kotły/piece dwu- lub wielopaliwowe. W pozostałych mieszkaniach zainstalowano centralne ogrzewanie z sieci, tj. z elektrociepłowni, ciepłowni lub kotłowni osiedlowej.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

RAKLAMA

JARO MEBEL

- KUCHNIE
- SZAFY
- MEBLE POKOJOWE
- MEBLE ZE SKLEJKI
- INNE ZABUDOWY
- WIZUALIZACJA

Meble takie, takie i takie dla Was robimy!

Olsztyn, ul. Marii Zientary-Malewskiej 65, tel. 501 962 179

RELAKS

z Gazetą Olsztyńską

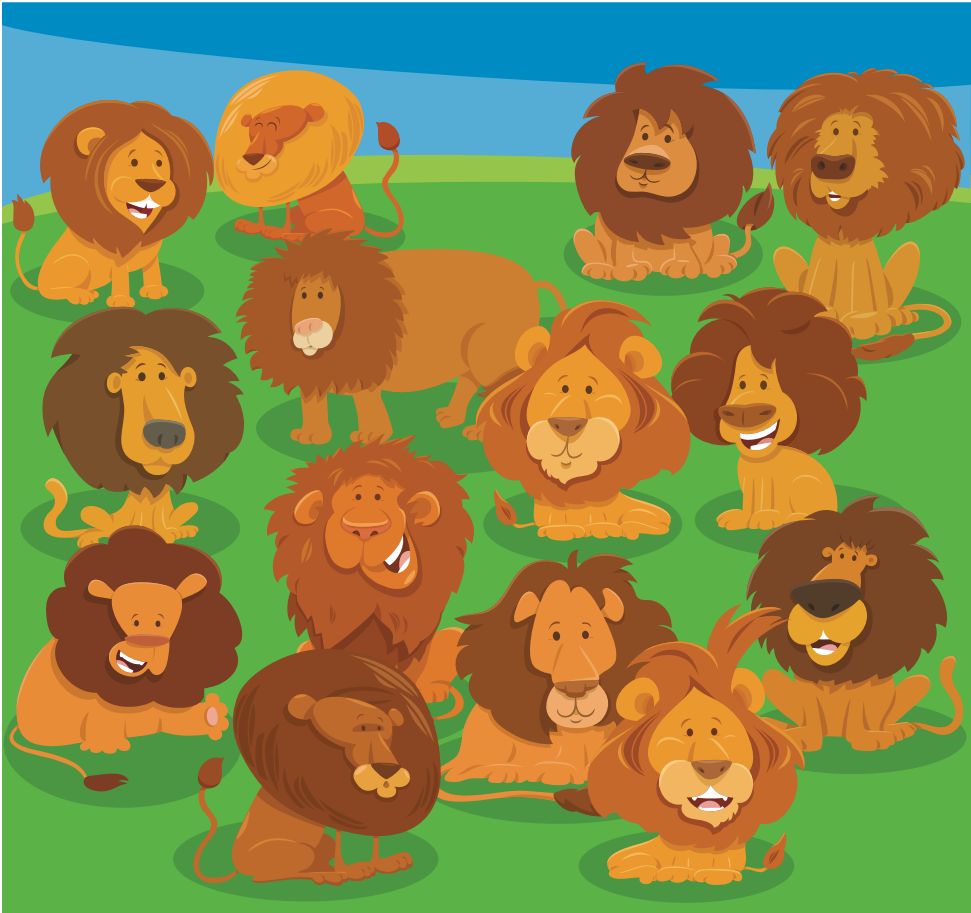
Sudoku

1			7				8	9
9		5			1			
						1	3	
4	6	2	3					7
3			8	7	4	2		
	8							3
6		8					2	1
			1	6	8	3	7	5
			9	2	5		4	

					1		7	9
4	9		3	5			8	
8				2	9			3
		8	9			4		6
7	2		4	8				5
	4		1	6				7
		1			4	7		2
		9	2			1		
2			5	1				

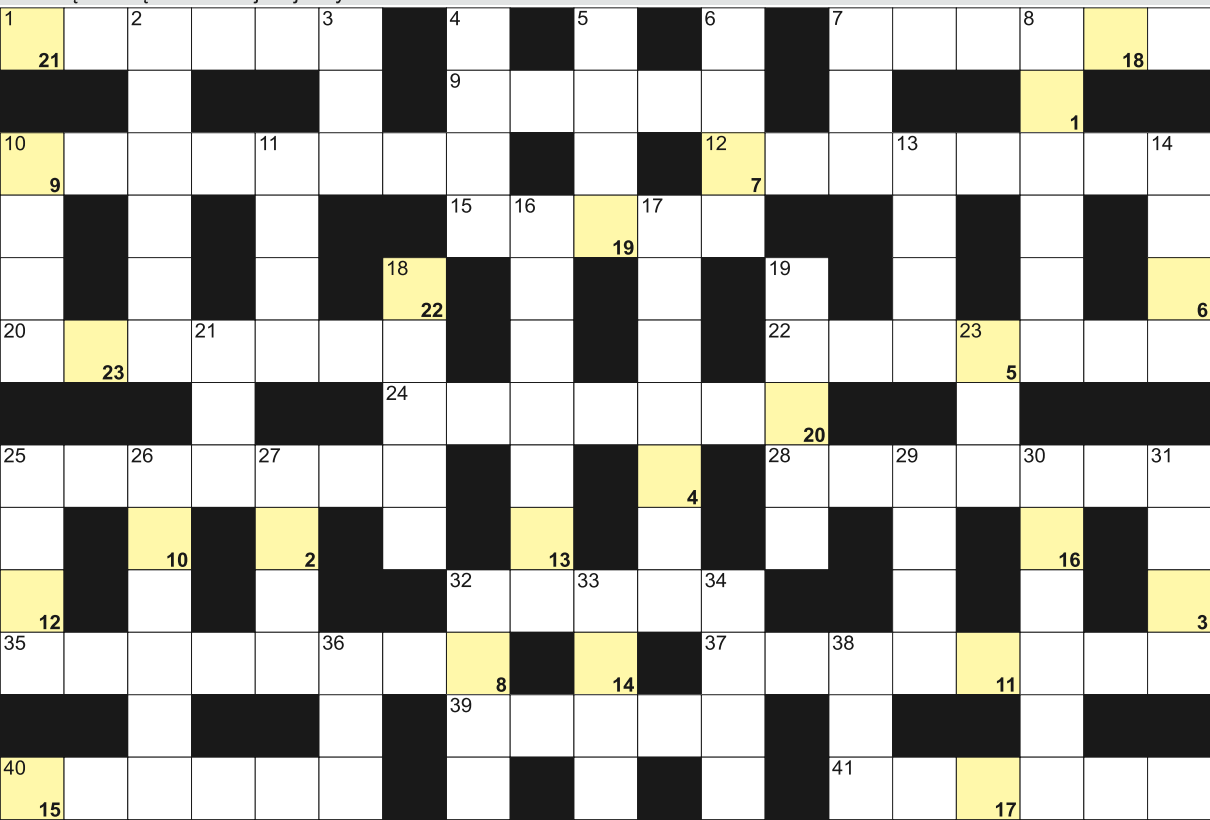
	5	6	7				3	4
	3		8					
2	1			3		7	5	
3	9		5	7		4	6	
	7	1						5
	2		6		8			
	4				2			6
		2	9	6				3
		7				8	2	

Znajdź 10 różnic

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

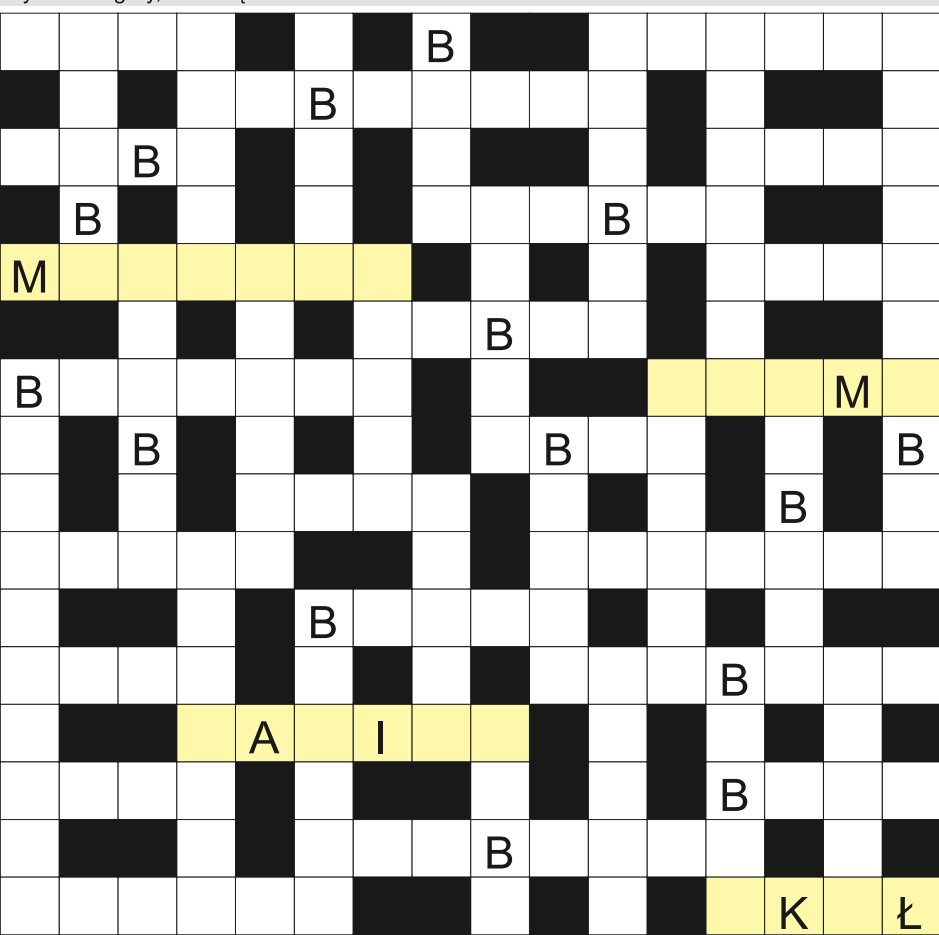
Litery z pól ponumerowanych od 1 do 23 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

POZIOMO: 1) plastikowy obrus na stole; 7) i Łowicz, i Bydgoszcz; 9) drewniana z wiosłami; 10) inaczej eszolcja lub maczek; 12) matka Hamleta u Szekspira; 15) świetlne zjawisko polarne; 20) inaczej o kaloszach; 22) rzeka w amerykańskim Reno; 24) Nicolas, były prezydent Francji; 25) lelek zwyczajny, ptak; 28) bardzo zły sen; 32) fatamorgana inaczej; 35) potocznie o kurzajce; 37) lekarz od złamań i skręceń; 39) jest nim raróg i pustulka; 40) afisz wyborczy; 41) stolica Zambii. **PIONOWO:** 2) zawieszenie broń; 3) notarialny lub oskarżenia; 4) wejście do kanału; 5) porażenie ciepłe krócej; 6) znak zodiaku; 7) ściana z cegieł; 8) inaczej wynik, rezultat; 10) usuwa zimą śnieg z ulic; 11) PB dla chemika; 13) zakazany, omijany temat; 14) śpiewane w operach; 16) metalowe przy butach jeźdźca; 17) gęste krzaki inaczej; 18) ze stolicą w Wiesbaden; 19) mityczna rzeka Charona; 21) jedno u cyklopa; 23) Cs na tablicy Mendelejewa; 25) nocny lub piłkarski; 26) obsługa statku lub czołgu; 27) stolica Kataru; 29) japońskie zapasy; 30) przepływa przez Metz; 31) żona Witolda Gombrowicza; 32) podawana w kilogramach; 33) chwytka część ciała; 34) dawna wypłata żołnierza; 36) patron chorych na płaswicę; 38) pierwiastek Tm.

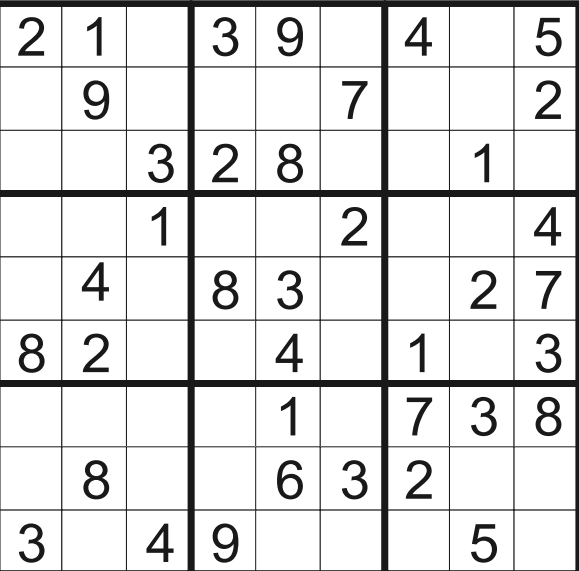
JOLKA z HASŁEM

Wyrazy z kolorowych bloków czytane od góry, tworzą hasło:

Na diagramie ujawniliśmy wszystkie spółgłoski "B" oraz litery pomocnicze. Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych pól czytanych od góry.

odprawia ją ksiądz; korwin czerwony, ryba; oznaka, symptom choroby; weekendowy dzień; zawodnik na rowerze; zabity syn Adama i Ewy; mroźna część roku; mieszkaniec stolicy Libanu; przy bucie jeźdźca; rośnie Panom na twarzy; dorsz lub makrela; największy półwysep Kanady; lęk przed ciemnością; dachowe z klamką; kosmetyk do rzęs; inaczej retor, mówca; grecka bogini młodości; pieszczołliwie o małym dziecku; i kciuk, i wskazujący; amortyzator piórowy auta; kulisty model Ziemi; dawna waluta Holandii; narzędzie ogrodnicze do zgarniania; przednia lub tylna w aucie; jezioro w Szczecinie; nieprawdziwa, szkodliwa pogłoska; stolica Australii; inaczej urzeczenie, czar; Bartosiewicz, piosenkarka; inaczej bielmo, choroba; kuchenny daszek z wyciągiem; ukochana i muza Petrarki; zakłady produkujące piwo; meteor o dużej jasności; oferuje kredyty; amerykański stan z Montgomery; sąsiad Francuza; inna nazwa ryby Muławki; jej stolicą Valletta; znaczek lub medal; stawia strażaka na nogi; milioner lub miliarder.

WYKREŚLANKA: poniżej ukryliśmy 20 wyrazów luźno kojarzących się z ładną pogodą. Wykreśl je od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: słońce, obłok, rower, spacer, stacja, plaża, pies, szlak, wędka, ryby, łąka, plecak, grill, piłka, góry, boisko, basen, park, ławka, motyl.

18 - 24 kwietnia 2025

dodatek
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 1/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: i.wona@magraf.pl, Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 • Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Poniedziałek

01:30

TVP KULTURA

Wiek niewinności
Dramat, USA, 1993

Młody i obiecujący prawnik Archer jest zaręczony z piękną i majątną May Welland, pochodzącą ze znanego i szacownego rodu Mingottów. Archer chciałby jak najszybciej wziąć ślub i przypieczętować w ten sposób swój nowy status, ale rodzina May upiera się przy dłuższym, zgodnym z obyczajami okresem narzeczeństwa. Uwagę Archera zwraca niespodziewanie kuzynka May, hrabina Ellen Olenska, która powrócił właśnie z Europy po rozstaniu z mężem, polskim arystokratą. Hrabina szykuje się do rozwodu...

INNE DATY EMISJI: NIEDZIELA, 20:00

Piątek

20:00

TVN 7

List w butelce
Melodramat, USA, 1999.

Theresa bardzo dotkliwie przeżyła rozwód. Aby nie popaść w depresję i nie poddać się wspomnieniom rzuciła się w wir pracy. Nieliczne, wolne od pracy, chwile spędzała wyłącznie w towarzystwie swego syna. Pewnego dnia, Theresa wybrała się z synem na spacer brzegiem morza i wtedy znalazła na plaży butelkę z zakorkowanym w niej listem. Treść listu wywarła na niej ogromne wrażenie. Postanowiła o należeć autora listu. Po pewnym czasie udało jej się ustalić, że piękne, pełne tęsknoty miłosne listy pisze Garrett...

INNE DATY EMISJI: CZWARTEK, 23:15

Sobota

22:35

TV PULS

Uprowadzona
Akcja, Francja, USA, 2008

Bryan jest emerytowanym agentem. Odszedł z CIA, aby spędzać więcej czasu ze swoją córką, która jest dla niego całym światem. Kim mieszka w Kalifornii ze swoją matką Lenore i bogatym ojczymem Stuartem. Bryan daje się przekonać córce, by puścić ją wraz z koleżanką same do Paryża. Dziewczyny wyjeżdżają na miejsce dzielą taksówkę z nieznanym m. To niefortunne spotkanie skutkuje porwaniem dziewczyny przez albański gang handlarzy ludźmi. Bryan będzie musiał wykorzystać wszystkie swoje umiejętności agenta, aby odnaleźć i uratować córkę, zanim będzie za późno.

Niedziela

12:45

TVP 1

Rozważna i romantyczna
Melodramat, kostiumowy, USA, Wielka Brytania, 1995

Romans „Rozważna i romantyczna” został osadzony w realiach Anglii i sfer XVIII w. Umiera właściciel ziemski, Henry Dashwood. W testamentie, zgodnie z ówczesnym prawem, przekazuje cały swój majątek najstarszemu męskiemu potomkowi rodu. Henry odchodzi w przeszłość, że John Dashwood, jego syn z pierwszego małżeństwa, odpowiednio zabezpieczy majątek i trzy przyrodnie siostry. Tymczasem dzielnicy rodowej fortuny nie zamierza się dzielić majątkiem. Dla zubożałych panien na wydaniu jedyną szansą na lepszą przyszłość jest teraz odpowiednia partia małżeńska.

Wtorek

20:00

TVP KULTURA

Ożenek
Teatr Telewizji, 1976

„Ożenek” Mikołaja Gogola to komedia pozornie wprowadzająca tematkę prywatnego życia zwykłych ludzi, naprawdę zaś - ostra satyra obyczajowa. Jak była ona bułwersująca dla ówczesnej elity rosyjskiej, niech świadczy choćby to, że w czasie petersburskiej premiery w grudniu 1842 r. Mikołaj I po kilku scenach demonstracyjnie opuścił teatr. Spektakl zakończył się ogólną kłapą. Powód tego niepowodzenia nie leżał jedynie w niechlujnej grze aktorskiej i nieporadnej inscenizacji. „Ożenek” łamał wszelkie prawa komedii, do której przyzywczajona była ówczesna widownia.

Środa

03:10

TVP 2

Siostry. Dziesięć panien mądrych
Dokument, Polska, 2022

Siostra Maria Paschalis Jahn i jej dziewięć towarzyszek ze Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety zginęły w różnych miejscowościach na Śląsku w 1945 roku z rąk żołnierzy Armii Czerwonej, broniąc swojej czystości i życia powierzonych im opiekę osób b. Papież Franciszek uznał ich męczeństwo, zgadzając się tym samym na ich beatyfikację, która odbyła się we Wrocławiu 11 czerwca 2022 roku.

Czwartek

22:15

TV PULS

Pan i Pani Kiler
Komedia, USA, 2010

Jen Kornfeldt jest pracowniczką w firmie zajmującej się komputerami. Kobieta jest przyzwyczajona do luksusu i pieniędzy. Ostatnio jednak przeżywa trudne chwile w swoim życiu, spowodowane rozstaniem z chłopakiem. Na rodzinny wyjazd pozna jednak przystojnego Spencera. Para zakochuje się i po bierają w niedługim czasie. Po ślubie jednak mroczna tajemnica Spencera wychodzi na jaw - okazuje się, że mężczyzna jest byłym płatnym zabójcą. Czy Jen pomoże Spencerowi rozliczyć się z przeszłością? Czy parze grozi niebezpieczeństwo?

PIĄTEK • 18 kwietnia

TVP 1

05:05 Akcja 38 - serial
05:55 Info Poranek
07:00 Kalwaryjskie drogi
Nadziei - Wielki Piątek - reportaż
07:30 Agape Blisko Ciebie - magazyn
08:00 Chłopi - serial, 1972
08:55 Barabasz - dram. historycz., Włochy, USA, 1961
11:05 Królowie - serial historycz.
11:35 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 Magazyn Rolniczy
12:50 Natura w Jedynce
- Fascynujące migracje
- Karlik większy - dok., Franc., 2018
14:00 Wichrowe wzgórza - serial obycz., Turcja, 2024
14:50 Gorzkie żale - program religijny, 2025

TVP 2

04:25 Na dobre i na złe - serial obyczajowy
05:15 M jak miłość - serial, 2024
06:10 Wstęp Wolny - felieton
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
11:15 Operacja zdrowie - magazyn medyczny
11:50 Tańcząca ze światem - magazyn
12:30 Kolo fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularny zowany
15:00 Kolo Fortuny - extra - teleturniej

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Detektywi - program kryminalny
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:50 Uwaga! - program interwencyjny

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - Magda i Tomek są świadkami omdlenia starszej kobiety, Marii Pawłowskiej. Detektywi udzielają jej pomocy i wzywają karetkę. Okazuje się, że kobieta została okradziona...
09:30 Sekret rodziny - program obyczajowy
10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy
11:30 Gliniarze - Nieznani sprawcy kradną broń ze strzelnicy sportowej. Natalia i Rafalski ustalają, że właściciel strzelnicy nie przestrzegał wymaganych środków bezpieczeństwa.
14:35 Dłaczego ja? - serial parodokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:15 Muzyczne poranki
06:40 Tamte lata, tamte dni - Grażyna Barszczeńska - magazyn
07:20 Śladem Wikingów - rep.
08:00 Wstęp Wolny - felieton
08:25 Pascha po grecku - report.
09:00 Młyn i krzyż - kostium., Polska, Szwecja, 2010
10:45 Królowa Bona - serial, 1980
11:55 Gregory Peck - aktor dżentelmen - dok., Franc., 2023
13:00 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag.
13:40 Joanna d'Arc - fab., USA, 1948
16:15 Via Crucis - koncert, 2018
17:25 Jesteś, który Jesteś - koncert, 2004
18:25 Portrety - Maria Kijak - felieton
18:50 Wielcy mistrzowie malarstwa - Rembrandt - serial dok., Franc., 2015

20:00 Wieczór kinomana - Ojciec - dram., Franc., Wlk. Bryt., 2020
21:55 Wielkanocny Festiwal - Pasja wg św. Łukasza - koncert, 2011
23:40 Noc krótkich filmów - Tego nie robi się kotu - Jestem tutaj
00:20 Kino nocne - Światła rampy - fab., Franc., 1952
02:45 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag.
03:25 Z biegiem Nidy - Nadniziański Park Krajobrazowy - reportaż
04:05 W cieniu Sandomierza - reportaż
04:40 Od buczyny do torfowisk - Cisowsko-Orlowski Park Krajobrazowy - reportaż

TVN 7

05:05 Szkoła - Bracia Krzysiek i Maciek Trojan bardzo przeżywają rozwój swoich rodziców. Razem z mamą wyprowadzili się od ojca, który zagnał się nad nimi psychicznie...
07:00 Szpital - 26-latek spadł ze schodów po tym, jak zaatakowali go bracia jego dziewczyny.
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:10 W-11 Wydział Śledczy - Pod akademikiem znaleziono zwłoki dwudziestoletniej studentki. Dziewczyna zginęła po imprezie...
11:55 Detektywi - program kryminalny
13:55 Szkoła - program obyczajowy
14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej? 06:55 Galileo - ciekawostki popularno-naukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki
11:05 Jesteśmy Dla Dzieci - program edukacyjny
11:35 Karate Kid 2 - sens., USA, 1986
13:50 Karate Kid 3 - sens., USA, 1989
16:10 Miodowe Lata - serial komediowy
17:00 Policjanci i Policjanci - serial parodokumentalny
20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny
00:05 Dzień Bastylia - sens., Wlk. Bryt., Franc., USA, Belgia, Luk., Chiny, Niemcy, 2016
02:05 STOP Drogowka - serial policyjny
03:10 Interwencja - magazyn reportażowy
03:30 Lubie disco! - program muzyczny
04:30 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Telezakupy TV Okazje

15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:40 Paweł, apostoł Chrystusa - dram., USA, 2018
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Królowie - serial historyczny TVP, 2024
21:05 Uroczysta Droga Krzyżowa z rzymskie go Kołoseum
22:40 Pasja - dram., USA, 2004
00:55 Blue Jasmine - komediodramat, USA, 2013
02:40 Z miłości do Joey - dok., USA, 2016

15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022
15:50 Przepis dnia
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:05 Wielki Piątek, 2025
18:10 Va Banque - teleturniej
18:45 Jeden z dziesięciu - telet.
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
19:50 Przepis dnia
20:05 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
20:45 Postaw na milion - teleturniej
21:45 Źródło nadziei - dram., Australia, USA, 2014
23:50 Wierzę w Ciebie - dram., USA, 2020
01:55 Chór - dram., USA, 2014
03:50 Na sygnale - serial

20:00 Harry Potter i kamień filozoficzny - przg., USA, Wlk. Bryt., 2001
23:15 Saga Zmierzch: Przed świtem Część I - horror, USA, 2011. Bella i Edward wyjeżdżają w podróż poślubną. Wkrótce Bella odkrywa, że jest w ciąży. To szczęśliwe zdanie wprowadza w życie małżonków wiele zamieszania.
01:35 Kuba Wojewódzki - talk-show
02:45 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas 10 - serial, USA
03:45 Szpital - program obyczajowy
04:35 Uwaga! - program interwencyjny
04:50 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy,

16:20 Interwencja - magazyn reportażowy
16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial parodokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Lepsza Polska - program publicyst. Doroty Gawryluk
19:30 Sport; Pogoda
19:55 Titanic - obycz., USA, 1997
00:10 Egzorcysta Papieża - sens., USA, Hiszp., Wlk. Bryt., 2023
02:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

20:00 Wieczór kinomana - Ojciec - dram., Franc., Wlk. Bryt., 2020
21:55 Wielkanocny Festiwal - Pasja wg św. Łukasza - koncert, 2011
23:40 Noc krótkich filmów - Tego nie robi się kotu - Jestem tutaj
00:20 Kino nocne - Światła rampy - fab., Franc., 1952
02:45 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag.
03:25 Z biegiem Nidy - Nadniziański Park Krajobrazowy - reportaż
04:05 W cieniu Sandomierza - reportaż
04:40 Od buczyny do torfowisk - Cisowsko-Orlowski Park Krajobrazowy - reportaż

15:50 Ranco - serial kom., Polska
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument
20:00 Murarz: Na granicy spisku - akcja, 2024
22:15 Nieziszczalni 2 - akcja, USA, Niemcy, 2012. Mr. Church znów zwołuje najbardziej zabójczą ekipę najemników na świecie, która pod dowództwem Barney'a Rossa rusza na tereny byłego Związku Radzieckiego...
00:15 Paradise City - akcja, USA, 2022
02:10 Menu na miarę - program kulinarny
03:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument
04:00 Menu na miarę
05:00 Dyżur - serial medyczny

16:55 Szpital - program obyczajowy
17:55 Zagadki losu - program obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 List w butelce - obycz., USA, 1999. Theresa znalazła na plaży butelkę z listem. Postanowiła odnaleźć autora listu.
22:50 Siedem minut po północy - obycz., USA, Hiszp., Wlk. Bryt., 2016
01:00 Szczęk: Zemsta - sens., USA, 1987
03:00 Hotel Paradise - reality show
04:00 Usterka - program poradnikowy
04:45 Druga strona medalu - talk-show

09:35 Św. na każdy dzień 09:45 Jestem mamą 10:00 Inf. dnia 10:15 Historia krzyża Św. Jana Pawła II 11:05 Męczennik za prawdę - bl. ks. Antoni Rewera 11:25 Głos Polki 11:35 Via Dolomosa 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Głos serca 13:05 Zrozumieć wartości życia - rozmowa z dr Wandą Półtawską 13:20 Koncert pasyjny 14:30 Drzwi do lasu 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa do Bóże Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Mas się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Natura Obiektywne 16:40 Prosto o gosp. 17:00 Liturgia Męki Pańskiej 18:55 Przegląd Tyg. „Niedziela” 19:15 Droga Krzyżowa dla dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzn na 21:00 Kurier Pana Boga 21:20 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej 22:30 Misterium pasyjne „... i widzę niebo otwarte...”

eprasa.pl f8dfb05112

SOBOTA • 19 kwietnia

TVP 1

04:30 Paweł, apostoł Chrystusa - dram., USA, 2018
06:20 Balans bieli - magazyn
07:00 Kalwaryjskie drogi Nadziei - Wielka Sobota - reportaż
07:40 Rok w ogrodzie
08:05 Rok w ogrodzie Extra - magazyn
08:20 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych
08:50 Fascynujący czas wiosny - Nowy Północ - dok., Niemcy, 2019
09:15 Noce i dnie - fab., Polska, 1975
12:20 Kiedy nadejdzie wrzesień - kom. romant., USA, 1961
14:25 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
15:00 Sanatorium miłości - reality show

16:05 Dzieciństwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:35 Pan Mama - serial kom.
18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:00 Orędzie Arcybiskupa Wojciecha Polaka Prymasa Polski na Wielkanoc
20:05 Sport; Pogoda
20:20 Krew z krwi - serial, 2024
21:20 Hit na sobotę - Casino Royale - sens., USA, 2006
23:55 Zatoka śpiewa - serial sensacyjny
00:55 Afera Thomasa Crowna - fab., USA, 1999
02:55 Duże zwierzę - obycz., Polska, 2000
04:20 Jaka to melodia?

TVP 2

04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obycz., 2025
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
11:35 Nasz dom w górach - serial obycz., Niemcy, 2018
13:20 Rosół polski
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Opole 2025 - widowisko muzyczne
16:20 Na dobre i na złe - serial
17:15 Postaw na milion - teleturniej
18:00 Słowo na niedzielę
18:15 Miłość jak miód - kom. romant., Polska, 2024

20:00 The Voice Kids - Bitwa - widowisko muzyczne
21:30 The Voice Kids - Bitwa Sing Off - widowisko muzyczne
22:15 Polskie znaki - Rzeczy ostatnie - koncert, 2025
23:30 Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu - kom., USA, 2015. Aby nawiązać lepsze relacje ze swoją córką, Maggie postanawia zabrać ją w podróż do Europy, a konkretnie do Toskanii. Kiedy docierają na miejsce...
01:10 Kruk - Jak tu ciemno - serial krym., Polska, 2022
02:00 Źródło nadziei - dram., Australia, USA, 2014
03:55 Siła przetrwania - dram., USA, 2017

TVN

05:30 Uwaga! - program interwencyjny
05:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:25 Na Wspólnej Om nibus - serial obycz., Polska
13:15 MasterChef Nastolatki - program kulinarno-rozrywkowy
14:40 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy
15:40 Tajna baza - przyg., USA, 2022. Młody Charlie Kincaid odkrywa tajemną siedzibę superbohatera pod swoim domem. Mówi o tym przyjaciółm i zaczynają wierzyć, że ciągle nieobecny ojciec chłopca prowadzi podwójne życie.

17:55 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
19:00 Fakty
19:30 Sport;
19:40 Pogoda
19:45 Mam talent - program muzyczno-rozrywkowy
22:10 Green Book - obycz., USA, 2018
00:50 Ghost in the Shell - SF, USA, Indie, Hong Kong, Chiny, Kan., 2017
02:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas 10 - serial, USA
03:50 Szpital - program obyczajowy
04:35 Uwaga! - program interwencyjny
04:50 Nauka jazdy - reality show
05:15 Recepta na stary dom - program edukacyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:50 Tajemnica zielonego królestwa - anim., USA, 2013
11:00 Ewa gotuje - program kulinarny
11:40 Ania z Zielonego Wzgórza - obycz., Kan., 2016. Ciepła opowieść o rudowłosej Ani Shirley, która swoim urokiem i inteligencją podbija serca mieszkańców Zielonego Wzgórza.
13:30 O Gliniarze - Sześciolatek i jego matka zostają porwani przez zamaskowanych sprawców w trakcie rodzinnego spaceru. Bezradnie patrzy na to poruszający się na wózku ojciec chłopca
16:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
17:30 Awantura o kasę - teleturniej

18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gujały
19:30 Sport; Pogoda
19:55 Kabaret na żywo. Chyba Czesław
22:00 Green Turismo - sens., USA, Jap., 2023
01:00 Glass - sens., USA, Chiny, 2019. David Dunn zajmuje się tropieniem groźnego mężczyzny, który występuje pod różnymi postaciami. Pościg za nim jest pełen przemocy i zniszczenia.
03:40 Świat według Kiepskich - serial komediowy
04:45 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:10 Będzie lepiej - komedia, Polska, 1936
08:00 Jules Verne i jego podróż dookoła świata - dok., 2023
09:05 Requiem W.A. Mozarta - koncert, 2021
10:15 Joanna d'Arc - fab., USA, 1948
12:50 Giacomo Carissimi Jefe - koncert, 2022
13:30 Tamte lata, tamte dni - Stanisława Celińska - magazyn
14:10 Jak namalować Monę Lisę - dok., Wlk. Bryt., 2021
15:10 Do widzenia, do jutra... - obycz., Polska, 1960. Historia miłości dwójki ludzi, którzy nie są w stanie uratować rodzącego się uczucia.
16:50 Tomasz Konieczny w Operze Wiedeńskiej - reportaż
17:20 Retro kino - Salomon i królowa Saby - fab., USA, 1959

20:00 Bilet do kina - Pasja - dram., USA, 2004
22:15 Mateusz z Pospieszalski i Księga Psalmów - koncert, 2021
23:40 Wieczór kinomana - Ojciec - dram., Franc., Wlk. Bryt., 2020
01:30 Dobry tytuł - magazyn literacki
02:10 Kino nocne - Morderstwo w Orient Expressie - fab., Wlk. Bryt., 1974. Efektowna superprodukcja w stylu retro, z gwiazdorską obsadą i wysmakowaną plastycznie oprawą kostiumowo-scenograficzną.
04:25 Caravaggio, król światła i cienia - dokument, Francja, 2016

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - Policjanci przebywają na wakacjach, ale nie mają czasu na nudę. Semir ma pewne podejrzenia wobec znajomego Paula. Wkrótce okazuje się, że przecucia go nie myliły.
09:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - 23-letni Bartek Anduła to student historii z nietypową pasją - przeczesuje akwenty magnesem neodymowym w poszukiwaniu historycznych przedmiotów. Pewnego dnia odławia złoty wisior, który postanawia sprzedać w lombardzie.

20:00 Niezniszczalni 3 - akcja, USA, Niemcy, Bulg., 2014
22:35 Uprowadzona - akcja, Franc., USA, 2008
00:15 Pasażer 57 - akcja, USA, 1992. John Cutter dostaje propozycję pracy. Jego przyjaciel, który pracuje w liniach lotniczych, oferuje mu stanowisko szefa ochrony. John przyjmuje pracę i wsiada w samolot do Los Angeles...
02:00 Menu na miarę - program kulinarny
02:40 Dyżur - serial medyczny
03:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
04:00 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7

05:20 Szkoła - Dominika Socha jest kapitanem szkolnej żeńskiej drużyny piłkarskiej i to ona dyktuje wszystkim co mają robić. Oliwia Gójska pragnie żeby to się zmieniło i zamierza objąć przywództwo w zespole.
06:20 New Looney Tunes III - animacja
07:05 Wiza na miłość - serial paradokumentalny
08:05 Legendy sowiego królestwa: Strażnicy Ga'Hoole - przyg., USA, Australia, 2010
10:15 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:15 Mówię Wam - talk-show
12:10 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy
12:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:45 Detektywi - program kryminalny

15:45 The Traitors. Zdradcy - reality show
17:25 Gwiazdny pył - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2007. Pewien chłopak obiecał dziewczynie, w której się zakochał, gwiazdkę z nieba. I kiedy gwiazda spała na ziemię, wyruszył na poszukiwania.
20:00 Matrix: Zmartwychwstania - SF, USA, Australia, 2021
23:10 Troja - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2004. Zakazana miłość Parysa do Heleny, należącej wywołała wojnę, którą trwała blisko dziesięć lat.
02:30 Prawdziwy horror - serial paradokumentalny
03:30 Usterka - program poradnik
04:15 Fachowcy

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **06:55** Jedenasty wrzesień: Ucieczka z więzienia - dok., Wlk. Bryt., 2018 **08:50** Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrzygujące zagadki ze świata nauki i techniki
10:50 Ewa gotuje - program kulinarny **11:20** Malanowski. Nowe rozdanie - serial kryminalny **12:25** Robin Hood: książę złodziei - sensacyjny, USA, 1991
15:25 Mitchellowie kontra maszyny - animowany, USA, Hongkong, 2021
17:40 Lumanji: Przygoda w dżungli - sens., USA, 2017
20:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto **00:00** 12 małp - sens., USA, 1996 **02:35** Cztery loty - dokument, USA, 2021 **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam
09:00 Moje Misterium **10:00** Inf. dnia **10:15** Retrospekcja **10:35** Słowo życia **10:40** Koncert Pasjiny „Kryzys” Zespół 23 Dni **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Ostatnia droga Jezusa Chrystusa **12:50** Natura Obiektywne **13:20** Ocalić od zapomnienia **13:30** Wielka Sobota w dawnej tradycji i kulturze wstępskiej **13:50** Wielkopostny Koncert Muzyki Filmowej **14:20** Mateczniki Polskości **14:30** Przegląd Tyg. „Niedziela” **14:35** Słowo życia **14:40** Św. na każdy dzień **14:45** Jak wygrać małżeństwo? **15:00** Kobiety przy Grobie **15:30** Wierzę w Boga **16:00** Inf. dnia **16:10** Historia PL **17:00** Z Parlamentu Europ. **17:30** Przełom bariery **17:55** Poczet Wlk. Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Ślad losu - Droga Krzyżowa **19:05** Manna z Nieba **19:30** Wigilia Paschalna **22:00** Warto być ojcem **22:15** Pastuszek

NIEDZIELA • 20 kwietnia

TVP 1

05:30 Sprawa dla reportera
06:20 Słownik polsko@polski - talk-show prof. J. Miodka
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Transmisja Mszy Świętej
08:00 Tydzień
08:30 Mój zdrowie Papierosy - magazyn
08:45 Ojciec Mateusz - serial kryminalny
09:35 Wielkanoc: wielki początek - dok., Niemcy, 2020
10:25 Msza Święta Zmartwychwstania Pańskiego i Błogosławieństwo Urbi et Orbi
12:45 Rozważna i romantyczna - fab., USA, Wlk. Bryt., 1995
15:10 O bie, który jeździ koleją - familijny, Polska, 2023

17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Daję słowo - Maciej Orłoś - Jerzy Kryszak - talk-show
18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:05 Sport
20:10 Pogoda
20:20 Zatoka śpiewa - serial sensacyjny
21:20 Rolnik szuka żony - reality show
22:25 Zakochana Je dynka - Teraz albo nigdy - kom., USA, 2018
00:15 Parker - fab., USA, 2013
02:25 Afera Thomasa Crowna - fab., USA, 1999
04:25 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

TVP 2

05:35 Orędzie Arcybiskupa Wojciecha Polaka Prymasa Polski na Wielkanoc
05:45 Dziesięć przykazań - dram., USA, 1956
08:00 Sabrina - fab., USA, 1954
10:05 Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu - kom., USA, 2015
11:50 The Voice Kids - Bitwa
13:15 The Voice Kids - Bitwa Sing Off - widowisko muzyczne
14:00 Familiada - teleturniej
14:30 Koło fortuny - teleturniej
15:10 Szansa na sukces. Opole 2025 - widowisko muzyczne
16:10 Cudowne lata - widowisko rozrywkowe
17:10 To jest mój sen - koncert Edyty Bartosiewicz - widowisko

18:20 Niepewne sytuacje - program rozrywkowy, 2025. Michał Kempa i Wojtek Fiedorczuk udają różne wariacje przeprowadzania wywiadów, parodiując różne formy dziennikarstwa.
18:30 Kogel-Mogel - kom., Polska, 1988
20:25 Skokstulecia - fab., USA, 2018. Nick Flanagan stoi na czele cieszącej się złą sławą w przestępczym światku grupy agentów...
22:50 Człowiek w ogniu - sens., USA, Wlk. Bryt., Szwajc., 2004
01:25 Wyjście awaryjne - kom., Polska, 1982
03:10 Miłość jak miód - kom. romant., Polska, 2024

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 Autentyczni - magazyn
12:10 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy
12:50 Mam talent - program muzyczno-rozrywkowy
15:10 Clifford: Wielki czerwony pies - film rodzinny, USA, Kan., Wlk. Bryt., 2021. Marzenie małej Emily się spełnia - jej maleńki, czerwony szczeniak pewnego dnia staje się silnym i olbrzymim psem.
17:15 Shrek Trzeci - kom., USA, 2007. Księżniczka Fiona ma dla Shreka maleńką niespodziankę...

19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:45 The Traitors. Zdradcy - reality show
21:30 Zoła - miniserial kom., Polska
00:15 Skok na kasę - kom., USA, 2008
02:15 Superwizjer - magazyn reporterów
02:50 Największe polskie katas trofy - Od czołowego zderzenia dwóch pociągów osobowych w pobliżu Szczekocin minęło już 8 lat. Dlaczego do niego doszło?
03:45 Uwaga! - program interwencyjny
04:00 Nauka jazdy - reality show
04:30 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:50 Karate Kid 3 - sens., USA, 1989
11:20 The Americas - serial dokumentalny
12:30 Piotruś Królik 2: Na gigantów - kom., USA, Australia, 2021. Bea i Thomas biorą ślub i wraz z gromadką królików tworzą rodzinę. Otwiera się przed nimi światłana przyszłość, ale też czy ha na nich wiele pokus.
14:15 Evan Wschodzący - kom., USA, 2000
16:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
17:30 Awantura o kasę - teleturniej
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Sport
19:20 Pogoda
Państwo w Państwie

- program interwencyjny
19:55 Whitney Houston: I Wanna Dance With Somebody - obycz., USA, 2022. Historia Whitney Houston, która była najpiękniejszą głosem swojego pokolenia.
23:05 Teśdowie - serial obyczajowy
23:45 Jesus Revolution - obycz., USA, 2023. Film opowiada historię kalifornijskich hipisów, którzy na początku lat 70. przewodzili narodowemu duchowemu przebudzeniu w Stanach Zjednoczonych.
02:15 Zwierzak - kom., USA, 2001
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:05 Woła Nas Pan. Oratorium Wielkanocne - 1999
07:00 Koncert muzyki sakralnej - koncert, 2024
08:00 Jutrznia paschalna z monasteru w Supraślu - dok., Polska, 2020
09:05 Giotto. Historia Zbawienia - dok., Polska, 2020
10:10 Marysia i Napoleon - kom., Polska, 1966
12:15 Od ucha do ucha - Parasolki - Tygrys bez pasów - filmy anim.
12:50 Pascha po grecku - reportaż
13:20 Familiar Strangers w Brukseli - reportaż
13:50 Czerwone muszkieterowie - fab., Hiszp., USA, 1974
15:45 Portrety - Maria Kijak - felieton
16:05 Noto - barokowy cud - dok., Niemcy, 2023
17:15 Niedziela z... twórczością Andrzeja Wajdy

18:05 Popiół i diament - dramat, Polska, 1958. Młody akwiew Maciek Chelmiński otrzymuje rozkaz zastrzelenia sekretarza KW PPR - Szczuki.
20:00 Wiek niewinności - dram., USA, 1993
22:30 Renoir. Portrety odchodzącej epoki - dok., Niemcy, 2022
23:35 Bilet do kina - Pasja - koncert, 2021
01:55 Mateusz z Pospieszalski i Księga Psalmów - koncert, 2021
03:20 Noc krótkich filmów - Te go nie robi się kotu - Jestem tutaj
04:00 Giotto. Historia Zbawienia - dokument, Polska, 2020

TV Puls

06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd oraz naukowe ciekawostki.
06:55 Ranczo - serial komediowy
12:30 Asterix i Obelix kontra Cezar - komedia, Francja, Niemcy, Włochy, 1999. Okupowana przez Rzymian Galia traci już na dzieje na odyskanie wolności. Na północy kraju jest jednak niewielka wioska, której mieszkańcy dzielnie bronią się przed wrogiem. W grodzie tym mieszkają najsilniejsi mężczyźni w Europie: Asterix i Obelix, którzy nie boją się wojsk Cezara...

14:45 Asterix i Obelix: Misja Kleopatry - kom., Franc., Niemcy, 2002
17:00 Noe: Wybrany przez Boga - przyg., USA, 2014. Noe został wybrany do misji uratowania rodzaju ludzkiego oraz zwierząt przed apokaliptycznym potopem, który ma zniszczyć zepsuty świat...
20:00 Uprowadzona 2 - akcja, Franc., USA, Turcja, Niemcy, 2012
21:50 Przetrwanie - akcja, USA, 2011
00:05 57 sekund - akcja, USA, 2022
02:10 Dyżur - serial medyczny
03:35 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
04:20 Dziełnica strachu - serial

TVN 7

05:00 Szkoła - Kinga Sulma, podrywa nowego ucznia z liceum. Chłopak jest przystojny, jednak już na pierwszej randce nastolatka przekonuje się, że...
05:55 New Looney Tunes III - animacja
06:25 Wiza na miłość - serial paradokumentalny
07:25 Chata - obycz., USA, Kan., Hong Kong, 2017. Mack jest szczęśliwym mężem i ojcem trojga wspaniałych dzieci. Pewnego dnia jego rodzina dotyka tragedii. Najmłodsza córka Missy...
10:05 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:10 You Can Dance - Po prostu tańcz! - program rozrywkowy
15:55 Scooby-Doo! - kom., USA, Kan., 2020
17:55 Kung Fu Panda III - przyg., USA, Chiny, 2016

20:00 Król Artur: Legenda miecza - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2017
22:45 Ci, którzy żyją mi śmierd - film, Kan., USA, 2021
00:45 Mamuski mają wychodne - kom., USA, 2017. Cztery kobiety rzucają się w wir nocnego życia, o którym dawno zapomniały. Wspólnie pokazują, jak przeżyć całą noc, plotkując o wszystkich i wszystkich oraz wyborne spędzić czas w towarzystwie najlepszych przyjaciółek.
02:30 Fachowcy - program paradokumentalny
03:15 Murder Comes to Town 2
04:15 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **07:00** Gliniarz w przedszkolu - kom., USA, 1990 **09:20** Wyspa piratów - sens., USA, 1995 **11:50** Niesamowity Spider-Man 2 - sens., USA, 2014 **14:50** Mitchellowie kontra maszyny - anim., USA, Hongkong, 2021
17:15 Goście w Ameryce - kom., Franc., USA, 2001 **19:00** Policjantki i Policjanci **20:00** Malanowski. Nowe rozdanie - **20:30** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny **21:30** Sprawiedliwi. Trójmiasto **22:35** Miłość za wszelką cenę - reality show
23:40 Ostatni bastion - sens., USA, 2001 **02:20** STOP Drogówka - serial policyjny **03:20** Interwencja - magazyn reporterów **03:30** SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam
09:15 Manna z Nieba **09:30** Kobiety przy Grobie **10:00** Msza św. **11:35** Przegląd Tyg. „Niedziela” **12:00** Błogosławieństwo „Urbi et Orbi” **12:20** Papież Polak do Rodaków **13:00** Medjugorje **15:10** Oratorium o Zmartwychwstaniu Resurrexit **16:00** Informacje dnia **16:10** Koncert życzeń **16:50** Credo: Wiana Kościoła **17:00** Natura et Homo **17:30** Sól ziemi **17:55** Poczet Wlk. Polaków **18:00** Regina Coeli **18:05** Inf. dnia **18:15** Serce ojca **19:50** Św. na każdy dzień **20:00** Inf. dnia **20:10** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyznę **21:00** Apel Jasnogórski **21:20** Informacje dnia **21:40** Retrospekcja **21:45** Stan Bezp. Państwa **21:55** Święty na każdy dzień **22:00** Mocni Jego mocą **22:45** Jak wygrać małżeństwo? **23:00** Jak my to widzimy **23:30** Tam, gdzie Bóg płacze

PONIEDZIAŁEK • 21 kwietnia	
TVP 1	TVP 2
05:25 Z miłości do Joey - dok., USA, 2016	05:45 Dziesięcioro przykazań - dram., USA, 1956. Ibliljina opowieść o życiu Mojżesza, który wychowany na dworze faraona, odrzuca bogactwo i zaszczyty. Jego celem jest poprawienie swojego ludu ku wolności.
07:00 Transmisja Mszy Świętej	07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny
08:00 O psie, który jeździł koleją - familijny, Polska, 2023	11:05 Prawosławna liturgia wielkanocna z Klasztoru w Supraślu, 2025
09:50 Pan Zabawka - kom., Franc., 2022	12:05 Galimatias czyli Kogel-Mogel II - kom., Polska, 1989
11:55 Między ziemią a niebem - magazyn ewangelizacyjny	13:45 Przepis dnia
12:00 Regina Coeli, Watykan	14:00 Familiada - teleturniej
12:15 Między ziemią a niebem - magazyn ewangelizacyjny	14:30 Kob fortuny - teleturniej
12:45 Alleluja. Jezus żyje! - widowisko	15:15 Szansa na sukces. Opole 2025 - widowisko muzyczne
13:30 Zagadkowy świat królików - dok., Franc., 2022	16:15 Tak to leciało - teleturniej muzyczny
14:35 Szachor - dram., Polska, 1981	
17:00 Teleexpress	
17:20 Pogoda	
17:35 Rołnik szuka żony - reality show	

18:40 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny
19:30 **Program inform.** 19.30
19:55 **Pytanie dnia**
20:05 **Sport**
20:10 **Pogoda**
20:20 **Pan Olbrychski** - dok., Polska, 2024
21:25 **Sanatorium miłości** - reality show
22:20 **Sanatorium miłości. Kulisy programu** - felieton
22:30 **Plan ucieczki** - fab., USA, 2012. Ray Breslin sprawdza zabezpieczenia obiektów więziennych ch...
00:40 **Balans bieli** - magazyn
01:25 **Casino Royale** - sens., USA, 2006
03:55 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny

17:15 **Postaw na milion**
18:15 **Baby Boom, czyli Kogel Mogel 5** - kom., Polska, 2024. Piotruś towarzyszy siostrze w trakcie porodu i sam zaczyna marzyć o dziecku - ku przerażeniu Marlenki. Marcin, świeżo upieczony tata, wpada w panikę i nagle znika...
20:00 **Widry namietności** - melodramat, USA, 1994
22:25 **Ślubne wojny** - kom., USA, 2009. Czy zażyła znajomość najlepszych kółekankę przetrwa kryzys, wywołany w sumie dość bląhą sprawą.
00:05 **Skok stulecia** - fab., USA, 2018
02:35 **Kogel-Mogel** - kom., Polska, 1988

TVN
05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 Autentyczni - magazyn
12:10 MasterChef Nastolatki - program kulinarno-rozrywkowy
13:10 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
13:40 Harry Potter i kamień filozoficzny - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2001
17:00 Shrek Forever - kom., USA, 2010. Życie Shreka i Fiony upływa w spokoju i z pewnością. Ogrowi tęskno jednak do dawnych wypielonych przygód mi dni. Kiedy zatem w okolicy pojawia się karzeł Rumpelnicki...
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:45 Zróbmy sobie dom - program rozrywkowy
20:45 Gladiator - przyg., Wlk. Bryt., USA, 2000
23:55 Czarna owca - komedia, Polska, 2021. Czasem jedno słowo niesie za sobą lawinę konsekwencji. Ale zmiany nie muszą być złe...
02:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas 10 - serial, USA
03:00 Szpital - program obyczajowy
03:50 Uwaga! - program interwencyjny
04:05 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
04:30 Nauka jazdy - reality show
04:55 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

19:30 **Sport**
19:40 **Pogoda**
19:45 **Zróbmy sobie dom** - program rozrywkowy
20:45 **Gladiator** - przyg., Wlk. Bryt., USA, 2000
23:55 **Czarna owca** - komedia, Polska, 2021. Czasem jedno słowo niesie za sobą lawinę konsekwencji. Ale zmiany nie muszą być złe...
02:10 **CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas 10** - serial, USA
03:00 **Szpital** - program obyczajowy
03:50 **Uwaga!** - program interwencyjny
04:05 **Co za tydzień** - magazyn rozrywkowy
04:30 **Nauka jazdy** - reality show
04:55 **Jak to jest zrobione** - serial popularnonaukowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News
09:05 Epoka lodowcowa: Wielkanocne niespodzianki - anim., USA, 2016
09:35 Zapłatan - anim., USA, 2010
11:45 Ratatuj - anim., USA, 2007
14:05 Vaiana: Skarb oceanu - anim., USA, 2016. Film jesto powieścią o przygodach nastolatki, która, chcąc dokończyć dzieła swych przodków, wyrusza w niebezpieczną misję.
16:25 Zwierzędró - anim., USA, 2010. Zwierzędró przybywa ambitna policjantka Judy Hopps, szybko przekonuje się, że jako pierwszy królik zatrudniony w miejscowej policji, nie będzie wale miała łatwego życia.
18:50 Wydarzenia - program informacyjny

19:18 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia
19:25 **Sport; Pogoda**
19:45 **Mea hit - Między nami żywiołami** - anim., USA, 2023. Akcja filmu rozgrywa się w Żywiołowie, mieście zamieszkanym przez przedstawicieli ognia, wody, ziemi i powietrza.
22:00 **Exodus: Bogowie i królowie** - sens., USA, Wlk. Bryt., 2014
01:10 **Zasady walki** - sens., USA, Kan., 2000. W nowojorskim porcie znaleziono zwłoki nielegalnych emigrantów...
03:40 **Nasz Nowy Dom** - program rozrywkowy
04:45 **Disco Gramy** - program muzyczny
05:25 **Telezakupy TV Okazje**

TVP Kultura
06:15 Muzyczny poranki
06:30 Tamte lata, tamte dni - Teresa Lipowska - magazyn
07:10 Podróż z historią - Latarnie polskiego wybrzeża - dok., Polska, 2015
07:50 Od ucha do ucha - Parasolki - Tygrys bez pasków - filmy animowane
08:25 Nie-Wielka Orkiestra. TV - Hity nad hitami - koncert, 2019
09:50 Pascha po grecku - reportaż
10:30 Lalka - serial - fab., Polska, 1968
13:20 Mistrz. Jan Matejko znany i nieznany - dok., Polska, 2021
14:50 Wstęp Wolny - felieton
15:05 Tamte lata, tamte dni - Stanisława Celińska - magazyn

15:45 **Retro kino - Salomon i królowa Saby** - fab., USA, 1959
18:20 **Wydarzenie aktualne**
19:15 **The Sound of New York - Dźwięk Nowego Jorku: Theo Croker** - serial dok., Włochy, 2017
20:00 **Zabawna buzia** - kom., USA, 1957
21:50 **Uwierz - recital Stanisławy Celińskiej** - koncert, 2024
23:10 **Córka d'Artagnana** - film przyg.-historyczny, Franc., 1993
01:30 **Wiek niewinności** - dram., USA, 1993
03:55 **Więcej niż fikcja - Renoir. Portrecista odchodzący epoki** - dok., Niemcy, 2022

TV Puls
05:35 Rekrut - serial krym., USA, 2018
06:35 Asterix i Obelix kontra Cezar - kom., Franc., Niemcy, Włochy, 1999
08:45 Asterix i Obelix: Misja Kleopatry - kom., Franc., Niemcy, 2002. Odważni oraz z pełni poczucia humoru i pomyślowości Asterix i Obelix zostają wezwani na pomoc. Potrzebuje ich architekt Numernabis, któremu Kleopatra zleciła niewiarygodnie trudne zadanie.
10:55 Za konnicą w przebraniu - kom., USA, 1992
12:55 Ksiądz w Nowym Jorku - kom., USA, 1988
15:30 Asterix i Obelix: W służbie Jej Królewskiej Mości - przyg., Franc., Hiszp., Włochy, Węgry, 2013

17:45 **Asterix i Obelix: Imperium smoka** - przyg., Franc., Belgia, 2023
20:00 **Robin Hood: Początek** - przyg., USA, 2018. Robin z Loxley powraca w rodzinne strony, gdzie od krywa, że jego zamek został spalony, a ziemię skonfiskowane przez chciwego Szeryfa z Nottingham.
22:10 **Muraz: Na granicy spisku** - akcja, 2024
00:35 **Minuta po śmierci** - thriller, USA, 2022
02:20 **Lombard. Życie pod zastaw** - parodokument
03:20 **Dzielnica strachu** - serial kulinarny
05:00 **Dzielnica strachu** - serial

TVN 7
05:15 Szkola - Maturzysta Wojtek Radwan od jakiegoś czasu spotyka się dla pieniędzy ze starszą od siebie meżatką. Chłopak ma też w szkole dziewczynę, ale sądzi że...
07:00 Szpital - program obycz.
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:05 Artystki - talk-show Marty Nieradkiewicz
11:00 Ptyś i Bill - film rodzinny, Franc., Luksa, Belgia, 2013. Bill jest rudym spanielem, oczekującym na nowego właściciela w schronisku dla zwierząt. Znajduje go tam rudowłosa Ptyś...
12:45 Gwiazdn pył - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2007. Pewien chłopak obiecał dziewczynie, w której się zakochał, gwiazdkę z nieba. I kiedy gwiazda spadła na ziemię, wyruszył na poszukiwania.

15:25 **Piotruś: Wyprawa do Nibylandii** - przyg., USA, Australia, Wlk. Bryt., 2015. Piotruś to 12-letni urwis o żywiołowej naturze. Pewnej nocy Piotruś zostaje porwany do magicznej Nibylandii - fantastycznego świata piratów, wojowników i wróżek.
17:45 **Lemony Snicket: Seria niefortunnych zdarzeń** - kom., USA, Niemcy, 2004
20:00 **Szyby i wściekli: Tokio Drift** - sens., USA, Niemcy, 2006
22:15 **Tunel** - katastrof., Nor., 2019
00:30 **Król Artur: Legenda miecza** - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2017
03:05 **Mówię Wam** - talk-show
03:55 **Murder Comes to Town 2**

TV 4
06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Dlaczego ja? - serial paradok. 10:55 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 16:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjanci i Policjanci i Policjanci 20:00 Malanowski. Nowe rodzenie - serial krym. 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto 22:35 Miłość za wszelką cenę - reality show 23:40 12 małp - sens., USA, 1996 02:10 Interwencja - mag. rep. 02:30 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami 05:30 Telezakupy TV Okazje

08:35 **Polać w Bitwie o Anglie** 09:20 **Credo: Wiara Kościoła** 09:30 **Msza św.** 10:30 **Zadziwiający świat chrzączy** 11:20 **Stan Bęzp. Państwa** 11:30 **Warto być ojcem** 12:00 **Regina Coeli** z Ojcem Św. Franciszkiem 12:20 **Medjugorje** 14:30 **O pani Zofii Sz...** 15:45 **Św. na każdy dzień** 15:50 **Ma się rozumieć** 16:00 **Inf. dnia** 16:10 **Sanktuarium polskie** 16:30 **Porady Medyczne Bonifratrów** 17:00 **Świadkowie** 17:30 **Parafia naszym domem** 17:55 **Poczet Wlk. Polaków** 18:00 **Regina Coeli** 18:05 **Inf. dnia** 18:15 **Rozmowy niedok.** 19:25 **Święty na każdy dzień** 19:30 **Poznajemy Polskę** 19:45 **Modlitwa z udziałem dzieci** 20:00 **Inf. dnia** 20:20 **Różaniec** 20:50 **Mysłąc Ojczyzn** 21:00 **Apel Jasnogórski** 21:20 **Informacje dnia** 21:40 **Kantorowice** 22:00 **Z wędką nad wodę** 22:25 **Serce ojca**

WTOREK • 22 kwietnia	
TVP 1	TVP 2
05:10 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy, 2017	04:35 Na dobre i na złe - serial
05:55 Info Poranek	05:30 M jak miłość - serial, 2024
07:00 Transmisja Mszy Świętej	06:25 Czego oko nie widziało... - reportaż
07:30 Kościół z bliska	06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęcia - serial obycz., 2025
08:00 Chłopi - serial, 1972	07:30 Pytanie na śniadanie
09:00 Rancho - serial obycz., Polska, 2013	11:15 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn
09:50 Komisarz Alex - serial krym.	11:50 Moje zdrowie Papierosy - magazyn
10:45 Ojciec Mateusz - serial	12:25 Kob fortuny - teleturniej
11:35 Królowie - serial historyczny TVP, 2024	13:15 Postaw na milion - teleturniej
12:10 Agrobiznes	14:05 Va Banque - teleturniej
12:25 Agropogoda - magazyn	14:35 Na sygnale - serial
12:35 Magazyn Rolniczy	15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022
12:50 Natura w Jedyne - Fascynujące migracje - Rusalka osetnik - dok., Franc., 2018	16:00 Kob fortuny - teleturniej
14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024	16:35 Familiada - teleturniej
14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022

15:35 **Gra słów. Krzyżówka** - teleturniej
16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
17:00 **Teleexpress**
17:15 **Pogoda**
17:20 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny
17:55 **Klan** - telenowela TVP
18:25 **Reportery** - magazyn
18:45 **Akacjaowa 38** - serial kostiumowy, 2017
19:30 **Program inform.** 19.30
19:55 **Pytanie dnia**
20:10 **Sport; Pogoda**
20:30 **Królowie** - serial historycz.
21:05 **Korespondenci**
22:05 **Sekielski wieczorową porą**
23:05 **Konwój** - sens., USA, 1978
01:05 **Teraz albo nigdy** - kom., USA, 2018
02:55 **Parker** - fab., USA, 2013

18:15 **Va Banque** - teleturniej
18:50 **Jeden z dziesięciu** - telet.
19:25 **Barwy szczęcia** - serial
19:55 **Mini audycja - VK**
20:05 **Barwy szczęcia** - serial obycz., 2025
20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość”**
20:55 **M jak miłość** - serial, 2025
21:45 **Magazyn Ekspresu Reporterów**
21:55 **Na sygnale** - serial
22:30 **Magazyn Ekspresu Reporterów**
23:30 **Yesterday** - obycz., Polska, 1984
01:15 **Galimatias czyli Kogel-Mogel II** - kom., Polska, 1989
03:00 **W palupce kliknąć: ciem na strona cyfrowego świata** - dok., Hiszp., 2022

TVN
05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Detektywi - program kryminalny
17:55 Szpital św. Anny - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interwencyjny

20:10 **Doradca smaku** - program kulinarny
20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz., Polska
20:55 **Kuba Wojewódzki** - talk-show
22:10 **Dzika furia** - przyg., USA, 2018
00:25 **Superwizjer** - magazyn reporterów
01:00 **CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas 10** - serial, USA
02:05 **Największe polskie katastrofy** - program dokumentalny
03:05 **Szpital** - program obycz.
04:00 **Uwaga!** - program interw.
04:15 **Jak to jest zrobione** - serial popularnonaukowy
04:45 **Nauka jazdy** - reality show
05:15 **Kto was tak urządził** - program poradnikowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - Urszula Grzegorek podejrzewa, że jej siostra została zamordowana przez meża. Krzysztof Barski ma długą historię stosowania przemocy wobec żony...
09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy
11:30 Gliniarze - serial parodokumentalny
14:35 Dlaczego ja? - serial parodokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial parodokumentalny

18:00 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy
18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
19:20 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia
19:25 **Sport; Pogoda**
19:40 **Oczywiście - Nasze najlepsze wesela** - kom., Franc., 2017. Choć Maxa Angely zorganizował już wiele wesel, to wesela Heleny i Pierra będzie inne - nie nie przebiegnie zgodnie z planem...
03:00 **Nasz Nowy Dom** - program rozrywkowy
04:00 **Ewa gotuje** - program kulinarny
04:45 **Disco Gramy** - program muzyczny
05:25 **Telezakupy TV Okazje**

TVP Kultura
06:55 Tamte lata, tamte dni - Stanisława Celińska - magazyn
07:35 Podróż z historią - Jak zostać husarzem? - dokument, Polska, 2015
08:20 Wydarzenie aktualne
08:50 Złowicki, który zdemoralizował Hadleyburg - kom., western, krótkometr. 1967
09:30 Belle - anim., Jap., 2021
11:40 Szerezyjący - film krótkometrażowy, 2021
12:25 The Sound of New York - Dźwięk Nowego Jorku: Theo Croker - serial dokumentalny, Włochy, 2017
13:10 Niedziela z... twórczością Andrzeja Wajdy
14:05 Noce i dnie - fab., Polska, 1975
17:10 Królowa Bona - serial, 1980

18:15 **W poszukiwaniu dobrego filmu** - magazyn
18:55 **Kobieta pracująca** - Irena Kwiatkowska - dok., Polska, 2006
20:00 **Teatr Telewizji - Ożenek** - spektakl teatralny, 1976
21:40 **Le kkie obczyje** - Nasze najlepsze wesela - kom., Franc., 2017. Choć Maxa Angely zorganizował już wiele wesel, to wesela Heleny i Pierra będzie inne - nie nie przebiegnie zgodnie z planem...
23:50 **Wstęp Wolny** - felieton
00:15 **Zabawna buzia** - kom., USA, 1957
02:10 **Córka d'Artagnana** - film przyg.-historyczny, Franc., 1993
04:30 **Wydarzenie aktualne**

TV Puls
06:00 Nash Bridges - Pewnego dnia okazuje się, że były gliniarz i jedno czesnie wróg Nasha uciekł z więzienia. Meżczyzna grozi, że...
08:00 Kobra - oddział specjalny - Jedna z akcji kończy się dla Semira i Paula fatalnie - obaj policjanci zostają porwani.
10:00 Rekrut - serial krym., USA, 2018
11:00 Kotka - serial, melodramat, Meksyk, 2014
12:55 Rekrut - serial krym., USA, 2018
13:50 Lombard. Życie pod zastaw - 35-letnia Ewelina to współczesna „wróżka” - atrakcyjna singielka, skuteczna bizneswoman, która na swoim wróżbiarskim interesie dorobiła się całkiem dużych pieniędzy.
15:50 Rancho - serial kom., Polska

18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - parodokument fabulamy
20:00 **Aż do śmierci** - akcja, USA, 2007
22:10 **Gliniarz z Beverly Hills 3** - kom., USA, 1994
00:05 **Podróż z diablem** - akcja, USA, 2019
02:05 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny
03:10 **Lombard. Życie pod zastaw** - parodokument fabulamy
04:05 **Taki jest świat** - przegład wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
05:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny

TVN 7
05:05 Szkola - Do gimnazjalnej klasy 2d dołącza trójka uczniów z podkrakowskiej miejscowości, w której powódź zniszczyła szkołę. Jeden z nich, Zenon Rurak, naraża się klasowemu liderowi.
07:00 Szpital - program obycz.
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:10 W-11 Wydział Śledczy - W centrum miasta dochodzi do napadu na kantor. Napastnicy kradną pieniądze i zabijają właściciela.
11:55 Detektywi - Komisarz Roman Kabaj jest bliski odnalezienia syna, jednak policjant, który może wiedzieć, co dzieje się z Kaprem, nie zamierza tego ujawnić.
13:55 Szkola - program obyczajowy

14:55 **Sędzia Anna Maria Wesołowska** - serial sądowy
16:55 **Szpital** - program obyczajowy
17:55 **Zagadki losu** - program obyczajowy
19:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
20:00 **Hotel Paradise** - reality show
21:05 **Ci, którzy życzą mi śmierci** - film, Kan., USA, 2021
23:15 **Matrix: Zmartwychwstania** - SF, USA, Australia, 2021
02:20 **Murder Comes to Town 2**
03:20 **Usterka** - program poradnikowy
04:05 **Fachowcy** - program parodokumentalny

TV 4
06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Dlaczego ja? - serial paradok. 10:55 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 16:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjanci i Policjanci i Policjanci 20:00 Malanowski. Nowe rodzenie - serial krym

Krzyżówka klasyczna z hasłem

1

17

13

17

22

30

26

30

38

42

48

60

64

2

30

27

23

26

31

6

12

49

31

5

3

3

27

20

23

31

4

43

50

23

3

4

20

20

32

39

43

51

58

61

65

5

24

24

32

39

44

52

58

61

65

6

1

14

18

24

33

34

40

44

61

7

15

22

21

11

35

18

45

53

3

8

16

9

21

29

36

19

46

54

10

9

16

28

25

2

37

29

47

55

15

10

2

36

41

7

56

62

21

66

11

2

37

41

7

56

62

21

66

12

28

27

26

37

41

7

56

62

21

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

14

1

15

16

17

18

19

20

21

22

15

2

3

4

5

6

7

8

9

10

16

1

15

16

17

18

19

20

21

22

17

1

15

16

17

18

19

20

21

22

18

1

15

16

17

18

19

20

21

22

19

1

15

16

17

18

19

20

21

22

20

1

15

16

17

18

19

20

21

22

21

1

15

16

17

18

19

20

21

22

22

1

15

16

17

18

19

20

21

22

23

1

15

16

17

18

19

20

21

22

24

1

15

16

17

18

19

20

21

22

25

1

15

16

17

18

19

20

21

22

26

1

15

16

17

18

19

20

21

22

27

1

15

16

17

18

19

20

21

22

28

1

15

16

17

18

19

20

21

22

29

1

15

16

17

18

19

20

21

22

30

1

15

16

17

18

19

20

21

22

31

1

15

16

17

18

19

20

21

22

32

1

15

16

17

18

19

20

21

22

33

1

15

16

17

18

19

20

21

22

34

1

15

16

17

18

19

20

21

22

35

1

15

16

17

18

19

20

21

22

36

1

15

16

17

18

19

20

21

22

37

1

15

16

17

18

19

20

21

22

38

1

15

16

17

18

19

20

21

22

39

1

15

16

17

18

19

20

21

22

40

1

15

16

17

18

19

20

21

22

41

1

15

16

17

18

19

20

21

22

42

1

15

16

17

18

19

20

21

22

43

1

15

16

17

18

19

20

21

22

44

1

15

16

17

18

19

20

21

22

45

1

15

16

17

18

19

20

21

22

46

1

15

16

17

18

19

20

21

22

47

1

15

16

17

18

19

20

21

22

48

1

15

16

17

18

19

20

21

22

49

1

15

16

17

18

19

20

21

22

50

1

15

16

17

18

19

20

21

22

51

1

15

16

17

18

19

20

21

22

52

1

15

16

17

18

19

20

21

22

53

1

15

16

17

18

19

20

21

22

54

1

15

16

17

18

19

20

21

22

55

1

15

16

17

18

19

20

21

22

56

1

15

16

17

18

19

20

21

22

57

1

15

16

17

18

19

20

21

22

58

1

15

16

17

18

19

20

21

22

59

1

15

16

17

18

19

20

21

22

60

1

15

16

17

18

19

20

21

22

61

1

15

16

17

18

19

20

21

22

62

1

15

16

17

18

19

20

21

22

63

1

15

16

17

18

19

20

21

22

64

1

15

16

17

18

19

20

21

22

65

1

15

16

17

18

19

20

21

22

66

1

15

16

17

18

19

20

21

22

67

1

15

16

17

18

19

20

21

22

68

1

15

16

17

18

19

20

21

22

69

1

15

16

17

18

19

20

21

22

70

1

15

16

17

18

19

20

21

22

71

1

15

16

17

18

19

20

21

22

72

1

15

16

17

18

19

20

21

22

73

1

15

16

17

18

19

20

21

22

74

1

15

16

17

18

19

20

21

22

75

1

15

16

17

18

19

20

21

22

76

1

15

16

17

18

19

20

21

22

77

1

15

16

17

18

19

20

21

22

78

1

15

16

17

18

19

20

21

22

79

1

15

16

17

18

19

20

21

22

80

1

15

16

17

18

19

20

21

22

81

1

15

16

17

18

19

20

21

22

82

1

15

16

17

18

19

20

21

22

83

1

15

16

17

18

19

20

21

22

84

1

15

16

17

18

19

20

21

22

85

1

15

16

17

18

19

20

21

22

86

1

15

16

17

18

19

20

21

22

87

1

15

16

17

18

19

20

21

22

88

1

15

16

17

18

19

20

21

22

89

1

15

16

17

18

19

20

21

22

90

1

15

16

17

18

19

20

21

22

91

1

15

16

17

18

19

20

21

22

92

1

15

16

17

18

19

20

21

22

93

1

15

16

17

18

19

20

21

22

94

1

15

16

17

18

19

20

21

22

95

1

15

16

17

18

19

20

21

22

96

1

15

16

17

18

19

20

21

22

97

1

15

16

17

18

19

20

21

22

98

1

15

16

17

18

19

20

21

22

99

1

15

16

17

18

19

20

21

22

100

1

15

16

17

18

19

20

21

22

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 31, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31									

POZIOMO: 13) przyprawa do dań ciężkostrawnych; 14) pierwotniaki zwane pelzakami; 16) inaczej o kastecie; 17) przystąpienie do czegoś, udział; 18) wspólnotowe gospodarstwo w Izraelu; 19) z zamkiem Krzyżtopór; 20) sąsiaduje z Tundrą; 21) Krystyna, wyreżyserowała "Pestkę"; 22) naczynie do mieszania koktajli; 24) ryba arktyczna, krewna Białorybicy; 25) francuski samochód; 30) naskórek; 33) Lincoln, były prezydent USA; 36) komórki żerne; 38) szabla husarska inaczej; 39) niepotrzebna resztką; 40) rozśmiesza w cyrku; 41) ich mieszanką jest parafina; 42) uroczyste otwarcie wystawy dzieł sztuki; 44) obierzyny; 46) filmowy kot z komiksu lubiący lasagnię; 48) składowa harmoniczna; 52) tłuszcz roślinny; 55) iadalny małż morski, piaskołaz; 58) znana polska firma

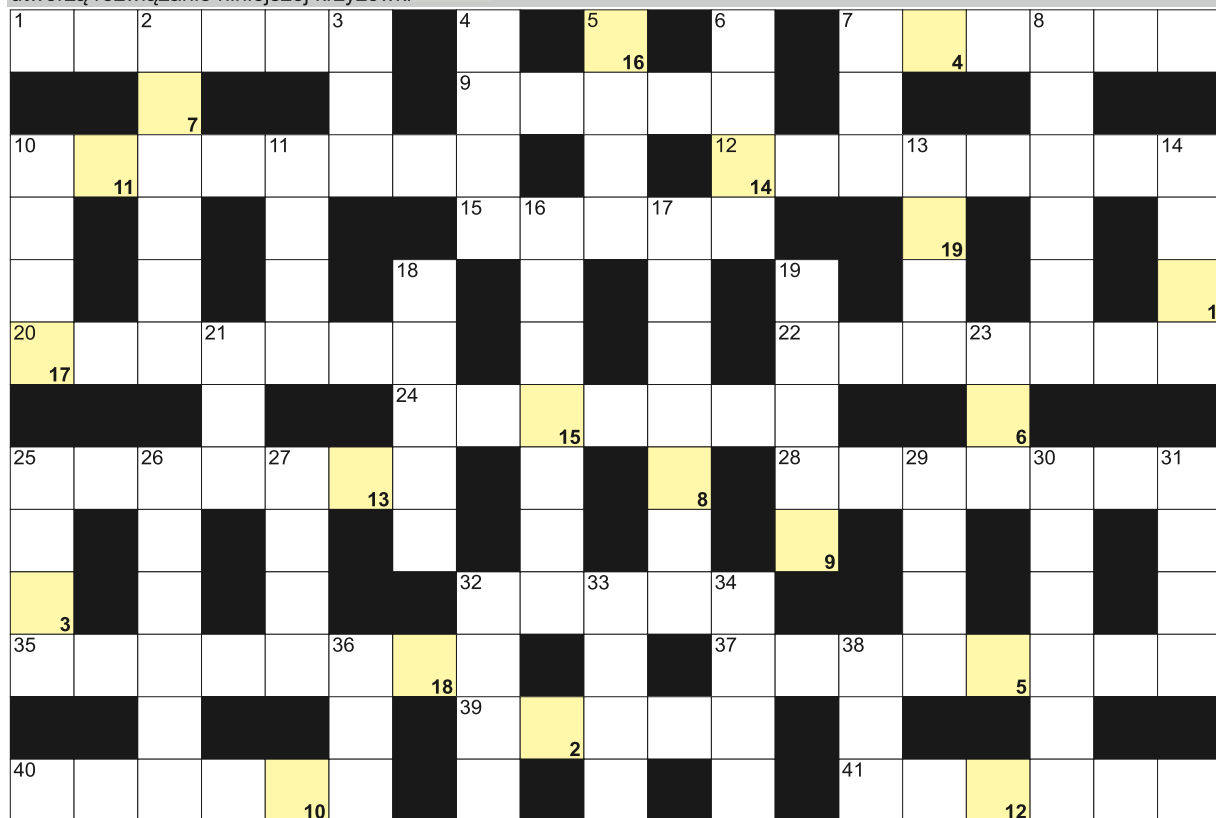
jubilerska; 59) rakiet sygnalizacyjna; 60) do mycia; 61) komunikat o błędzie na monitorze; 62) bębnekowa w uchu; 64) drugi po Himalajach najwyższy łańcuch górski; 65) jednostka strumienia świetlnego; 66) inaczej spory.

PIONOWO: 1) mięklawka, ryba; 2) tu rzeka wpływa do morza; 3) drobna kasza; 4) jednostka małych długości fal; 5) robinia akacjowa potocznie; 6) francuski taniec kabaretowy; 7) sposób wymawiania zdań; 8) obudowa maszyny; 9) odwołanie się od wyroku; 10) chrześcijańskie darowanie kar przez Boga; 11) doktor z książki Borisa Pasternaka; 12) brytyjskie 36 cali; 15) medyczny zator po łącinie; 22) synodarka turecka; 23) hodowcy dla jedwabiu; 26)

ponowne użycie odpadów; 27) stolica Mjanmy; 28) np. świecąca ozdobna kula; 29) odczuwanie stanów psychicznych innych osób; 31) makak królewski; 32) "przedłużka" w książce; 34) członkowie Rady Miasta; 35) włamywacz komputerowy; 36) niemiecki groź przed Euro; 37) innowierca dla wyznawców islamu; 43) miasto ze szkieletem w jaskini Lamalunga; 45) również epigramat; 47) łazienkowe wyposażenie; 49) Gandhi, była premier Indii; 50) sportowe buty z kółkami; 51) graniczy z Kolumbią i Kostaryką; 52) zazdrosny mąż u Szekspira; 53) zniewaga, lekceważące zachowanie; 54) klif, stromy urwisty brzeg; 56) bohater baśni "Brzydkie kaczątko"; 57) ukryta drwina, szyderstwo; 60) myszka Walta Disneya; 63) egipski święty bryk.

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

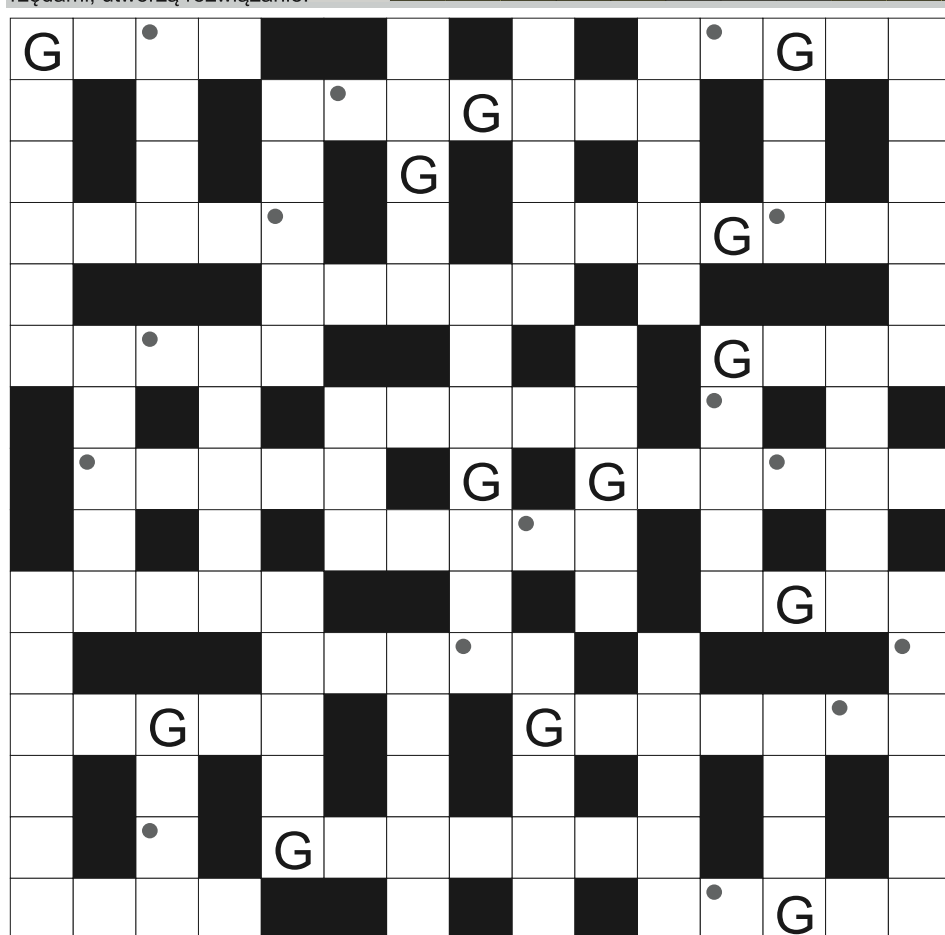
Litery z pól ponumerowanych od 1 do 19 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

POZIOMO: 1) powłoka na kołdrę; 7) korniszony; 9) sidła kłusownika; 10) największa wyspa na Dnieprze; 12) da Vinci, włoski wynalazca; 15) obrotowe bez klamek; 20) amerykański stan z Phoenix; 22) jadalny małż morski; 24) podnośnik samochodowy; 25) stolica Podkarpacia; 28) rodzinne miasto Arystotelesa; 32) gęsty i słodki na kaszel; 35) chorwacka kraina z Dubrownikiem; 37) ciężarek metalowy przy wadze; 39) zawodowy degustator win; 40) inaczej kierunkowskaz; 41) Ewa, była premier Polski.
PIONOWO: 2) szklane na ogórki i dżemy; 3) biją króla w kartach; 4) motyl i pszczoła; 5) domowy gryzoń; 6) stolica Timoru Wschodniego; 7) narząd z tęcza; 8) wczesna msza adwentowa; 10) lina mocująca statek do nabrzeża; 11) kolokazja jadalna krócej; 13) prąd, tendencja w sztuce; 14) matka jagnięcia; 16) starożytne wozy bojowe, bigi; 17) wymienne w wiertarce; 18) prawoślaz wysoki w ogrodzie; 19) przegrody w stajni; 21) wypłaca emerytury; 23) waltornia; 25) premier z ministrami; 26) winożnawca, ojnolog; 27) Emil, autor powieści "Germinal"; 29) pieśń operowa; 30) ukryta kpina, złośliwość; 31) Arkadiusz dla kolegów; 32) japońska wódka; 33) surowiec na benzynę; 34) wczesna lub późna dnia; 36) pierwiastek Cs; 38) głęboka, chińska patelnia.

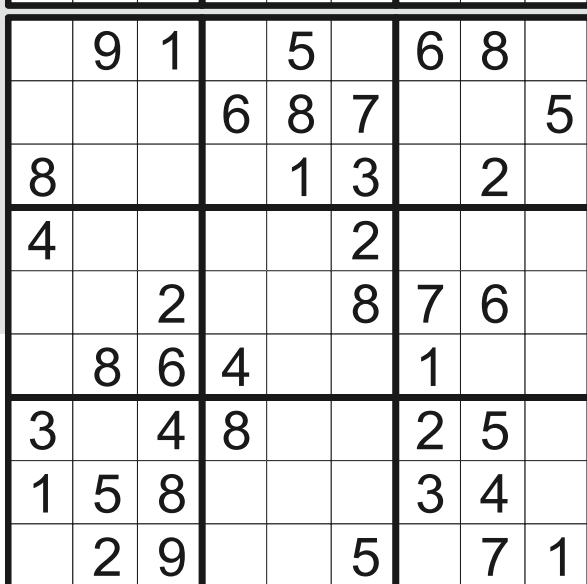
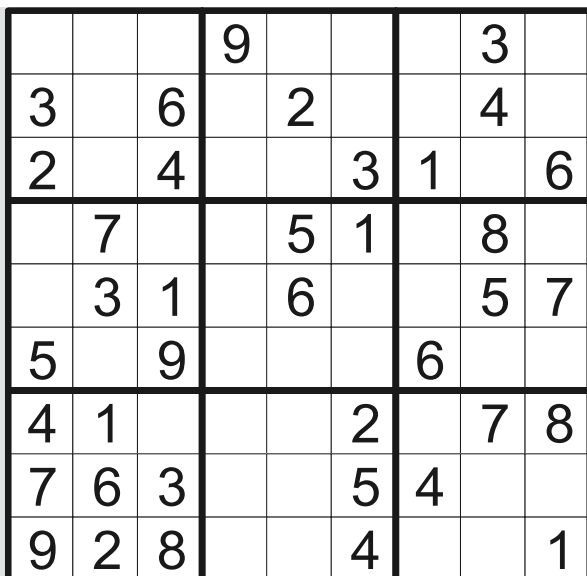
JOLKA z HASŁEM

Litery z pól z kropką czytane rzędami, utworzą rozwiązanie:

Na diagramie ujawniliśmy spółgłoski "G". Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z pól oznaczonych kropką, czytanych rzędami.

rysunkowy lub mieszkalny; Południowa z Seulem; Polo, wenecki kupiec i podróżnik; boli przy anginie; papierowa z zakupami; naczynie do gotowania; Jasna w Częstochowie; sprinter i maratończyk; inaczej o kaloszach; druga największa pustynia świata; polecenie, dyktat; osłona lampy; materiał opatrunkowy; olej wątlusowy krócej; największa wyspa Niemiec; amerykański parlament; rejon wyborczy; służą do kierowania koniem; nieprzyjaciel, przeciwnik; ptaki gruchające na dachu; smakowe na języku; pasiasta kuzynka konia; siostra Kaja z "Królowej śniegu"; grecka Ziemia-Matka; niedobór pieniędzy w sklepowej kasie; pieje o świcie; cienka, elastyczna gałązka; proces niszczenia skał; rodzinne miasto Fanny Gordon; E406; wystawne przyjęcie, bankiet; kodeks dla kierowców; bułka jak półksiężyc; odmierzają czas; rzecz, która się zapodziała; wejściowe zamknięcie na klucz; wiernie dopinguje swoją drużynę; jednostka prądu elektrycznego; skomponował operę "Don Giovanni"; składnik kutii; ład mocno wysunięty w morze; tarapaty, kłopoty; ukształtowanie terenu inaczej.

WYKREŚLANKA: ukryliśmy 20 wyrazów związanych z lasem. Wykreślisz je wszystkie od góry do dołu, od lewej do prawej oraz na ukos: dąb, drzewo, rzeka, patyk, pi-larz, leśnik, szlak, mostek, dróżka, ule, łąka, sarna, spacer, grzyb, huba, mrówki, mech, sowa, bóbr, wrzos:

